

МІСТ ПОЄДНУЄ

тижневик

МІСТ

№ 8

(№1439)

WEEKLY

Delivered to the Post Office

on February 19, 2026

Україна

США

Канада

Читайте с. 4

Глобальні безпекові виклики

у ФРН провели конференцію про російсько-українську війну

ТРАМП ПРОТИ НІГЕРІЇ

Чи вдасться військовим США владнати конфлікти в цій країні?

с. 13

СЕРГІЙ ПРИТУЛА:

«Ми не можемо повертатися в Україну без реальної допомоги для військових»

с. 22—24

Over \$2,000 in Bonuses

ЗАПРОШУЄМО НА РОБОТУ ПО ДОГЛЯДУ ЗА ЛІТНИМИ ЛЮДЬМИ

З нами Ви можете заробляти більше! Ви також можете доглядати за своїми близькими та рідними.

☎ 215-302-9292

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Віктор Ягун, директор Агенції з реформування сектору безпеки України:

— Мюнхенська конференція безпеки цього року читалася не як «форум про мир», а як інструкція до реальності: війна входить у фазу, де вирішальним стає не один раунд перемовин, а те, хто першим зламається на дистанції. США демонструють дві лінії одночасно: політичний тиск «рухайтесь до угоди» і паралельне підвищення ставки на стримування РФ. Зеленський зізнається, що трохи відчуває тиск, але одразу ж ставить межу: компроміс не може означати втечу з власної території зі сотнями тисяч людей. Європа входить у роль не коментатора, а співучасника війни. ФРН і ключові європейські постати намагаються утримати логіку «м'яч на боці Путіна», бо саме він затягує процес. Москва ж купує час, імітуючи процес. Конгрес США підштовпує адміністрацію президента до ескалаційних рішень зі стримування РФ: сенатор Вікер говорить про необхідність розв'язати руки щодо Tomahawk і про додаткові санкції стосовно російської нафти, а також акцентує на зростанні підтримки України серед виборців-республіканців. Для Кремля це сигнал: навіть якщо Білий дім торгується, інституційна Америка штовхає планку вгору. Головний висновок простий і неприємний: Мюнхен показав не «мир близько», а те, що всі готуються до тривалої гри. Кремль робитиме все, щоби перетворити перемовини на наркотик для Заходу й на інструмент розкладання України. Наш інтерес — зробити перемовини не заміном перемоги, а лише сервісним треком, паралельним до нарощування сили.

■ Євген Клен

Мюнхенську конференцію з безпеки цього року проводили з 13 по 15 лютого. Це одна з провідних світових платформ для обговорення глобальних безпекових викликів, де традиційно в центрі уваги зараз перебуває війна РФ проти України.

У заходах узяло участь близько 1 тис. учасників із більш як 115 країн, майже 60 глав держав і урядів, лідери міжнародних організацій. Також до Федеративної Республіки Німеччина (ФРН) прибуло понад 50 керівників міжнародних утворень, серед яких — Європейський Союз (ЄС), НАТО, АСЕАН, Організація з безпеки та співпраці у Європі, Світовий банк, Світова організація торгівлі та багато агентцій Організації Об'єднаних Націй. «Росіяни хочуть виглядати як могутній ведмідь, але рухаються зі швидкістю равлика», — сказав Марк Рютте, генеральний секретар НАТО, у своєму виступі на сесії поза основною програмою, де близько 1 тис. делегатів обговорювали Україну, Іран і оборону Європи.

Марко Рубіо, державний секретар США, останньої миті скасував свою участь у зустрічі лідерів країн Європи, керівників ЄС, НАТО й президента України у так званому Берлінському форматі через конфлікт у розкладі. Та, виступаючи на конференції, він заявив, що під керівництвом Дональда Трампа Сполучені Штати можуть здаватися «прямими та різкими», але це лише тому, що

Глобальні безпекові виклики у ФРН провели конференцію про російсько-українську війну

вони «глибоко переймаються» щодо свого майбутнього і майбутнього Європи.

Глава американського зовнішньополітичного відомства усе ж знайшов час зустрітися з Володимиром Зеленським у Мюнхені. Український лідер поінформував про ситуацію на фронті, постійні російські удари та наслідки атак на енергосистему. Однією з тем обговорення під час зустрічі було те, як можна допомогти Україні з ракетами для протиповітряної оборони (ППО) в умовах холодів. Окремо й детально сторони обговорили дипломатичний процес і перемовини у форматі Україна, США та Російська Федерація (РФ). Президент подякував Вашингтону за конструктив і наголосив, що важливо, щоб заплановані на 17—18 лютого зустрічі в Женеві (Швейцарія) були результативними. Крім того, ішлося про послідовність наступних кроків. Київ уважає, що зрештою має відбутися зустріч на рівні лідерів України та РФ, аби вирішити найбільш проблемні питання.

А під час засідання з міністрами закордонних справ країн G7 державний секретар запевнив, що Сполучені Штати налаштовані на подальше перемовини для завершення війни в Україні. Учасники торкнулися нагальних питань, як от поточні конфлікти,

що загрожують миру і стабільності в Африці, Європі та на Близькому Сході. Також розмовляли про виклики регіональної безпеки в Індотихоокеанському регіоні та Західній півкулі. Рубіо підтвердив прихильність Сполучених Штатів сприянню стабільності у Венесуелі й перемовинам про припинення російсько-української війни.

Водночас на Мюнхенській конференції оприлюднили спільний документ: «Світ увійшов у період «політики тарана». Міжнародний порядок, який США створювали від 1945 року, тепер перебуває під загрозою знищення через дії самого Вашингтона. Більш ніж за 80 останніх років міжнародний лад під керівництвом США опинився «під ударом». Наймогутнішим серед тих, хто «береться за сокиру», щоб трощити чинні правила й інституції, можна назвати президента США Дональда Трампа. «Бульдозерна політика» Вашингтона дала окремі результати, зокрема, прориви щодо цільових витрат НАТО на оборону та припинення вогню між Ізраїлем і ХАМАСом. Але водночас залишається незрозумілим, чи справді таке «руйнування» розчищає ґрунт політиці підвищення безпеки та добробуту. Натомість можемо побажати світ, який став простором транзакційних угод замість принципової співпраці, приватних

замість публічних інтересів, регіонів під владою гегемонів замість універсальних норм.

Адміністрація президента Трампа вивела Сполучені Штати зі Всесвітньої організації охорони здоров'я та Паризької кліматичної угоди, а в січні ц. р. оголосила про вихід загалом із 66 міжнародних організацій. Також Вашингтон закритив Агенцію США з міжнародного розвитку. У Стратегії національної безпеки Сполучені Штати наголошують на «приматі націй» і на протидії «транснаціональним організаціям, що підривають суверенітет».

Політика Вашингтона потужно впливає на Європу й Індотихоокеанський регіон, які десятиліттями поклалися на американські безпекові гарантії. За даними опитування Munich Security Index 2026, в усіх країнах G7 більшість респондентів уже не вірить, що політика їхніх урядів покращить життя майбутніх поколінь. У Франції, Великій Британії та ФРН цей показник перевищує 50 %.

У конференції також брав участь і Павло Грод, президент Світового конгресу українців (СКУ), який виступив офіційним партнером Українського дому. Ukraine House став спеціальним майданчиком, де підкреслили незмінну підтримку України з боку конференції, а також простором для диску-

сій, брифінгів і роботи української делегації. Цей майданчик висвітлював стійкість України та її центральну роль у безпековому ландшафті Європи. На тлі конференції президент СКУ також провів зустріч з українською громадою.

А Володимир Зеленський відвідав перше спільне українсько-німецьке підприємство, на якому почали виробляти ударні дрони для України. Йому передали перший безпілотний літальний апарат, виготовлений на цьому підприємстві. «Цього року Україна і ФРН планують виготовити для Збройних сил України 10 тис. дронів, оснащених штучним інтелектом і перевірених у бою», — анонсував український лідер.

Він також отримав премію ім. Евальда фон Клейста, яку організатори Мюнхенської конференції з безпеки щорічно вручають за внесок у міжнародну співпрацю та вирішення конфліктів. Цього року премію отримав український народ за мужність і готовність чинити опір агресору.

Президент України подякував партнерам. «Для мене велика честь бути тут і мати таких друзів українського народу. Також дякую Німеччині та її народу за підтримку від самого початку повномасштабної війни», — заявив він і наголосив, що ФРН наразі є країною, яка надає найбільші обсяги допомоги українській державі. Зокрема, Зеленський відзначив німецький внесок у побудову критично важливої системи ППО на тлі російських ударів по енергетичній інфраструктурі та цивільних об'єктах.

Д О С Л О В А

Думки українців щодо мінімально необхідних умов для укладання мирної угоди з РФ розділилися. 33,2 % респондентів вважають необхідним звільнення України від російських військ у кордонах 1991 року, а ще 25,5 % — у межах станом на 24 лютого 2022-го. Про це свідчать дані дослідження Центру Разум-

кова, оприлюдненого передодні Мюнхенської безпекової конференції. Лише 3,7 % опитаних припускають повне виведення українських військ із Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей, причому з усієї території цих областей у межах їхніх адміністративних кордонів. Якщо порівняти з попе-

редніми періодами, вимоги до умов миру змінилися. Підтримка повернення до кордонів 1991 року знизилася з 51,5 % у червні 2024-го до 33,2 % в лютому ц. р. Проте зросла частка тих, хто припускає фіксацію кордонів по лінії фронту — із 9,4 % у червні 2024-го до 23,5 % в лютому 2026 року. Відтак респонденти

категорично не готові поступитися ключовими аспектами можливої мирної угоди. 73,1 % кажуть, що не можна поступитися реальними гарантіями безпеки України, 73,3 % — допомогою в економічному відновленні України, 72 % — відповідальністю РФ за воєнні злочини, 69,3 % — стягненням із РФ репарацій на

користь України. 62,7 % упевнені, що не можна поступитися контролем України над Донбасом. 47,9 % вважають, що не можна поступитися курсом України на членство у ЄС, тоді як 40,2 % допускають такий компроміс. 48,6 % не готові поступитися вступом до НАТО, а готові розглянути такий варіант 38,3 %.

МІСТ

The Ukrainian Canadian weekly established October 1997 in Toronto, Canada, by Meest Media Corporation Inc.

President Rostyslav Kisil

Український громадсько-політичний незалежний тижневик, заснований корпорацією «Міст» у жовтні 1997 року в Торонто, Канада. Президент Ростислав Кісіль

Published in Thursdays (52 issues a year) by Meest Media Corporation.

The publisher may not have the same standpoints with the author of a printed material. Authors of printed materials are fully responsible for the content. Advertisers are responsible for the content of their commercial ads.

Видає корпорація «Міст Медіа». Виходить щочетверга (52 рази в рік). Редакція не завжди поділяє погляди авторів матеріалів. Надіслані до редакції рукописи не рецензуються. Відповідальність за зміст рекламних оголошень несуть рекламодавці.

Editor: Ivan Besiada
Редактор: Іван Бєсяда
Executive editor: Eugene Tarnavsky
Виконавчий редактор: Євген Тарнавський

Editorial Office/Адреса редакції:
Meest Media Inc.
Адміністрація: 600 Markley Street, Port Reading, NJ 07064. Tel.: 1 732 634 1517
E-mail: newspaper.usa@meest.com
Сайт: <https://weekly.meest.com/us>

Advertising in USA:
Реклама в США:
908-937-6342, 1 732-634-1517

Advertising in Canada:
Реклама в Канаді:
classified ad (дрібні оголошення)
(416) 236-2007 ext. 3
advertising department (реклама)
(416) 236-2007 ext. 2

Postmaster (USA), send address changes to:
Meest Media Inc., 600 Markley Street,
Port Reading, NJ 07064
USA Publication Mail Products USPS 019943.
Periodical postage paid at Elizabeth, NJ

Single copies: Price negotiable;
Mail subscriptions: In USA: \$85/year,
\$55/half of year.

Ціна одного числа договірна.
Поштова доставка
у США: \$85/рік, \$55/пів року.

Please, pay your subscription to:
Чеки й грошові перекази висилати:
Meest Media Inc., 600 Markley Street,
Port Reading, NJ 07064

У тижневику також використані повідомлення кореспондентів інформаційних агентств та інтернет-порталів Zaxid.net, UHIAN, Укрінформ, «Українська правда», «Кореспондент», ТСН, «Вголос», «Львівський портал» та OBOZ.ua

■ Євген Клен

Через зупинку роботи Starlink у рашистів на фронтах навіть не проблема, а справжня катастрофа. Про це повідомив Сергій Безкрестнов (Флеш), радник міністра оборони України. «Там усе управління військами лягло. На багатьох ділянках зупинили штурмові дії», — зазначив він. Відтак окупанти намагаються налагодити постачання на фронт терміналів супутникового інтернету. «У Російській Федерації (РФ) є кілька провайдерів на основі супутників «Ямал» і «Експрес», — поінформував військовий. Він також пояснив, у чому їхня особливість і як їх виявляти: усі антени ворожих терміналів виглядають як супутникова тарілка для телебачення діаметром 60—120 см. Крім того, росіяни намагаються завербувати українців і погрожують родинам військовополонених, аби ті реєстрували на себе термінали Starlink. У Координаційному штабі з питань поводження з військовополоненими закликали одразу ж звертатися до них і до правоохоронних структур у випадку шантажу. Проте успіхи в цій царині в росіян мізерні. Тож представники РФ та Ірану заявили на засіданні Організації Об'єднаних Націй, що Starlink «порушує міжнародне право» та «розмиває межу між комерційними та військовими технологіями». Делегація Кремля припустила, що мережа SpaceX може порушувати положення Договору 1967 року, ратифікованого США та більш ніж 100 іншими країнами, що вимагає від

Успіхи та невдачі

Без Starlink шанси рашистів на успіх швидко маліють

операторів супутників враховувати інтереси інших космічних гравців. Іранські ж дипломати вказали, що «незаконна експлуатація» Starlink порушує суверенітет їхньої країни.

➤ Чи розпочався контрнаступ?

Нещодавно російські військові блогери та пропагандисти здійняли гвалт через нібито контрнаступальні дії сил оборони України. За їхніми твердженнями, українські захисники активізувались на кількох ділянках фронту на стику Дніпропетровської та Запорізької областей. Наступ буцімто відбувається з боку Покровського та Великомихайлівки через Тернувате, яке вже перейшло під контроль Збройних сил України (ЗСУ). За версією російської сторони, мета ЗСУ — розсікання їхніх підрозділів і вихід їм у запілля. Також з'явилася інформація, що наступ українців ве-

деться одразу на кількох відтинках фронту, зокрема й поблизу Гуляйполя. Активізація сил оборони України почалася з настанням туманної погоди, що нібито дозволяє обходити російські позиції.

Водночас російські загарбники намагалися пробратись крізь газову трубу біля с. Яблунівки Сумської області. Про ці плани довідалась розвідка й попередила десантників 71-ї окремої аеромобільної бригади ЗСУ, які зустріли 22 рашистів на виході. Оператори дронів та артилерія знищили непроханих « гостей », тільки-но ті вибрались з-під землі.

«Якщо порівняти мапи, які поширюють кремлівські пропагандисти, з офіційними даними Генерального штабу ЗСУ, то можна побачити суттєві розбіжності», — відзначив Владислав Волошин, речник сил оборони Півдня України. За його словами, ворожа сторона заявляє, що їхні війська нібито май-

же підійшли до Покровського в Дніпропетровській області, однак реальна ситуація на фронті цього не підтверджує. Також військовий оприлюднив заяву росіян про «взяття» Тернуватого, хоча до реальної лінії бойового зіткнення там щонайменше 10—15 км. «Вони перебували там лічені години, після чого були знищені нашими військовими», — констатував речник.

І наголосив, що росіяни навмисно малюють спотворену лінію бойового зіткнення, намагаючись виправдати власні попередні неправдиві заяви, і поширюють вигадки про нібито український контрнаступ. «Ми й справді проводимо розвідувально-пошукові дії — щодня до двох десятків — для виявлення їхніх інфільтраційних диверсійних груп. Ми провели зачистки скрізь, де росіяни заявляють про початок нашого «контрнаступу», — роз'яснив Волошин. Та, як підсумував речник сил обо-

рони Півдня України, з військового погляду дії контрнаступом не є.

Свою чергою Юліан Репке, військовий аналітик німецького видання Bild, поінформував, що українські військово-службовці вслід за Тернуватим провели зачистку сусіднього с. Придорожнього. Контрдиверсійні дії провели бійці 33-го окремого штурмового полку ЗСУ, і тепер у селищі немає жодного російського військовослужбовця.

➤ Втрати на полі бою

Тим часом Володимир Зеленський повідомив, що кількість полеглих на полі бою українських воїнів від початку повномасштабного вторгнення РФ становить 55 тис. осіб. За його словами, також є велика кількість людей, яких Україна вважає зниклими безвісти.

The New York Times написала, що за чотири роки війни загинуло, пропало безвісти або було поранено вражаюче число українців і росіян. Щомісяця в середньому гине майже 35 тис. росіян. Ендрю Крамер, керівник київського бюро Times, який разом із командою висвітлює російсько-українську війну, розповів: «Минулого літа я їхав через містечко в Центральній Україні. Усі машини зупинилися, люди виходили на вулиці й ставали на коліна. Хтось розкидав квіти вздовж дороги, проїжджала похоронна процесія з багатьма машинами, заповненими солдатами. У багатьох містах на вулицях вітер розносить сухі квіти. А наприкінці минулого року львівське військово кладовище вже було переповнене — на могили

наклали українські прапори, неподалік відкривалося нове кладовище».

Іван Нечепуренко, український кореспондент NYT, відмітив: «Більшість росіян хоче миру, проте лише 21 % готовий до поступок, а 59 % вважають, що за відсутності миру Росія повинна збільшити удари по Україні. Багато людей не підтримує вторгнення Путіна або критикує Кремль, але побоюється колапсу, як в 1990-х рр. після розпаду СРСР РФ використовує складну схему вербування: переважно чоловіків старшого віку залучають до боїв за винагороду. Таким чином більшість населення залишається на периферії війни».

Марк Сантора, оглядач NYT, додав: «Передавати масштаб смертей і руйнувань складно. Лінія фронту дедалі смертоносніша — зона ураження, що розділяє сторони, постійно розширюється, а дрони та бойові машини роблять будь-який рух смертельно небезпечним».

Проте президент Зеленський після закінчення війни або ж припинення вогню планує зберегти чисельність українських військ на рівні 800 тис. Він зазначив, що військових треба буде заохочувати високими зарплатами. За словами глави української держави, у цьому питанні Україні знадобиться передусім фінансова допомога Європи, оскільки українське військо є частиною захисту субконтиненту. «Я дав завдання новому міністру оборони в разі підвищити рівень зарплат для першої лінії, там де люди ризикують своїм життям», — акцентував він.

П Р Я М А М О В А

Микола Княжицький, народний депутат України:

— Цей рік буде переламним не лише для України, а й для світового ладу загалом. Обіцянки про те, що вже навесні ми проведемо президентські вибори й затвердимо на референдумі перемир'я, виглядають радше політичними бажаннями, ніж реальними сценаріями.

Дональд Трамп зацікавлений у припиненні вогню не з гуманітарних причин. Наприкінці 2026-го у США відбудуться парламентські вибори, де демократи мають серйозні шанси повернути собі контроль над Конгресом. У такому разі процедура імпічменту президента знову стане реальною. Саме тому йому критично важливо довести, що обіцяний ним «мир» усе ж настав. Крім того, Трамп завжди мислив у категоріях бізнесу, який, у його уявленні, можна було б робити разом з РФ. Паралельно глава Білого дому послідовно намагається послабити Європейський Союз (ЄС) як

економічного конкурента та політичного гравця. У цьому його інтереси ситуативно збігаються з інтересами Путіна. Для Кремля розпад Європи — стратегічна мета. Через підтримку ультраправих партій володар Кремля прагне привести до влади сили, які мислять винятково категоріями грошей і яких легко корумпувати. Чому ж у перемир'я зацікавлена сама Росія? Тому що її економіка перебуває у вкрай важкому стані й лише слабшати. Воєнних успіхів немає, стратегічної перспективи на фронті також. Захочити Україну воєнним шляхом РФ нездатна. Єдиний шанс для Крем-

ля — нав'язати «мир» на своїх умовах, домогтися зняття санкцій, повернути гроші та спробувати привести в Україні проросійську владу. Саме тому бачимо спробу політичного бліцкригу: швидка зміна влади, швидка угода, швидке оголошення «перемоги». Але жодна українська влада на капітуляцію не погодиться. Це не означає, що виборів не готують. Їх готують усі — і влада, й опозиція. Але виглядає так, що жодних виборів і жодних мирних угод цього року не буде. Про це свідчить сам формат перемовин: у них беруть участь військові, які розмовляють не про політику, а про технічні сцена-

рії, зокрема, про можливе замороження конфлікту. Наше ж ключове завдання — зберегти єдність ЄС і підтримку з боку США. У Сполучених Штатах більшість виборців підтримує Україну й жоден президент не зможе повністю ігнорувати цю позицію. Європа також продовжить підтримувати Київ, і саме тому Москва намагається максимально дестабілізувати ситуацію, поширювати антиукраїнську пропаганду та послаблювати західні суспільства. Якщо російська еліта усвідомить, що воєнних перспектив немає, санкції лише посилюватимуться, а економіка продовжить

падіння, саме вона приведе до поступового демонтажу путінської системи. У цей момент російський імперіалізм почне розсипатися, мов картковий будинок, а всі українські території повернуться до України. Але для цього потрібні три речі: повна підтримка України з боку ЄС, із боку Сполучених Штатів і внутрішня єдність. РФ намагається втомити українське суспільство ударами по енергетиці й інфраструктурі, щоби підштовхнути до внутрішнього протистояння. Та якщо вистіємо цей рік, уже наступного можна буде говорити про реальний мир. Не принизливий і не капітулянтський.

■ Євген Клен

Свої власні навчальні полігони тепер мають 37 бригад Збройних сил України (ЗСУ). Інші ж проходять підготовку в центрах армійських корпусів разом з інструкторами бригад.

➤ Власні напрацювання

У навчальних центрах Сухопутних військ ЗСУ нині проводять заняття з формування психологічної стійкості військовослужбовців до артилерійських обстрілів супротивника, застосування ударних безпілотних літальних апаратів (БПЛА) та впливу психотравмуючих чинників бойових дій. Під час таких занять військовослужбовці тренуються в пересуванні відкритою місцевістю та зайнятті укриттів у визначених районах. Для виявлення та придушення ворожих БПЛА під час пересування застосовуються мобільні станції радіоелектронної боротьби (РЕБ), які забезпечують захист військовослужбовців. Для створення умов, максимально наближених до реальних, під час проведення занять здійснюється імітація артилерійського й авіаційного нальотів зі застосуванням диму, звукових ефектів та імітаційних підривів.

А незабаром в Україні розпочне роботу Школа інструкторів, яка дозволить значно підвищити рівень підготовки інструкторського складу й стати майданчиком для накопичення та передачі актуального бойового досвіду. Про це повідомив Олександр Сирський, головнокомандувач ЗСУ. За його словами, на нещодавній нараді з питань підготовки особового складу також розглянули підготовку старшинського складу. Через зміну характеру війни роблять ставку на формування потужного корпусу молодших командирів і лідерських якостей.

Генерал окремо підкреслив важливість комплектування навчальних центрів професійними інструкторами з бойовим досвідом і наголосив, що інструкторів не варто залучати до виконання завдань, не пов'язаних з підготовкою підрозділів. «Якісна, професійна під-

Психологічна смуга — це випробування не лише для тіла, а й для сили волі та характеру

Взаємна доступність

Раніше навчали українців, тепер навчають вони

готовка воїнів потребує повної віддачі», — зауважив він.

Головнокомандувач також повідомив про системні зміни в підготовці: тривалість базової військової підготовки збільшили з 30 до 51 дня, а сам курс наповнюють сучасними елементами, що рятують життя — протидією ворожим дронам різних типів, застосуванням засобів РЕБ, тактичною медициною та іншими критично важливими складовими.

➤ Маневри в НАТО

Тим часом Десантно-штурмові війська (ДШВ) ЗСУ наприкінці 2025 року взяли участь у багатонаціональному командно-штабному навчанні «Кленова арка» в Польщі. Маневри відбувалися на базі Литовсько-польсько-української бригади ім. Великого гетьмана Костянтина Острозького в місті Любліні. До заходу залучали військових ЗС Боснії та Герцеговини, Грузії, Канади, Литви, Північної Македонії, Польщі й України. Останню на навчанні представляли військовослужбовці ДШВ. Вони відпрацювали спільне планування, управління діями підрозділів і виконання комплексних тактичних завдань у багатонаціональному середовищі.

Водночас українські військові експерти вперше взяли участь у відпрацюванні механізмів ст. 5 Північноатлантичного договору під час навчань НАТО Loyal Dolos. У фінальній фазі навчань з оцінки бойових спроможностей підрозділу Альянсу взяли участь представники Спільного центру НАТО—Україна з ана-

лізу, підготовки й освіти (JATEC). За даними Генерального штабу ЗСУ, в основу сценарію навчань інтегрували уроки, отримані з війни Російської Федерації (РФ) проти України, що дозволило підготувати військових до дій в умовах швидкої зміни ситуації.

Валерій Вишнівський, директор з імплементації програм JATEC, зазначив, що участь України в Loyal Dolos мала стратегічне значення. За його словами, ці навчання — один із ключових елементів підготовки НАТО, а залучення українських фахівців стало першим практичним досвідом участі у відпрацюванні механізмів колективної безпеки Альянсу.

Загалом до навчань Loyal Dolos залучали близько 1,5 тис. військовослужбовців і цивільних фахівців у різних локаціях по всій Європі. Вони спільно працювали над оцінюванням спроможностей одного з корпусів швидкого розгортання НАТО як бойового армійського підрозділу Альянсу.

➤ F-16

Тривалий час відбувалися дискусії, чи зможуть українські пілоти й інфраструктура забезпечити результат, порівняний із наземними комплексами Patriot. Та ЗСУ дали ствердну відповідь: винищувачі дозволяють закривати прогалини в тих зонах, куди складно оперативно підтягнути наземні установки.

Військові аналітики виділили три фактори, що забезпечили такий результат у зонах відповідальності літаків: українські F-16 нарешті стали працювати в єдиній цифровій мережі з

літаками AWACS НАТО та наземними радарами, а пілоти бачили цілі задовго до того, як вони входили в зону ураження їхніх власних радарів; використання ракет класу «повітря—повітря» останніх модифікацій дозволило знищувати ракети на великих відстанях, не підпускаючи їх до міст; можливість літаків швидко переміщатися між областями дозволила доганяти ракети, які змінювали курс, що складно зробити стаціонарним комплексом.

Вартість ракети «повітря—повітря» часто нижча за вартість ракети для Patriot, що робить таке перехоплення вигіднішим. Командування Повітряних сил ЗСУ наголосило, що хоча й результат 34 з 35 є феноменальним, але все ж це не диво, а підсумок складної підготовки пілотів, які проходили навчання протягом останніх двох років.

➤ Deep Trekker Revolution

Своєю чергою Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в Україні оголосила про завершення навчання 15 інструкторів з експлуатації підводних дистанційно керованих апаратів, перед якими стоїть завдання прискорити розмінування водних шляхів, забруднених мінами. Інструктори, які нещодавно отримали сертифікати, представляють Державну службу України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), Державну спеціальну службу транспорту, Національну поліцію, Національний центр протимінної діяльності та Національний орган із питань протимінної діяльності — і тепер утворюють першу в Україні

об'єднану національну навчальну команду.

Отримана підготовка дає їм можливість навчати майбутніх операторів підводних дистанційно керованих апаратів Deep Trekker Revolution, що значно розширює можливості з очищення важливих водойм. За оцінками фахівців, 13,5 тис. кв. км водних територій України потенційно забруднені вибухонебезпечними залишками війни. Від початку повномасштабного вторгнення водолази ДСНС очистили 190 кв. км і вилучили більше як 2,8 тис. вибухонебезпечних предметів, що становить, на жаль, лише 1,41 % від загальної площі забруднення.

Системи дистанційно керованих апаратів Deep Trekker Revolution дозволяють безпечно знаходити й ідентифікувати боеприпаси на глибині до 300 м, долаючи серйозні операційні виклики, як-от нульова видимість, потужні течії та сильне замулювання — умови, які роблять традиційні підводні операції надзвичайно небезпечними. До кінця 2026 року ПРООН планує відвантажити національним операторам 60 підводних апаратів Deep Trekker Revolution, що дасть змогу ще інтенсивніше прискорити процес розмінування.

➤ Обмін досвідом

А Бен Ірвін-Кларк, підполковник ЗС Великої Британії, розповів, що через програму навчання у Сполученому Королівстві за час повномасштабної війни пройшли десятки тисяч українських військових. Одна з речей, що шокувала українців на старті цієї програми — це відсутність антидронових шансів. Офіцер зазначив, що за 20 років своєї служби в армії він ніколи не бачив сіток для зупинки БПЛА. Однак для українців це вже стало базовим елементом захисту.

Він відзначив, що британським військовим довелося швидко виправляти недогляд. «Ми обійшли кожен рибальський порт на сході Англії, просячи їхні старі рибальські сітки, — поділюсь підполковник, — і тепер у нас є сотні й сотні метрів рибальських сіток, які ми розвішуємо на позиціях під час проведення на-

вчань». При цьому він зізнався, що не знає, чи це правильний тип сіток для захисту від дронів, але для тренувальних завдань вони годяться.

А полковник Бордман, командир британської програми навчання українців, зауважив, що звична для армій НАТО тактика, імовірно, зазнає невдачі в реальних бойових умовах, тому британці зараз намагаються засвоїти український досвід. Приміром, британська армія скоригувала своє мислення щодо того, як ведуться окопні бої. Відтак створили власний центр дронів, де солдати можуть ремонтувати БПЛА та розробляти нові, а також відпрацьовувати бойові дії з використанням дронів.

Українські школи безпілотних систем стверджують, що західні ЗС мало що можуть їм запропонувати в підготовці операторів дронів для боротьби з РФ. Business Insider написав, що західні армії знають на війні, тактиці та бойовій потужності, але Україна має значний досвід у нових елементах сучасної війни з використанням БПЛА, якого набула за роки важких боїв.

РФ у війні проти України використовує більше різних типів дронів, ніж у будь-якому іншому конфлікті в історії. Вони відіграють ключову роль у виживанні України, оскільки на них припадає значна частина атак.

І хоча БПЛА не є новинкою для західних ЗС, їх ще ніколи не використовували й не адаптували в таких масштабах та із такою швидкістю. Україна зіштовхнулася із ситуацією, коли потрібно або пристосуватися, або загинути.

В Україні розробили навчальні програми, щоб зробити операторів дронів максимально ефективними. Представники трьох таких шкіл розказали журналістам видання, що їхні уроки базуються винятково на українському досвіді. За словами інструкторів, через стрімкий темп України часто має більше можливостей ділитися досвідом, ніж отримувати його. «У цьому сенсі зараз саме ми можемо ділитися з ними цінною інформацією, а не наші іноземні партнери з нами», — констатувала Анастасія Собгова, директорка з розвитку бізнесу Dronarium Academy.

ЯКІ КРАЇНИ ВЖЕ ПІДТРИМАЛИ СТВОРЕННЯ СПЕЦТРИБУНАЛУ ДЛЯ РФ

■ Євген Клен

Литва попросила Міжнародний кримінальний суд (МКС) розслідувати удари Російської Федерації (РФ) по енергетичних об'єктах України як злочин геноциду. «Ці систематичні напади, які явно мають на меті залишити населення України посеред зими без електрики, опалення та води, не можна кваліфікувати інакше, як навмисний намір фізично знищити українців як групу», — заявив Кястутіс Будрісдо, міністр закордонних справ цієї країни. Він попросив МКС розглянути можливість видачі нових ордерів на арешт російських посадовців, відповідальних за удари по енергооб'єктах України.

➤ «Не може бути жодного імунітету»

Андрій Мельник, постійний представник України при Організації Об'єднаних Націй (ООН), на нещодавньому засіданні Ради Безпеки (РБ) ООН наголосив, що справедливий мир неможливий без притягнення РФ до відповідальності за її злочини, вчинені протягом війни в Україні. «Ми часто чуємо аргумент, що задля досягнення стабільного миру справедливості необхідно відкласти вбік або принаймні не надто наголошувати на ній, бо, мовляв, притягнення винних до відповідальності може ускладнити перемовини й поставити під загрозу мир», — зазначив він.

Дипломат спростував цю позицію, указавши, що історія демонструє протилежне: справедливості і відповідальності стають фундаментом для миру, а не завадою. Він навів приклади Нюрнберзького та інших трибуналів, які підтвердили, що правосуддя сприяє припиненню насильства та забезпечує стабільність.

Представник України підкреслив, що російська агресія супроводжується численними злочинами проти цивільного населення на окупованих територіях України. Він згадав жакливі події в Бучі Київської області, примусові депортації, тортури та випадки сексуального насилля, які чітко свідчать про злочини проти людяності.

На старті трибуналу

Правосуддя сприяє припиненню насильства та забезпечує стабільність

Ще одним аспектом злочинів РФ дипломат назвав руйнування енергетичної інфраструктури України. Ці дії залишили мільйони людей без тепла, електроенергії та води, занурили міста в холод і темряву, та спрямовані винятково на страждання мирного населення.

Звертаючись до РБ, Мельник поставив риторичні запитання: «Чи можемо просто відвернути погляд від злочинів такого масштабу й продовжувати перемовини? Чи можна побудувати стійкий мир на свідомій байдужості до таких порушень?» Він наполіг на тому, що всі винні в злочині агресії, воєнних злочинах і злочинах проти людяності мають постати перед правосуддям. «Не може бути вибіркового правосуддя та імунітету, — резюмував дипломат. — Верховенство права є необхідною умовою тривалого миру. Мир, який не ґрунтується на справедливості, залишається нестабільним і короткотривалим».

➤ Перші 10 млн EUR

Відтак Європейський Союз (ЄС) виділив 10 млн EUR на Спеціальний трибунал за злочин агресії проти України. Про це повідомила Кая Каллас, високий представник Євросоюзу з питань закордонних справ і політики безпеки. Вона акцентувала на тому, що російські лідери відповідальні за війну і вони мають бути притягнуті

до відповідальності. «Безкарність неприпустима», — переконана глава європейської дипломатії.

Андрій Костін, посол України в Нідерландах, вважає, що виділення ЄС перших 10 млн EUR на створення Special Tribunal Advance Team — це конкретний крок до правосуддя, сигнал, що слова про невідворотність покарання перетворюються на дії. «Ці кошти витратять на створення так званої підготовчої команди. Її завдання — закласти інституційні, логістичні та функціональні основи для повноцінного запуску трибуналу. Це означає пошук, підготовку приміщення, процедурних правил, стандартів доказування, добір персоналу та суддів, без чого жоден суд працювати не може», — розповів він.

За словами дипломата, важливим етапом є приєднання до розширеної часткової угоди, яка є одним з установчих документів для створення Спеціального трибуналу і до якої можуть долучитися всі охочі держави. «Ця угода дозволить приєднатися до механізму як членам Ради Європи (РЄ), так і державам, які не є її членами. Ця угода регулює адміністративні, фінансові й управлінські питання для забезпечення діяльності трибуналу, — пояснив він. — Безумовно, наша мета — запустити повноцінну роботу Спеціального трибуналу якомога швидше. Ми має-

мо надію, що 2027-го, після завершення всіх організаційних та юридичних процедур, трибунал зможе розпочати свою роботу, і над цим активно працюємо не тільки тут, а й Міністерство закордонних справ та Офіс президента України. Ця робота є однією з пріоритетних».

➤ Угода майже завершена

Своєю чергою Андрій Сибіга, міністр закордонних справ України, сказав, що угода щодо створення Спеціального трибуналу для розслідування злочину агресії РФ проти України майже завершена. «Нам потрібна так звана імплементаційна угода щодо створення Спецтрибуналу щодо злочину агресії РФ. І її треба схвалити на Раді міністрів країн РЄ», — відмітив глава української дипломатії.

І зауважив, що залишаються певні практичні питання, які ще обговорюються, аби трибунал почав діяти: «Триває дискусія щодо практичних деталей — суми внесків, кількості країн, які повинні ратифікувати, щоб ця конструкція набула чинності».

Також серед ключових завдань Київ бачить організацію діяльності майбутнього трибуналу на території Нідерландів. Питання заморожених активів РФ він назвав невід'ємною складовою зусиль щодо притягнення РФ до відповідальності.

Крім того, міністр відзначив важливість роботи над компенсаційною комісією для присудження репарацій жертвам російської агресії та необхідність конкретних кроків у вигляді перших фінансових внесків. На його переконання, це допоможе забезпечити реальність механізму та підкреслити неминучість покарання. «Неможливість уникнення відповідальності російським агресором, притягнення агресора до відповідальності, у т. ч. компенсація шкоди, завданої Україні, нашим громадянам і юридичним особам, — це невіддільна, обов'язкова складова майбутнього миру», — резюмував Сибіга.

Микола Точицький, постійний представник України при РЄ, також підтвердив, що текст угоди вже готовий. «Рішення Комітету міністрів щодо схвалення розширеної часткової угоди й започаткування трибуналу ще немає, але воно має бути незабаром». За його словами, зараз треба відповідати на запитання, які виникають у деяких держав-членів щодо бюджету трибуналу, приміщення, а також інших витрат.

До передової групи входять експерти від держав-членів. Вона почне роботу в департаменті РЄ з питань правосуддя. «Відповідно, вони підготують свого роду дорожню карту — хто, скільки, яким чином. І, гадаю, найближчим часом, імовірно, до міністерського засідан-

ня в Кишиневі, ми з вами матиме відповіді на запитання про схвалення самої угоди щодо трибуналу і питання щодо готові долучитись до його створення».

Дипломат повідомив, що є різні припущення стосовно того, скільки саме потрібно буде держав з-поміж 46 членів РЄ для запуску роботи, але варто мати на увазі, що часткова угода має можливість залучити в роботу й інші країни. «Мова про Японію, Канаду, Австралію та Нову Зеландію. Ми сподіваємося, що після того, як буде ухвалене рішення щодо самої угоди й трибуналу, вони до нас приєднаються», — запевнив він.

➤ Де відбуватимуться підготовчі роботи

Водночас Марк Елліс, експерт із міжнародного права та виконавчий директор Міжнародної асоціації адвокатів, поінформовав, що підготовча команда майбутнього Спеціального трибуналу з розслідування злочину агресії РФ проти України працюватиме у французькому Страсбурзі та Нідерландах: «Підготовча команда становитиме фазу 0 у трифазному підході до створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії (STCA). Робота розпочнеться з невеликої команди, яка приблизно 1,5—2 роки працюватиме як у Страсбурзі, так і в Гаазі, перш ніж повністю переїде до Нідерландів. Команда займатиметься розробкою інституційної архітектури STCA, зокрема, внутрішніх правил і процедур, кадрових рамок і вимог безпеки, пошуком приміщення в Гаазі для етапу так званого скелетного трибуналу».

Щодо участі підготовчої команди у відборі суддів і прокурора трибуналу, правник зазначив, що це питання вирішуватимуть на наступному етапі: «Підготовча команда не зосереджуватиметься на цьому питанні. Це відбуватиметься на фазі 1. Саме на цьому етапі, спираючись на напрацювання нульової фази, через керівний комітет здійснюватимуть добір і призначення ключового персоналу, в т. ч. суддів і прокурора».

■ МИРОСЛАВА БЗІКАДЗЕ

На початку лютого ц. р. Україна представила свій досвід розбудови соціальної сфери та стратегію соціальної стійкості на 64-й сесії Комісії Організації Об'єднаних Націй (ООН) із питань соціального розвитку в Нью-Йорку. Презентація відбулася під час міністерського форуму, де Україна виступила не лише як держава, що потребує допомоги, а як та, що впроваджує інноваційні рішення, здатні стати прикладом для світу.

➤ Не можна обмежуватися соціальними виплатами

Презентація цього досвіду означає перехід від моделі «просити допомогу» до моделі партнерства. Україна демонструє міжнародній спільноті, що навіть під час повномасштабної агресії можливо не просто зберігати соціальну систему, а й реформувати її, роблячи більш людиноцентричною та технологічною.

За словами Ілони Гавронської, заступника міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України, яка взяла участь у сесії Комісії ООН та в міністерському форумі, що відбувся в межах роботи цієї сесії, нині системи центрів життєстійкості працюють у більш ніж 200 громадах (у планах — до 500). У цих центрах громадяни можуть отримати психологічну підтримку, а також консультації щодо соціальних послуг.

Чинівниця наголосила, що Україна домагається забезпечення сталого супроводу людей у соціальних потребах, а не обмеження лише одноразовими виплатами. «Якщо людині просто дали гроші, а вона не знає, де скористатися послугою, це не вирішує проблему. Ми впроваджуємо кейс-менеджмент, щоби підтримка була системною та довготривалою», — пояснила вона.

А ще розповіла в ООН про стратегію підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО), що передбачає не лише надання гуманітарної допомоги, а й інтеграцію людей у нові громади через соціальні послуги.

Без світла, води й опалення

Україна презентувала в ООН свій досвід соціальної стійкості в умовах війни

Особливу увагу на форумі зосередили на поєднанні державної та гуманітарної допомоги. Україна презентувала спеціальний державний рахунок для виплати гуманітарної допомоги, який дає змогу здійснювати це централізовано, забезпечуючи соціальну справедливість, контролювати отримувачів допомоги й ефективно розподіляти кошти від донорів.

Також Гавронська підкреслила роль цифровізації соціальної сфери. Упровадження Єдиної інформаційної системи соціальної сфери забезпечує прозорий і рівний доступ до допомоги, дає змогу ефективно надавати підтримку, навіть в умовах знеструмлень і пошкодження інфраструктури.

Заступник міністра провела низку двосторонніх зустрічей, зокре-

ма з посадовцями, які працюють у сфері соціального захисту, Швеції, Швейцарії, Німеччини. Вона обговорила з колегами питання догляду за дітьми, соціальних послуг та співпраці з неприбутковими організаціями. «Ми не прийшли просити допомогу в ООН. Ми вибудовуємо партнерські стосунки, аби ділитися досвідом і демонструвати, як Україна впроваджує інновації та цифровізацію в соціальній сфері», — заповіла Ілона Гавронська.

➤ Грілки в ліжку та світло на годину

Майже десять днів у квартирі трирічної киянки Дарини не було опалення. Її мама Ірина клала в дитяче ліжечко дві п'ятилітрові пляшки з гарячою водою, щоб зігріти дитину. Воду жінка гріла на туристичному газовому балоні та на

ньому ж варила каші для доньки. Родина проживає у Дніпровському районі Києва, що постраждав від масованої атаки по критичній інфраструктурі в січні ц. р.

У Києві та по всій країні мільйони родин змушені багато днів поспіль обходитися без тепла, електрики та води. І так нелегкі умови ускладнювали сильні морози, що подекуди становили мінус 18 градусів за Цельсієм. «Сьогодні вперше за кілька днів дали світло на годину. Ми ледь встигли підзарядити телефони. Вода йде з перебоями. Та найважче — відсутність тепла. Батареї пробували запустити ввесь, та їх прорвало по всьому будинку. На радіаторах видно величезні тріщини, тож вони зіпсовані», — розповіла 34-річна Ірина, показуючи наслідки атаки. Частину вікон у її квартирі за-

бито фанерними листами. Скло вилетіло від ударної хвилі. Дідусь Даринки, 72-річний п. Анатолій, ремонтує балкон, щоб через щілини не заходило у квартиру ще більше холоду.

Тож основні елементи стратегії соціальної стійкості України передбачають систему центрів життєдайності, тобто створення в громадах просторів для надання психосоціальної допомоги, соціальних послуг і підтримки ментального здоров'я, орієнтацію на потреби вразливих груп населення та оперативне реагування на запити місцевих жителів.

Практично в усіх містах працюють пункти незламності, де громадяни в умовах вимикання світла можуть зігрітися, попрацювати, бо є інтернет, випити гарячого чаю чи зарядити гаджети. Багато закладів харчування та торгові центри також надають такі послуги.

Не менш важливим є питання захисту соціальних прав, у т. ч. гарантування державою соціальних зобов'язань і підтримки навіть в умовах кризи, залучення інститутів громадянського суспільства та міжнародних організацій до формування соціальної політики. Крім того, стратегія адаптує цілі сталого розвитку для забезпечення соціальної стійкості, розглядаючи соціальну політику як інвестицію, а не видаткову сферу, що є важливим для європейського досвіду.

➤ Порятунком для українців

Благодійний фонд (БФ) «СпівДія», що об'єднує зусилля волонтерів, бізнесу, міжнародних фондів і держави, спрямовані на розвиток самозарядності українців та зміни в країні, теж долучився до заходів 64-ї сесії Комісії ООН із питань соціального розвитку в Нью-Йорку. Його представники розповіли про український досвід змін у соціальній політиці, співпраці між державою, громадами та громадським сектором і про рішення, які реально працюють для підтримки людей.

Крім того, «СпівДія» долучилася до Ukrainian Week у Вашингтоні (округ Колумбія), узяла участь в Українсько-американському мо-

литовному сніданку, а також провела низку зустрічей із партнерами для обговорення подальшої співпраці та підтримки соціального розвитку в Україні. «Ці зустрічі стали важливою можливістю посилили міжнародний діалог і залучити додаткову підтримку для розвитку соціальних послуг в Україні», — йдеться в повідомленні благодійної організації.

«Навпроти нас лежать маленькі грілки. Здавалося б, проста річ. Але цієї зими ці грілки стали порятунком для українців. Коли ворожі удари залишають мільйони людей без тепла, світла, води, ця маленька річ стала порятунком нашого життя, у якому головне — пережити ще одну ніч. Ту ніч, коли температура надворі опускається до мінус 20 за Цельсієм, а в оселях українських родин не піднімається вище за дев'ять градусів тепла. Так, ми стоїмо і продовжуємо стояти», — поділилася Анна Білошапка, член правління та директор з розвитку партнерств і мережі БФ «СпівДія».

➤ Ніхто не залишиться без уваги

Попри війну в Україні діє розгалужена допомога малозабезпеченим, особливо ВПО. Щоб допомогти українцям у воєнний час, уряд запровадив низку заходів зі соціальної підтримки, а саме грошову допомогу вимушеним переселенцям, виплати на дітей, особам з інвалідністю, одноразові виплати з безробіття тощо.

Соціальна допомога передбачає щомісячні виплати ВПО (2 тис. грн для дорослих, 3 тис. грн для дітей/осіб з інвалідністю), компенсації роботодавцям за прачевлаштування переселенців (6,5 тис. грн), допомогу малозабезпеченим та екстрені соціальні послуги.

Водночас є екстрені соціальні послуги — надання догляду вдома, стаціонарного догляду, паліативної допомоги в разі загрози життю чи здоров'ю. А для родин з низькими прибутками, навіть із різними видами допомоги, де розмір визначають як різницю між фінансовими потребами сім'ї, теж існує база соціальної допомоги.

Заявки на житлові ваучери в Україні подало понад 28 тис. людей із числа ВПО, які мають статус учасника бойових дій і людей з інвалідністю внаслідок війни. Фінансування програми планують розпочати наприкінці лютого ц. р. Заявки подали жителі 23 областей України та Києва. Найбільше звернень надійшло з Дніпропетровської, Запорізької, Київської областей і столиці — по 2—4 тис. в кожному регіоні. Як повідомило Міністерство розвитку громад і територій України, у регіонах уже працює близько 1,2 тис. комісій, які роз-

глядають заявки від людей. Вони ухвалили майже 4,5 тис. позитивних рішень. Та на швидкість роботи комісій впливає безпекова ситуація. У січні ц. р. через російські удари по енергетичній інфраструктурі лунали тривалі повітряні тривоги й відбувалися вимикання світла. На швидкість розгляду заяв впливає і навантаження на комісії. За темпами опрацювання і кількістю ухвалених рішень найкращі результати демонструють Сумська, Полтавська, Черкаська та Вінницька області. Наступний етап — переказ грошей і старт фінансування.

Щойно з'явиться можливість бронювати кошти — буде поінформовано кожну людину, яка подала заявку та отримала позитивну відповідь. Підставами для відмови можуть бути винятково подання заяви особою, яка не має права на отримання допомоги, або ж виявлення недостовірних даних у заяві. У відомстві нагадали, що програма передбачає надання ваучера на 2 млн грн, який можна використати для купівлі житла, або ж інвестування в його будівництво. Ваучером також можна сплатити внесок за іпотекою.

Відновлення експорту зброї

Виробники української військової техніки продаватимуть надлишки за кордон

■ Ігор Голод

Володимир Зеленський минулого тижня запевнив: «Ми відкриваємо експорт озброєнь. У Європі 2026-го буде вже десять експортних центрів».

➤ Сенсацією не стало

Сенсацією оголошене президентом не стало, адже він не вперше говорив про відновлення зупиненого з початку повномасштабного вторгнення експорту озброєнь. Відтоді весь обсяг виробленої вітчизняної зброї був спрямований на оборону.

Однак торік 19 вересня український лідер пообіцяв, що «дефіцит у фінансуванні на виробництво зброї» будуть «покривати в т. ч. за рахунок керованого експорту», щоб «збільшувати виробництво дронів для фронту». «Певні види зброї ми можемо виробляти у значно більших обсягах, ніж можемо самі профінансувати. А певні види зброї вже в нас у значно більшому обсязі, ніж реально потрібно нам сьогодні. Приклад — морські дрони, на які розраховує світ і які в нас у профіциті, також протитанкова зброя, деякі інші види, — пояснив він. — Проте перший пріоритет — фронт. Другий — українські арсенали. І лише третій — керований експорт. Є чіткий попит на нашу зброю. Відповідно, завдяки саме керованому експорту ми зможемо акумулювати гроші на більше виробництво тих речей, які потрібні армії».

➤ Держава викупує третину

Сергій Марченко, міністр фінансів України, уточнив, що експорт зброї може принести країні до 100 млрд грн. А Сергій Гончаров, виконавчий директор Національної асоціації оборонної промисловості, розповів: «Оборонно-промисловий комплекс може виробляти продукції на 30—35 млрд USD, але через нестачу фінансових ресурсів держава викупує лише третину цього обсягу. Тому підприємства працюють не на повну силу, що збільшує собівартість продукції. До

держави надійде валютна виручка, підприємства сплатять більше податків, з яких держава зможе закупити більше озброєння для Збройних сил України (ЗСУ)».

Інформаційна агенція Reuters погодилася із цим, зазначивши: «За чотири роки бойових дій у країні сформувався справжній оборонний бум: за оцінками галузевих асоціацій, в Україні діє понад тисячу виробників зброї та військової техніки. Проте темпи розробки нових систем значно перевершили можливість держави щодо їхньої закупівлі, що змусило Київ шукати зовнішні джерела фінансування. Українські виробники, чії розробки довели ефективність на полі бою, розраховують скористатися різким зростанням оборонних витрат у Європі — найбільшим із часів Другої світової війни».

➤ «Є домовленості»

Але про відновлення експорту зброї українці дізнаються наразі лише із заяв свого президента, а також Рустема Умерова, секретаря Ради національної безпеки й оборони (РНБО) України. Зокрема, Зеленський ще під час свого виступу 24 вересня 2025 року на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй підтвердив: «Ми вирішили відкрити наш експорт зброї. Це потужні системи, перевірені на реальній війні. Хочемо показати нашим партнерам, що вони надійні

й сучасні. Нам є що показати — те, що перевірили в реальних умовах. У нас є дрони, які можуть летіти на 2 тис. км».

Наступного дня президент уточнив під час зустрічі з представниками американського бізнесу в Нью-Йорку, що «Україна має 300 технологічних компаній і вже 2025-го розпочне експортувати власні дрони». А 27 вересня стверджував: «У мене вже є запити кількох американських країн».

29 вересня Зеленський доповнив: «Уже є домовленості щодо чотирьох експортних майданчиків — США, Європа, Близький Схід, а також Африка. Будемо готувати відповідні угоди».

➤ «Швидко рухаємось»

6 жовтня глава української держави запевнив, що вже доручив уряду та секретарю РНБО розробити й представити ключові елементи експортної системи. А 28 жовтня заявив, що програму контрольного експорту зброї треба запустити вже наступного місяця.

3 листопада Зеленський поінформував, що перші представництва України з продажу зброї будуть у Берліні й Копенгагені. Він уточнив, що «юридично буде все ще відкриватись і будуть напрацьовувати контракти». І що питаннями контрактів із країнами Європейського Союзу (ЄС) опікуватиметься його радник зі страте-

гічних питань Олександр Камишін, який запевнив, що «є номенклатура, яка зараз критично необхідна нашим партнерам, за яку вони готові ділитися дефіцитними для нас позиціями».

7 листопада президент повідомив: «Камишін уже мені показав дві перші столиці, в яких наша платформа буде відкрита. Сьогодні ми вже побачили перший офіс у Копенгагені. Дуже радий, що ми так швидко рухаємось».

➤ «Потрібен час»

Свою чергою Умеров, перебуваючи 2 жовтня у США на чолі делегації РНБО й Міністерства оборони України (МОУ), роз'яснив: «Головна мета нашого візиту — технічні перемовини для підготовки підписання угоди з купівлі українських дронів, реалізація якої передбачає також можливість створення спільних українсько-американських виробництв».

Він додав, що очолювана ним делегація провела зустрічі з представниками Пентагона, Конгресу та Збройних сил США, під час яких «обговорили можливість завантаження виробничих потужностей українських виробників дронів шляхом продажу частини їхньої продукції». А 7 листопада визнав, що очікує укладання перших контрактів на експорт зброї з України не раніше як у другій половині 2026 року. «Ринок оборонного експорту є інерційним. Потрібен

час на тести, сертифікацію та закупівельні процедури партнерів», — відмітив секретар РНБО.

➤ Готові менше як половина

«З більш ніж тисячі оборонних компаній, які працюють в Україні, менше як половина готові пройти необхідні технічні процедури й отримати експортні дозволи», — відзначив він. Відтак Ігор Федірко, виконавчий директор Української ради зброярів, розказав: «У виробників уже є багато робочих контактів і попередніх напрацювань із партнерами, але реальні поставки впираються в три речі — дозвільний механізм в Україні, цикл тестування і сертифікації на боці партнерів, їхні закупівельні процедури».

Натомість для секретаря РНБО нічого не «впирається»: «Процедура залишається прозорою: якщо компанія підпадає під визначені критерії допуску до експорту та має надлишкові виробничі спроможності, не затребувані силами безпеки й оборони, то вона може подати заяву на експорт до Державної служби експортного контролю (ДСЕК) України. Протягом 90 днів ДСЕК верифікує усі дані й надає дозвіл. ДСЕК робить міждомчий запит; МОУ консолідує потреби, рішення/рекомендації ухвалюють колеґіально на Міжвідомчій комі-

сії з політики військово-технічної співпраці, із залученням усіх сил безпеки й оборони. Однак пріоритет — фронт. Якщо ЗСУ терміново потрібна ця зброя, дозвіл на експорт може бути зупинений або скасований. Безпека й потреби війська завжди важливіші за будь-які експортні контракти».

➤ «Давно розгортають»

Водночас Financial Times написала: «Україна просувається до скасування заборони на експорт дронів у воєнний час, бо через обмежені ресурси держави, доступні для оплати військових поставок, українські виробники дронів шукають за кордоном можливості продати надлишки товарів, а отриманий дохід потім спрямувати на виробництво ще більшої кількості дронів для армії».

Із цим не погодився Максим Жорін, заступник командира Третьої окремої штурмової бригади ЗСУ, який заявив: «Тільки люди, які максимально далекі від війни й абсолютно нічого не тямлять про реальну ситуацію в армії з озброєнням, можуть ляпати, що нам треба експортувати безпілотні літальні апарати (БПЛА)».

В опублікованому торік 30 липня інтерв'ю Бі-сі-сі Денис Шмигаль, тоді ще міністр оборони України, зазначив: «В умовах війни прямий експорт уявити неможливо. Можливо утворювати з партнерами міцні ланцюги обміну зброєю. Але не прямий експорт». Натомість Валерій Залужний, посол України в Лондоні, погодився із Зеленським: «Потрібно дивитися на експорт як насамперед джерело ресурсу для виживання і можливого розвитку».

А Владислав Бельбас, голова Ліги оборонних підприємств України, попередив, що виробники зброї «вже мають дублюючі виробництва за кордоном, давно туди передали документацію й розгортають своє виробництво». «І якщо не будемо давати можливості цим підприємствам експортувати, вони всі впадуть, — резюмував він. — І якщо ми знімемо бар'єри в експорті, чогось драматичного в Україні з погляду забезпечення армії не станеться».

Український дрон-бомбер «Вампір» (на фото), розроблений технологічно-оборонною компанією SkyFall і відомий під народною назвою «Баба Яга», за підсумками 2025 року визнали найрезультативнішим засобом ураження на фронті. Цей БПЛА підтвердив статус універсального бойового дрона й посів перші місця відразу в кількох ключових категоріях: став найрезультативнішим засобом ураження на полі бою, лідером за знищенням особового складу супротивника, очолив рейтинг

серед коптерів-бомберів. Крім того, «Вампір» став найзатребуванішим бомбером у сил безпеки й оборони України за кількістю замовлень на платформі Brave1 Market.

Загалом бомбери уже виконали понад 2,5 млн бойових місій і завдали ворогу втрат на десятки мільярдів доларів. Їх використовують для знищення переднього краю

та укріплених позицій ворога, бойової техніки й живої сили. Крім ударних завдань, «Вампір» застосовують для дистанційного мінування та логістики — доведення води, їжі, медикаментів і спорядження підрозділам на передовій. Загалом у межах програми «Армія дронів» 2025 року сили безпеки й оборони України уразили майже 820 тис. ворожих цілей, понад 240 тис. окупантів, 62 тис. одиниць легкої техніки, 29 тис. одиниць важкої техніки, 32 тис. ударних і розвідувальних БПЛА.

Північнокорейське сховище балістичних ракет KN-23

■ Олег Садовий

У січні ц. р. Кореїська Народна-Демократична Республіка (КНДР) різко скоротила обсяги постачання зброї до Російської Федерації (РФ). Супутники зафіксували лише один випадок заходу російських контейнеровозів до північнокорейських портів. Згідно з інформацією Planet Labs, корабель пришвартувався біля причалу, пов'язаного з експортом зброї, після того, як попереднього дня розвантажив порожні контейнери на сусідньому причалі. Аналіз знімків засвідчив, що це, ймовірно, був один із двох російських кораблів, які раніше вже відіграли ключову роль у торгівлі зброєю між РФ і КНДР, — або Angara, або Lady R. Попередній такий захід російського контейнеровоза в північнокорейський порт відбувся 21 грудня 2025-го. Після його відбуття протягом кількох днів на пірсі вивантажили контейнери, які очікували на відправку ще три тижні. Зазвичай раніше російські кораблі здійснювали щонайменше три візиту в корейські порти щомісяця. Причини цієї павзи невідомі. Експерти припустили, що це могло бути пов'язано з поганою погодою, яка цього року була особливо суворою. Також аналітики вважають, що на закупівлі північнокорейської зброї могла вплинути активізація мирних перемовин між Україною та РФ або ж внутрішньополітична ситуація в самій КНДР.

Експерти вказали на два основні чинники, що вплинули на гальмування логістики. Головною прешкодою стали аномальні холоди та лід у російських портах

«Допомога» Москві від Пхеньяна

Далекого Сходу. Хоча північнокорейський Расон не замерзає, російський порт Східний, куди зазвичай прямують вантажі, до кінця січня цілком вкрився кригою. Навігація в портах Находка та Владивосток була фактично зупинена через найпотужніші за два десятиліття снігопади. Зупинення операцій у Расоні могло бути пов'язане також із підготовкою до дев'ятого з'їзду Трудової партії Кореї, тому цілком імовірно, що Пхеньян очікує на офіційне затвердження нових стратегічних пріоритетів перед тим, як продовжувати масштабну військову підтримку РФ.

Попри тимчасове замирення загальні обсяги допомоги від Кіма залишаються суттєвими. Починаючи з минулого року КНДР передала Росії від 6,5 до 8 мільярдів артилерійських боєприпасів. Це забезпечує майже 50% від загальної потреби

російської армії у війні проти України.

Крім снарядів, арсенал РФ завдяки північнокорейській допомозі поповнився такими позиціями: близько 250 балістичних ракет KN-23; самохідна артилерія великої дальності «Коксан»; реактивні системи залпового вогню калібрів 240 мм і 107 мм; мінометне озброєння та боєприпаси для танків старого зразка (Т-54/55).

Останній задокументований випадок застосування ракет KN-23 по українських містах було зафіксовано 13 грудня торік. Російські війська систематично використовують північнокорейську балістику для ударів по Харкову та Києву, поступово підвищуючи ефективність цих засобів ураження під час бойових випробувань.

При цьому варто нагадати, що вся торгівля військовою продукцією з КНДР є грубим порушенням резолюцій Ради

Безпеки (РБ) Організації Об'єднаних Націй (ООН). РФ і сама свого часу голосувала за ці обмеження, що робить її теперішні дії відкритим ігноруванням міжнародного права.

Водночас для Москви виявилось замало північнокорейської допомоги у вигляді зброї, тож планує завезти з КНДР 12 тис. збирачів «дронів». Їх залучатимуть до роботи на підприємствах особливої економічної зони «Алабуга» в Татарстані. Саме там виготовляють далекобійні дрони типу Shaded/«Герань», якими російська армія завдає терористичних ударів по цивільній інфраструктурі України.

Для обговорення деталей продажу робочих рук у Міністерстві закордонних справ РФ відбулася зустріч місцевих урядовців із представниками північнокорейської Jihyang Technology Trade Company, відповідальною за пошук і підбір

корейських робітників. Їм обіцяють платити приблизно по 2,5 USD за годину роботи, а зміна триватиме щонайменше 12 годин. Такі заходи свідчать про поглиблення стратегічної співпраці між двома диктатурами для продовження агресивної війни проти України.

До речі, саме Татарстан перетворився на стратегічний хаб, що забезпечує кавалерійський полк Північної Кореї породистими кіньми. Ці тварини призначені для церемонійних потреб вищого керівництва КНДР, зокрема й для особистого використання Кім Чен Ином.

Згідно з висновками розслідування NK News, упродовж 2024—2025 рр. активізувалося постачання, орієнтоване на задоволення потреб північнокорейської військово-політичної верхівки. Адже у Пхеньяні кінь є не просто твариною, а сакральним елементом державної пропаганди та невід'ємним атрибутом культу особи лідера.

Елітні скакуни зазвичай беруть участь у масштабних військових парадах, офіційних церемоніях і символічних виїздах командування Кореїської народної армії, підкреслюючи високий статус їхніх власників.

Аналітики акцентували увагу на тому, що плеїнні та парадні коні високого класу класифікують як предмети розкоші. Відповідно до чинних резолюцій РБ ООН, продаж таких товарів Пхеньяну суворо заборонений. Логіка міжнародних обмежень ґрунтується на таких принципах: відсутність гуманітарної потреби — такі вантажі не мають жодного цивільного призначення і не допомагають населенню країни; обслуговуван-

ня диктатури — товари розкоші використовуються винятково для легітимізації влади та задоволення амбіцій політичної еліти КНДР.

Дослідники вважають, що ця «кінна дипломатія» є частиною масштабнішої стратегії зближення Москви та Пхеньяна. Подібне постачання має як практичне значення для Кіма, так і політичний підтекст, демонструючи солідарність двох режимів, щоб обходити світові правила.

Нещодавно стало відомо, що північнокорейський диктатор відреагував на новорічне послання від кремлівського диктатора офіційним листом. У своєму зверненні він пообіцяв непохитно стояти на боці російського президента та схвалювати будь-які його політичні кроки.

У тексті послання Кім наголосив на готовності до тотальної солідарності з Кремлем: «Висловлюю повну повагу та беззастережну підтримку всім вашим політичним рішенням та ініціативам. Моя готовність бути поруч із вами, захищаючи інтереси вашої держави, є незмінною та вічною».

Північнокорейський диктатор акцентував увагу на тому, що цей вектор стосунків є остаточним і не підлягає перегляду в майбутньому. Крім особистих запевнень у лояльності, лідер КНДР підтвердив намір нарощувати темпи двосторонньої взаємодії. Він підкреслив, що партнерство між Пхеньяном і Москвою виходить на новий рівень. Цей лист став черговим доказом формування міцної військово-політичної осі між РФ і Північною Кореєю, що ґрунтується на взаємних інтересах і спільній протидії міжнародному тиску.

■ Іван Заторський

Замах на генерала високого рангу

На початку лютого ц. р. невідомий скоїв замах у Москві на Володимира Алексєєва, першого заступника начальника Головного розвідувального управління РФ. Саме він 2022 року давав оборонцям «Азовсталі» обіцянку щодо гарантій утримання в полоні. Сергій Лавров, міністр закордонних

справ РФ, звинуватив у замаху на генерала Алексєєва Україну, а метою нібито був саботаж мирних перемовин. У відповідь Андрій Сибіга, міністр закордонних справ України, заявив, що Київ непричетний до цього замаху. «Ми не знаємо, що сталося з цим конкретним генералом, можливо, це була внутрішня російська розбірка», — припустив він.

Тим часом учасника замаху на генерала Алексєєва начебто затримали в Об'єднаних Арабських Еміратах. Замоскворецький суд відправив затриманого до слідчого ізолятора. Федеральна служба безпеки (ФСБ) РФ оголосила, що підозрюваний — Любомир Корба, російський громадянин 1960 року народження. А за

даними Слідчого комітету (СК) РФ, він уроженець Тернопільської області, який прибув до Москви наприкінці грудня 2025 року.

ФСБ опублікувала відео з камер спостереження. На них невідомий кидає якийсь предмет у сніговий замет і їде з місця події на громадському транспорті. В СК заявили, що на місці знайшли пістолет

Макарова з глушником і трьома набоями.

У ФСБ додали, що також установили ще двох «пособників злочину». Один із них — росіянин Віктор Васін 1959 року народження — був затриманий у Москві. Інша «співучасниця» — 55-річна Зінаїда Серебрицька — нібито виїхала до України. А СК РФ указав, що нападник на генерала Алексєєва діяв «за завданням спецслужб України».

Д О С Л О В А

Московський суд виставив штраф закріпленому посольству України за «борги» за електроенергію. Арбітраж ухвалив стягнути з дипломатичного представництва понад 5,5 мільярдів рублів. Нагадаємо, що українське посольство в РФ припинило свою роботу першого ж дня повномасштабної війни, а Київ тоді розірвав дипломатичні стосунки з Москвою.

■ Ігор Голод

Як писав «Міст», Дональд Трамп заявив 29 січня, що він «попросив Путіна не обстрілювати Київ та інші міста (України. — Ред.) упродовж тижня через холоди, морози» й той «погодився цього не робити».

➤ «Удасться це забезпечити?»

Володимир Зеленський відреагував на це в соціальній мережі X: «Дякую американській стороні за зусилля, щоб у цей час зупинити удари по енергетиці, і сподіваємося, що Америці вдасться це забезпечити». А українцям пояснив: «Прямої домовленості щодо цього між нами і Російською Федерацією (РФ) не було. А буде це працювати чи не буде, і що буде працювати, не могу вам поки що сказати. Якщо РФ не б'є по нашій енергетиці, генеруючій або будь-якій, — ми не будемо бити по їхній енергетиці. Гадаю, це відповідь, на яку розраховував медіатор перемовин, а саме Сполучені Штати Америки».

Відповідь, на яку розраховували в США, була, звісно, продиктована осторогою уникнути звинувачень з боку Трампа в тому, що Україна нібито «не хоче миру». Але навряд чи її президент вірив у здатність держави-агресора дотримуватися перемир'я, бо та вже не раз порушила всі попередні — хлібне, шкільне, різдвяне...

Під час «енергетичного» затишшя, про яке Україна, РФ та США домовилися торік у березні, держава-агресор порушила його понад 30 разів. Тож у часописі Financial Times коментували ініціативу Трампа так: «Експерти й аналітики вважають, що Путін навряд чи на таке погодиться. Адже для Кремля систематичні удари по українській енергетиці залишаються одним із головних інструментів тиску, особливо в холодну пору року».

➤ Дуже часткова «згода»

Дмитро Песков, речник Кремля, запевнив 30 січня, що РФ не завадатиме ударів по

Зварювальник працює на території Дарницької ТЕЦ після російської атаки, Київ, 4 лютого 2026 року

Кремль знову обдурив

Жодного «енергетичного перемир'я» насправді не було

Україні до 1 лютого для «створення сприятливих умов для перемовин». Тобто лише частково погодилася з ініціативою Трампа, який просив не обстрілювати Київ та інші міста України не до 1 лютого, а впродовж тижня.

Політолог Володимир Фесенко на своє запитання: «І хто кого дурить?» — відповів: «Схоже, що вчоргове в дурнях опинився Білий дім. Путін знову його дурить. Замість тижня «перемир'я» Росія виконуватиме його лише два-три дні. І за «перемир'я» росіяни видають банальну павзу в повітряних ударах по Києву, що регулярно траплялося і раніше».

Але кремлівські пропагандисти навіть короткотривале «енергетичне перемир'я» обурено оголосили «зрадою» та «одностороннім жестом доброї волі», який «шкодить інтересам Росії». Тож наполягали скористатися морозами, щоб завдати максимального удару по українській цивільній інфраструктурі. Закликали не жаліти населення в холодну погоду. Називали удари по енергетиці ефективним важелем тиску.

Після того, як рупор диктатора уточнив, що перемир'я триватиме лише кілька днів, тональність пропагандистів змінилася. Вони почали заспокоювати свою аудиторію, заявляючи, що «два-три дні без ударів нічого не вирішують», не дадуть Україні відновити енергосистему й не матимуть воєнного ефекту.

➤ Скористалися для накопичення

Про факти недотримання Путіним обіцянки Трампу хоч би тимчасово «не обстрілювати Київ та інші міста» повідомляли не лише українці. Катаріна Матернова, посол Європейського Союзу в Києві, обурювалася: «Це так виглядає перемир'я? Вибухи, загибли цивільні, зруйновані енергетичні об'єкти й транспортна інфраструктура. Сьогоднішня атака — ще один доказ, що Москва не поважає домовленості. Демократичний світ не може відвертати очі від цього».

А український лідер констатував, що Кремль скористався пропозицією Трампа тимчасово зупинити удари не для підтримання дипломатії, а для накопичення ракет і підготовки до найбільш холодного періоду, коли температура на значній частині території України опустилася до мінус 20 за Цельсієм. «Відтермінували удар, наростили кількість ракет та дронів і в найхолодніші дні вдарили», — наголосив він.

І явно передусім Трампу була адресована наступна тирада президента України: «Брехали й перед цією війною, і повномасштабну війну Росія почала, намагаючись обманути всіх навколо про свої наміри й про Україну, і зараз — навіть у таких деталях, у таких домовленостях з Америкою — знову російський обман. Вони невинуваті в Москві. І хочуть скористатися саме холодом, бо не можуть підкорити нас, Україну, своїми штурмами».

➤ «Без подиву»

Керолайн Левітт, пресекретар Білого дому, повідомила: «Я розмовляла з президентом про це (порушення «енергетичного перемир'я»). — Ред.), і його реакція була, на жаль, без подиву. Це дві країни, які вже кілька років ведуть дуже жорстоку війну».

А сам президент США стверджував, що порушення його домовленостей із кремлівським диктатором нібито... не було: «Павза була з неділі до неділі. Вона закінчилася, і Путін зараз сильно вдарив по них. Путін дотримав свого слова».

Політолог Олександр Краєв пояснив: «Трамп належить до тих людей, які взагалі не визнають власних помилок. Він хоче розповідати лише про власні перемоги. Якби Трамп сказав, що Путін порушив слово, то фактично визнав би, що помилився. Так Трамп показав би, що не зміг проконтролювати ситуацію. А цього він не може собі дозволити».

Водночас Георгій Тихий, речник Міністерства закордонних справ України, зауважив: «Росіяни не дотрималися своїх обіцянок щодо енергетичного перемир'я. Тобто ми маємо справу, на жаль, із терористами і брехунами, які не просто тероризують цивільних людей, а ще й брешуть і президентові США, і решті світу про нібито готовність до якоїсь деескалації».

Попри це господар Овального кабінету переконував, що цілком задоволений навіть тимчасовою павзою в об-

стрілах енергетичних об'єктів, якої насправді не було. За його словами, цінним за суворих зимових погодних умов є навіть короткий перепочинок.

➤ Продумана стратегія

Політолог Ігор Рейтерович дійшов такого висновку: «Енергетичне перемир'я схоже на спробу Трампа здобути для себе додаткові бали у змаганні за статус найголовнішого миротворця. Він намагається уникнути іміджевих утрат і вкотре опинитися в центрі уваги».

Аналітики американського Інституту вивчення війни (ISW) також не погодилися з главою Білого дому. Натомість дійшли такого висновку: «Масовані ракетно-дронові удари РФ по Україні в лютому свідчать, що Кремль і не мав наміру використовувати оголошений мораторій на удари по енергетичній інфраструктурі для деескалації війни або реального просування мирних переговорів, ініційованих Сполученими Штатами».

В ISW констатували, що лицемірна згода Путіна не обстрілювати міста України була не жестом доброї волі, а продуманою стратегією, яку Москва використовувала на свою користь. «Росія і раніше пропонувала короткотривалі припинення вогню. Мета такої показовості — переконати США у зацікавленості до миру, а згодом використати це як перевагу під час перемовин навіть попри те, що Кремль використовував ці кілька днів для накопичення ракет для масштабнішого ударного пакета», — зазначили експерти.

➤ Загравання — шлях до провалу

Із цим погодилася французька радіостанція RFI, де акцентували: «Результатом «енергетичного перемир'я» між Україною та РФ стало те, що Київ дотримався свого слова й тимчасово припинив атаки на російську нафтову інфраструктуру. РФ, зі свого боку, використала цей час для накопичення сил, аби перед настанням холодів нанести по Україні наймасштабніший із початку року ракетно-дроновий удар у ніч на 3 лютого».

Д О С Л О В А

Україна створила нову балістичну ракету FP-9, яка потенційно здатна долітати до Москви та Санкт-Петербурга. Завершення випробувань заплановане вже на найближчий місяць. Паралельно триває розробка двох ракетних систем — FP-7 і FP-9. FP-7 позиціонують як альтернативу АТАСМС: її дальність становитиме до 300 км, при цьому ракета матиме відносно компактну бойову частину. FP-9 стане значно потужнішою — заявлена дальність польоту сягатиме 800—850 км, а маса бойової частини може доходити до 800 кг. За своїми характеристиками вона здатна уражати цілі на території обох російських столиць. Проект реалізує компанія Fire Point, відома як виробник системи «Фламінго».

На RFI також наголосили: «Трамп заявив, що Путін дотримав свого слова про так зване енергетичне перемир'я. При цьому президент США не став пояснювати розбіжності щодо термінів перемир'я та не прокоментував те, що в цей час Росія все одно продовжувала бити по Україні та вбивати цивільних. Ба більше, Трамп не висловив співчуття щодо жертв і поранених унаслідок нещодавніх терористичних ударів Росії по Україні».

Політолог Володимир Фесенко прокоментував ситуацію: «Фарс із так званим енергетичним перемир'ям і заява президента Трампа про те, що Путін «дотримав слова» викликали величезне обурення українців. Коли американські перемовники починають іти на відчутні поступки росіянам, висловлювати їм компліменти й позитивні оцінки, тоді в Кремлі нахабніють і починають висувати ультиматуми».

«Позитивна оцінка, яку дає Трамп діям Путіна щодо «енергетичного перемир'я», одразу негативно вплинула на перемовний процес. Росія почала вимагати не лише виведення українських військ із Донбасу, а й визнання російського статусу Донбасу всім світом. В адміністрації президента Трампа колись мають зрозуміти, що загравання з росіянами — це шлях до провалу мирних перемовин», — підсумував експерт.

■ ПЕТРО ЙОСИП

Євросоюз уже фактично перебуває у стані війни з Російською Федерацією (РФ). Про це заявив Мартінш Казакс (на фото), голова Центрального банку Латвії. Він закликає європейських політиків і фінансові інституції готуватися до подальшої ескалації. «Наївно думати, що ми не перебуваємо у стані війни», — наголосив він.

Хоча конфлікт наразі не розгортається на території ЄС фізично, фінансист звернув увагу на кібератаки, які відбуваються постійно, диверсії проти підводних кабелів у Балтійському морі та порушення повітряного простору Данії, імовірно, російськими дронами. «Маємо бути стійкими, щоб упоратися із цим», — зазначив Казакс.

За його словами, якщо якась країна єврозони зіштовхнеться з воєнним конфліктом на власній території, це може призвести до проблем фінансової стабільності, збоїв у банківській системі та ризиків для стійкості державного боргу. Водночас банкір підкреслює, що ці ризики ще є незначними і ЄС здатен із ними впоратися. «У наших руках — зменшувати ймовірність прямого конфлікту з РФ», — сказав він і додав, що цього можна досягти як шляхом підтримки України, так і через зміцнення євро-

Європа вже на війні

Але безпосереднього конфлікту ще можна уникнути

пейських збройних сил, щоб Москва розуміла: будь-який напад — це надто високий ризик, який навіть не варто розглядати.

52-річний Казакс, який очолює Центральный банк Латвії із грудня 2019 року, є одним із шести претендентів на посаду віцепрезидента Європейського центрального банку. Також саме він одним із перших попереджав про ризики інфляції після пандемії коронавірусу й початку поунмасштабного вторгнення РФ до України 2022-го.

Свою чергою Александр Стубб, президент Фінляндії, повідомив, що його країна готова до російського нападу, незалежно від того, чи отримає вона підтримку США. Він також розповів про обов'язкову військову службу в країні, що відрізняє її від багатьох інших членів НАТО, та запевнив, що може мобілізувати 280 тис. солдатів за лічені тижні. «Разом з РП ми маємо найбільшу артилерію у Європі. Маємо ракети великої дальності, наземні, морські та повітряні», — поділився фінський лідер.

А також акцентував на повітряній силі Фінляндії, яка має на озброєнні 62 літаки F-18 і нещодавно придбані 64 винищувачі F-35. Але ці літаки є американськими, тож для їхньої роботи потрібна підтримка Сполучених Штатів. Та президент упевнений, що така підтримка буде продовжена.

Крім того, він відзначив, що Фінляндія має найбільші арктичні сили в Альянсі. За словами Стубба, сила країни полягає в її зосередженні на підготовці цивільного населення. «Ми також маємо розуміти, що ві-

йни ведуть на полі бою, але виграють їх удома. Ось чому маємо цивільні укриття для 4,4 млн фінів. Ось чому маємо безпеку постачання, завдяки якій немає жодних проблем із нестачею продовольства, енергії або електромереж», — переконував політик.

Росія вже давно є для Фінляндії ключовою проблемою безпеки, з якою вона має спільний кордон протяжністю близько 1,3 тис. км. Під час Другої світової війни ці дві країни запекло воювали.

До речі, на початку лютого ц. р. польські військові поінформували про вторгнення на територію країни повітряних куль із боку Білоруси, яке розглядають як тестування реакції.

А тим часом влада Федеративної Республіки Німеччина (ФРН) розпочала реформу у сфері розвідки та кібербезпеки, що дозволить спецслужбам країни протидіяти гакерам ворожих держав шляхом проведення власних наступальних кібероперацій. Москва веде у Європі фактичну гібридну війну, у якій кібератаки стають одним із головних інструментів, тоді як Берлін є однією з основних цілей російських гакерів.

За даними Міністерства внутрішніх справ ФРН, розробляють два законопроекти: один переглядає повноваження служб зовнішньої розвідки, дозволяючи проводити кібероперації за кордоном, дру-

гий надає спецслужбам більше можливостей для протидії гібридним загрозам, зокрема для здійснення заходів у відповідь. «Берлін давати відсіч навіть за кордоном, ми припинимо дії зловмисників і знищуватимемо їхню інфраструктуру», — пообіцяв Александр Добріндт, міністр внутрішніх справ ФРН.

Досі Німеччина й інші європейські країни утримувалися від проведення таких операцій, побоюючись, що можуть спричинити заходи у відповідь та ескалацію конфлікту, особливо з боку РФ. Водночас Франція та Нідерланди вже передбачили можливість наступальних операцій у своїх кіберстратегіях.

«Перший із підготовлених у Берліні законопроектів потребуватиме змін до Конституції, тому його мають підтримати дві третини парламентарів в обох палатах. Другий може бути ухвалений простою більшістю. Він надасть правоохоронним органам ширші повноваження для здійснення «активного кіберзахисту», — пояснив Геннінг Занетті, представник МВС.

У новітній історії Європи ФРН стала жертвою одних із найрезонансніших гакерських атак із боку російських спецслужб, зокрема злам національного парламенту 2015 року. Після початку гарячої фази російсько-української війни такі атаки почастилися.

■ Андрій Воронич

Німеччина десятиліттями приваблювала трудових мігрантів з Республіки Польща (РП), однак останнім часом ті все частіше вирішують повернутися на батьківщину. 2024-го вперше за останні 25 років ФРН покинуло більше поляків, ніж туди приїхало (понад 88 тис. осіб виїхало, більше як 76 тис. прибуло). Головна причина — утрата колишньої економічної привабливості ФРН і поступове вирівнювання матеріальних умов у сусідніх країнах.

Нині у ФРН живе більше ніж 860 тис. польських громадян, це п'ята за чисельністю група

Поляки повертаються додому

іноземців у країні. Загальну ж кількість осіб із польським корінням там оцінюють у 2,2 млн. «Польських іммігрантів вважають у Німеччині інтегрованими краще від середнього рівня», — написав часопис Der Spiegel. — Поляки виконують роботу, для якої бракує персоналу: дглядають літніх людей, прибирають, працюють інженерами та лікарями. Видатні постаті з польським корінням стали постійним елементом німецької ідентичності, зокрема, футболіст Лукас Подольський і Пауль Зем'як, колишній генеральний секретар Християнсько-демократичного союзу».

За статистикою, кількість поляків, які вирішують повернутися додому, із 2022-го постійно зростає. Опитування Інституту досліджень ринку праці й професійної освіти (IAB) свідчить про те, що поляки частіше за іммігрантів з інших країн розглядають можливість виїзду з ФРН. Водночас кількість осіб, які емігрують з РП до Німеччини, постійно скорочується. 2023 року таких було майже 100 тис. осіб, а 2024-го — уже майже на чверть менше.

За даними іншого опитування IAB, 38 % польських іммігрантів указали причиною свого виїзду з ФРН її «над-

мірну бюрократію», а 17 % — дискримінацію. Та найбільш поширеною причиною від'їзду респонденти назвали погіршення економічної ситуації у ФРН.

Від моменту воз'єднання 1990 року Німеччина була магнітом для своїх східних сусідів, а вирішальним чинником привабливості країни стала її економічна потуга. Однак останніми роками дистанція між економіками ФРН і РП скоротилася: польська господарка зростає, водночас німецька пригальмовує. «Німеччина більше не є для поляків «обіцяною землею», — констатував Der Spiegel і нагадав: однією з еко-

номік Європейського Союзу, які нині розвиваються найшвидше, є саме польська.

А втім, «винна» не лише економіка. «Схоже, у відносинах між двома сусідніми країнами щось зламалося», — зазначив Часопис і процитував Камілу Шелль-Мазурек, голову Польської суспільної ради, яка вважає, що зниження привабливості ФРН серед іммігрантів-поляків зумовлене поєднанням економічних і політичних факторів. Упродовж тривалого часу іммігранти зі Східної Європи працювали в Німеччині на низькооплачуваних роботах, часто нелегально.

Попри те, що з 2011-го норма Євро-

пейського Союзу (ЄС) про вільний рух робочої сили поширилася у ФРН і на працівників з РП, чимало польських іммігрантів досі не можуть повністю реалізуватися на німецькому ринку праці: їхніх дипломів часто не визнають, а шанси на кар'єрне зростання незначні.

На думку Шелль-Мазурек, критика Німеччини, якою протягом восьми років свого правління займалася польська партія «Право і справедливість», погіршила загальне ставлення поляків до ФРН. Крім того, відзначила експерт, у ФРН є доведені випадки дискримінації поляків, там також досі відсутня культура прийняття іммігрантів.

■ МИРОСЛАВА БЗІКАДЗЕ

На початку лютого ц. р. Сполучені Штати відправили невелику групу військових до Нігерії з метою допомоги місцевим силам у боротьбі з терористичними бандами. Зокрема з «Ісламською державою» (ІД). Це перше підтвердження присутності військових США на території Нігерії з моменту американських повітряних ударів торік, повідомив Дагвін Андерсон, начальник Африканського командування американських збройних сил (AFRICOM). За його словами, поява американського військового контингенту в Нігерії стала можливою після того, як обидві країни погодилися з необхідністю протидії терористичній загрози в Західній Африці. Генерал зазначив, що військові мають унікальні можливості, однак відмовився від подальших коментарів.

➤ Терпець увірвався

Подробиць щодо масштабів місії, чисельності й завдань американських військових та інших деталей операції наразі не розкривають. Але те, що американська команда справді працює в країні, підтвердив також і Крістофер Муса, міністр оборони Нігерії. Він указав, що американська група вже розпочала виконання завдань. Вона може бути залучена до збирання розвідувальної інформації та забезпечення можливостей нігерійських сил для ударів по терористах. Відправлення американського військового контингенту до Нігерії відбулося після того, як Вашингтон посилив тиск на Абуджу, звинувативши владу країни в нездатності захистити християн від ісламських бойовиків.

Міністр також відзначив, що залучення команди Збройних сил США до операцій безпосередньо на території Нігерії стало першим випадком американської військової присутності в цій країні після домовленостей між Вашингтоном і нігерійським урядом про спільну боротьбу з терористами. В уряді Нігерії заявили про стратегічну взаємодію зі США в

Трампа проти Нігерії

Чи вдасться військовим США владнати конфлікти в цій західноафриканській країні?

обміні розвідувальною інформацією та інших формах співпраці для боротьби з «ІД в Західній Африці» та «Боко харам». Ці екстремістські групи вже понад 15 років діють на території Нігерії та розширили свою активність на сусідні Нігер, Чад і Камерун.

Наприкінці минулого року Нігерія зазнала сильного тиску з боку Сполучених Штатів, які закликали її вжити заходів у боротьбі з тероризмом після того, як 31 жовтня 2025-го Дональд Трамп у власній соціальній мережі Truth Social оголосив Нігерію «країною, що викликає «особливий неспокій» через «різанину християн», а в наступному пості попередив, що США припинять допомогу Нігерії і можуть завдати по ній воєнного удару. «Якщо уряд Нігерії і надалі дозволить вбивства християн, Сполучені Штати негайно припинять усю допомогу Нігерії і, можливо, просто увійдуть у цю згальблену нині країну з готовністю до застосування зброї, щоби повністю знищити ісламських терористів, які чинять ці жахливі звірства», — написав американський лідер.

Тоді ж він доручив Пентагону розпочати планування можливих воєнних дій.

➤ Жертвами стають представники різних релігій

Проте Бола Ахмед Тінубу, президент Нігерії, відреагував на заяву Трампа й відмітив, що таке визначення не відповідає дійсності. «Нігерія — це демократична країна, де конституційно

гарантована свобода віросповідання. Із 2023 року наш уряд веде відкритий та активний діалог із християнськими та мусульманськими лідерами, вирішуючи проблеми безпеки, що торкаються громадян незалежно від їхнього віросповідання і регіону проживання, — наголосив він. — Нігерія вважає релігійну свободу й толерантність основними елементами своєї національної ідентичності. Вона виступає проти релігійного тиску й не заохочує його. Наша країна має конституційні гарантії, які забезпечують захист прав громадян, що належать до різних релігійних груп».

Економічна спільнота західноафриканських держав (ECOWAS), звертаючи увагу на зростання терористичних атак у регіоні, також підкреслила, що твердження про те, що терористичні групи націлені лише на християн, не відповідає дійсності. Ці групи націлені на всіх невинних громадян регіону незалежно від їхнього віросповідання

— мусульман, християн і представників інших релігій.

До речі, США вже вносили Нігерію до переліку країн, що викликають особливе занепокоєння через порушення свободи віросповідання. Це було 2020 року, 2023-го цей статус зняли.

➤ Людей убивають і викрадають

Населення Нігерії, що становить 220 млн людей, розділене майже порівну між християнами та мусульманами — на мусульманську північ і християнський південь. У країні вже кілька років тривають напади різних банд, зокрема ісламістської «Боко харам», на представників різних конфесій та етносів.

Лише в січні ц. р. щонайменше 30 людей загинуло внаслідок нападу озброєних бойовиків на ринок Касуван-Даджі в с. Демо, що у штаті Нігер у центральній частині Нігерії. Тоді нападники вдерлися на ринок, розграбували й підпалили торговельні ятки. За словами очевидців, бо-

Д О В І Д К А

йовики приїхали на мотоциклах і відкрили хаотичний вогонь. Кількох людей також викрали.

Крім того, у листопаді люди напали на католицьку школу-інтернат святої Марії в містечку Папірі у північно-західному регіоні Нігерії та викрали більше як 200 школярів і 12 учителів. Дітям було 12—17 років. Деяких із них шукають досі.

У поліції інформували, що відбулося це на світанку і що до постраждалої громади одразу ж відправили військових та сили безпеки. Кільком дітям вдалося втекти, тож вони розповіли, що нападники разом зі захопленими дітьми поїхали в невідомому керунку. В уряді штату Нігер відповідальність за те, що сталося, частково переклали на керівництво школи, яке попри попередження про посилення загрози вирішило продовжувати навчання. Схожі інциденти тоді також зафіксували у штатах Кеббі та Квара.

І от уже 3 лютого ц. р. більше ніж 160 людей загинуло в селищі на заході Нігерії в результаті найсмертоноснішого збройного нападу в країні з початку 2026-го. І це знову у штаті Квара. Політик Саїду Баба Ахмед повідомив, що озброєні люди зібрали жителів, зв'язали їм руки за спиною і повбивали захоплених. Нападники також підпалили будинки й магазини. Він оцінив кількість жертв у 170 осіб. Ахмед також зауважив, що багато людей втекло в навколишні чагарники з вогнепальними пораненнями, а

місцеперебування кількох осіб, у т. ч. традиційного вождя селища, невідоме.

Місцеві жителі розказали журналістам, що нападники були джихадистами, які часто проповідували в селі й вимагали від місцевих відмовитися від вірності нігерійській державі та перейти на шаріат, ісламське право. Коли селяни чинили опір, бойовики відкрили вогонь під час проповіді.

➤ «З Різвдом усіх»

Від слів до діла Трамп перейшов наприкінці минулого року. 26 грудня американські військові завдали авіаційних ударів по цілях, пов'язаних з ІД, на північному заході Нігерії. Про них президент США також повідомив у Truth Social. Тоді він заявив, що американські військові завдали «кількох ударів», не уточнюючи деталей. «З Різвдом усіх, у т. ч. з убитими терористами, яких буде значно більше, якщо різанина християн триватиме», — наголосив глава Білого дому.

Згодом AFRICOM підтвердила, що внаслідок авіаударів у штаті Соко-то було ліквідовано кількох бойовиків ІД. Саме цей регіон, що межує з Нігером, останніми роками став осередком насильницького екстремізму та масових викрадень.

Водночас експерти поставили під сумнів ефективність тих авіаударів. Анеліз Бернард, експертка Державного департаменту США, назвала операцію реакційною та застерегла, що доказів існування потужного осередку ІД у цьому регіоні небагато. На її переконавання, цілеспрямовані авіаудари рідко приводять до довготривалого зниження активності озброєних банд.

The Washington Post констатувала, що удари відбулися на тлі загального скорочення присутності США в Африці. 2024-го американські війська втратили доступ до ключових контртерористичних баз у Нігері та Чаді, а вплив у регіоні послабили, зокрема, проросійські військові формування. Це викликало занепокоєння частини американських законодавців, які застерігають від втрати стратегічного впливу США на континенті.

Інтернаціональний легіон розпустили

■ LE MONDE

Заданими французької газети Le Monde, рішення про ліквідацію інтернаціонального легіону в Україні ухвалили 31 грудня 2025 року. Легіонери дізналися про своє майбутнє переведення ще 1 листопада 2025-го, без пояснень із боку командування. За їхніми словами, після цього умови служби різко погіршилися: зникли повноцінні тренуван-

ня, комунікація та розуміння подальших перспектив, що призвело до деморалізації та відтоку особового складу.

Іноземні добровольці також висловлюють занепокоєння можливим переведенням до підрозділів, де командири не володіють англійською мовою. Як заявив начальник одного з батальйонів, із розпуском легіону Україна втратила унікальний ресурс — зруйнувалася сформована модель служби іноземців.

Європейці шукають альтернативу Visa та Mastercard

■ FINANCIAL TIMES

Європейські посадовці та банкіри попереджають, що домінування американських платіжних гігантів Visa та Mastercard стало критичною вразливістю для Єврозони. Європа терміново повинна зменшити свою залежність, оскільки в разі погіршення стосунків зі США американське домінування на європейському ринку можуть використати як зброю. Про це пише Financial Times.

Мартіна Веймерт, глава Європейської платіжної ініціативи (EPI), заявила, що Європа залишається дуже залежною від міжнародних платіжних рішень. «У нас є хороші національні активи, як-от внутрішні платіжні карткові системи, але в нас немає нічого трансграничного. Якщо говоримо, що незалежність є настільки важливою, усі ми знаємо, що це питання часу. Нам потрібно терміново

діяти», — зазначила вона.

За даними Європейського центрального банку (ЄЦБ), 2022-го Visa та Mastercard обробляли майже дві третини всіх карткових транзакцій у Єврозоні, а 13 країн Європейського Союзу (ЄС) взагалі не мають національної альтернативи. Навіть там, де такі системи існують, їхнє використання скорочується.

2024 року банкі-учасники EPI запустили європейську альтернативу Apple Pay — цифрову платіжну систему Wero. Наразі платформою вже користуються 48,5 млн людей у Бельгії, Франції та Німеччині, а до 2027-го вона планує розширити свою діяльність на онлайн-платежі та платежі в крамницях.

Паралельно ЄЦБ просуває проєкт цифрового євро (електронного гаманця), що має посилити монетарну суверенність банку. Якщо цифрове євро ухвалять, усі торговці у Єврозоні будуть зобов'язані приймати його вже 2029 року.

Новий Abrams створили на п'ять років швидше

■ FOX NEWS

Сполучені Штати прискорюють розробку нової моделі танка M1E3 Abrams для можливого постачання країнам, що межують із Російською Федерацією (РФ). Програма випереджає графік одразу на п'ять років, а ключові зміни в конструкції та озброєнні стали прямим наслідком аналізу бойових дій в Україні. Про це інформує Fox News.

За даними телеканалу, Армія США перевела проєкт M1E3 у «воєнний режим». Якщо раніше перші зразки очікували не раніше 2032-го, то тепер перший взвод танків планують передати на солдатські випробування вже 2028 року. Прототип машини показали в січні ц. р. на автосалоні в Детройті (штат Мічиган).

Новий M1E3 суттєво відрізняється від попередніх версій. Екіпаж скоротили до трьох осіб, які розміщуються всередині корпусу — у найбільш захищеній

частині машини. Башта втратила традиційну надбудову, а управління здійснюється через цифрові дисплеї з камерами, тепловізорами та лазерними далекомірами.

Однією з головних змін є переозброєння танка з урахуванням масового застосування дронів, що стало визначальним фактором війни в Україні.

Замість двох кулеметів — калібрів .50 та .30, які використовували раніше, M1E3 Abrams отримає 30-мм автоматичну гармату з дистанційним керуванням. Це рішення ухвалили після аналізу боїв в Україні, де безпілотні літальні апарати стали однією з головних загроз для бронетехніки. Нова гармата здатна: ефективно знищувати дрони та баражувальні боеприпаси; уражати легкопанцерну техніку, зокрема бойові машини піхоти; вести вогонь без відкриття люків, що зменшує ризик для екіпажу. Таким чином, танк отримує не лише протидроновий захист, а й універсаль-

ний інструмент для бою в умовах сучасної війни.

M1E3 стане гібридним танком — із дизельним двигуном Caterpillar та електричним режимом руху. Це дозволяє машині діяти практично безгучно, знижувати теплову сигнатуру й ефективніше використовувати електронні засоби придушення. У поєднанні з активним захистом, який здатен перехоплювати ракети, гранати й дрони та навіть визначати позицію ворожого стрільця, новий Abrams адаптований до поля бою XXI ст. Відмова від масивної верхньої частини башти зменшила вагу танка приблизно з 80 до 60 т. Це забезпечує економічність; можливість долати на 30 % більше мостів.

За оцінками американського командування, навіть після величезних утрат в Україні РФ зберігає потенціал виробництва до 1,5 тис. танків на рік. Саме тому M1E3 розглядають як ключовий елемент стримування Москви у Східній Європі.

Гаманець Кремля затисли в лещатах

■ ASSOCIATED PRESS

Прибутки РФ від експорту нафти та газу впали до

найнижчого рівня з початку війни проти України. На фінанси Кремля одночасно тиснуть нові санкції США та ЄС, падіння попиту з боку Індії і посилення боротьби щодо «тіньового флоту». Associated Press указує, що падіння доходів змушують Путіна позичати в російських банків і підвищувати податки, щоб утримати державні фінанси в рівновазі. Однак ці заходи лише посилюють напругу в економіці, яка вже буксує через війну, стійку інфляцію та нестачу робочої сили.

У січні ц. р. доходи російського бюджету від нафтогазових податків обвалилися до 393 млрд RUB, що майже втричі менше ніж у січні 2024-го. Яніс Ключе (на фото), експерт із російської економіки Німецького інституту міжнародних відносин та безпеки, зазначив, що це найнижчий показник із часів пандемії коронавірусу.

■ TMT

Дмитро Песков (на фото), пресекретар Кремля, заявив, що Москва не

США ігнорують пропозицію Путіна

отримала відповіді на пропозицію Путіна профінансувати роботу створеної Вашингтоном Ради миру на 1 млрд USD зі заморожених у США російських активів, повідомляє TMT.

Загалом у США заблоковано більш ніж 5 млрд USD коштів Центрального банку РФ. «Саму тему Ради миру, відповідно до доручення президента РФ, досі опрацьовує Міністерство закордонних справ спільно з нашими союзниками та партне-

рами», — указав рупор диктатора.

Дональд Трамп вирішив створити Раду миру під власним керівництвом для управління Сектором Гази після завершення війни між Ізраїлем та ХАМАСом. Згодом повноваження організації були розширені для припинення конфліктів і в інших регіонах світу. Президент США оголосив про запрошення до ради кількох десятків світових лідерів, зокрема Путіна.

Пізніше володар Кремля зазначив, що у відповідь на пропозицію приєднатися до організації Трампа Росія готова одразу ще до остаточного вирішення питання про участь у раді внести 1 млрд USD, необхідний для постійного членства. Сам глава Білого дому на Всесвітньому економічному форумі в Давосі заявляв, що Путін дав згоду на вступ РФ. «Його запросили. Він прийняв запрошення», — констатував американський лідер.

■ Євген Клен

Великим американським підрядником у сфері оборони необхідно адаптуватися до реформи процесу закупівлі зброї, яку проводить Пентагон. Про це заявив Деніел Дрісколл, міністр Армії США, в інтерв'ю Bloomberg. За його словами, великих підрядників у сфері оборони можуть замінити комерційні гіганти, які раніше ніколи не вели справ із Пентагоном. «Вони повинні адаптуватися та змінитися або померти, і ми притягнемо їх до публічної відповідальності, якщо цього не зроблять. Це не означає, що ми не потребуємо їх сьогодні, але це означає, що завтра можемо вже не мати в них потреби», — зазначив урядовець.

Він не очікує від стартапів моментального виклику головним підрядником у сфері оборони країни, таким як Lockheed Martin і RTX. Проте з Пентагоном могли б почати співпрацювати інші американські корпорації. «Гадаю, чи можна залучити GM? Чи можна залучити Ford? Чи можна залучити Salesforce? Чи можна залучити багато американських компаній, які неймовірно сильні, щоб вони повернулися в оборонну сферу? Якби я був головним підрядником, це було б те, чого б найбільше боявся», — зауважив міністр.

І наголосив, що Пентагон уже звик до дорогих спеціалізованих продуктів та обладнання, що робить збройні сили США залежними від вузької групи постачальників. «Чим частіше звикаємо використовувати Chevy Colorado як наш наступний транспортний засіб, тим дужче відриваємося від цих індивідуальних рішень, до яких ми звикли», — пояснив генерал. Він також закликав звернути увагу на досвід України: «В Україні вони з такою ефективністю беруть продукт і доопрацьовують його безпосередньо перед

Усі засоби хороші

Європа не вірить США, Білий дім хоче це змінити

використанням. І якщо ми зможемо робити те ж саме в армії, то основні постачальники раптом стануть менш необхідними».

➤ Ненадійний союзник

Тим часом громадяни європейських країн утрачають довіру до Сполучених Штатів як до союзника в межах НАТО. Причиною таких змін в оцінках європейців стали зазіхання Дональда Трампа на Гренландію, а також зростання напруженості між Вашингтоном та іншими європейськими столицями. Про це свідчать дані масштабного дослідження у 13 державах Європи, яке замовила Європейська рада з міжнародних відносин (ECFR).

У більшості держав, де відбулося опитування, лише 10—15 % громадян уважають США союзником. У трьох з 11 країн НАТО, де проводили опитування, усього більше як чверть респондентів бачать Сполучені Штати союзником. Мова про Польщу, Велику Британію та Угорщину. Там сумніваються, що Вашингтон відстоює демократію і поділяє їхні цінності.

Якщо порівняти з 2024 роком, довіра до США як до союзника в країнах, де проводили дослідження, впала усюди. У Данії, яка на штовхнулася на претензії глави Білого дому на її острів, падіння є найбільшим — із 30 % 2024-го до 15 % 2025-го. Україна з показником

18 % наразі ще перебуває в лавах країн із «проамериканськими» настроями у Європі.

Дослідження також зафіксувало зростання кількості тих, хто називає Сполучені Штати суперником, супротивником або й навіть ворогом. Зокрема, у Німеччині, Франції та Іспанії 28 % людей назвали США суперником або супротивником. «Напруження всередині НАТО має владнати в досяжному майбутньому, інакше, за нестачею довіри, Альянсу доведеться пройти через внутрішні зміни. Трамп тепер відкрито позиціонує Сполучені Штати саме як суперника решти держав НАТО та як їхнього потенційного супротивника», — резюмували автори дослідження, яке провели в 11 європейських державах НАТО: Великій Британії, Німеччині, Франції, Італії, Іспанії, Польщі, Данії, Естонії, Португалії, Угорщині, Болгарії, а також у двох державах поза Альянсом — Україні та Швейцарії.

➤ Боротьба з «цензурою»

Натомість адміністрація президента США вирішила профінансувати зусилля щодо «просування свободи слова» у європейських країнах. Таким чином там спробують протидіяти правилам Європейського Союзу (ЄС), які у Вашингтоні називають «цензурою».

За даними журналістів Reuters, Сара

Роджерс, заступник державного секретаря США з питань публічної дипломатії, незабаром вирушить у турне європейськими містами (Дублін, Будапешт, Варшава, Мюнхен), щоб обговорити свободу слова з державними посадовцями й іншими особами.

Американський уряд виступає проти закону ЄС про цифрові послуги та закону Великої Британії про онлайн-безпеку, які, за словами представників Білого дому, «обмежують свободу слова», зокрема, критику імміграційної політики, а також нав'язують обтяжливі вимоги американським технологічним компаніям. Роджерс уже заявила, що метою її роботи буде надання грантів, які просуватимуть свободу слова у європейських країнах.

Financial Times написала, що Сара Роджерс нещодавно обговорювала з членами британської ультраправої партії Reform UK Найджела Фараджа план фінансування аналітичних центрів і благодійних організацій, які відповідають політиці MAGA. У Державному департаменті інформацію про конкретне фінансування не підтвердили, але назвали згаданий план прозорим, законним використанням ресурсів для просування інтересів і цінностей Сполучених Штатів за кордоном.

Діяльність президента і його адміністрації намагаються врівноважити члени Палати

представників США. Вони підтримали резолюцію, що закликає до скасування надзвичайної ситуації, оголошеної Трампом для виведення імпорту мит на товари з Канади. Схвалення резолюції підтримали 219 конгресменів, у т. ч. шестеро представників Республіканської партії, проти виступили 211. До повноважень Конгресу входить перегляд президентських декларацій про надзвичайні ситуації. Та навіть у разі схвалення резолюції більшістю сенаторів за Трампом залишатиметься право вето, що дасть йому змогу залишити декларацію чинною, а мита — незмінними.

Проте це голосування завдало символічного удару по президентові, для якого імпорти мита — ключовий економічний механізм. Господар Овального кабінету вже відреагував на схвалення згаданої резолюції, пригрозивши конгресменам-республіканцям наслідками за її підтримку.

➤ Тиск на посіпака Москви

Своєю чергою Fox News повідомив, що адміністрація президента США нині посилює заходи тиску на ключових союзників Російської Федерації (РФ), як-от Іран і Венесуела. Це спрямовано на обмеження ресурсів, що дозволяють Кремлю продовжувати війну проти України.

А удари, націлені на логістичну та ресурсну підтримку союзників, уже впливають на здатність Москви продовжувати свою агресію. Водночас Вашингтон пропонує можливість для переговорів. Фахівці вважають, що удари по логістичних шляхах цих партнерів уже відчутні, адже ускладнюють продовження бойових дій.

Морган Мерф, колишній радник спеціального посланця президента США в Україні, відзначив, що Сполучені Штати вже вивели Венесуелу із гри і тепер скон-

центрувалися на уповільненні впливу Ірану. Ця країна постачає РФ ударні безпілотні літальні апарати й інше озброєння. А Брюс Карлсон, відставний генерал Військово-повітряних сил США, вказав, що атаки на посередників є ключовим етапом згаданої стратегії. Він акцентував, що Венесуела, Іран і так званий тіньовий флот є важливими ресурсними шляхами для Росії. Перекриваючи ці потоки, Сполучені Штати знижують економічний потенціал Кремля та ускладнюють ведення бойових дій.

Крім впливу на логістичну мережу союзників, Вашингтон також пропонує Москві шлях для виходу з конфлікту. Так званий золотий міст передбачає повернення до перемовин і часткове відновлення економічної співпраці. Наразі Кремль відмовляється прийняти цю пропозицію, але аналітики кажуть, що подальший розвиток подій залежатиме від того, чи прийме Москва міжнародний тиск і чи погодиться на дипломатичне рішення.

Проте в The Atlantic поінформували, що Дональд Трамп розглядає і можливість припинення своєї участі в дипломатичному процесі щодо майбутнього України. Причиною такого кроку може стати відсутність прогресу в переговорах. Українська делегація вже доповіла Володимирові Зеленському про безрезультатність контактів в Об'єднаних Арабських Еміратах. Кремль продовжує триматися своєї жорсткої лінії, не виявляючи жодної готовності до територіальних поступок. Через таку непохитність Москви перемовини процес офіційно зайшов у глухий кут. Тож на тлі дипломатичного застою американський лідер буцімто готується до ймовірного виходу з ролі посередника. Очікується, що в разі остаточного провалу він покладе відповідальність за це на Україну, РФ або ж на обидві держави водночас.

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Ігор Рейтерович, керівник політико-правових програм Українського центру суспільного розвитку:

— Не вірю, що Трамп може вийти з перемовного процесу. Він настільки в цю тему зайшов, і вона настільки розкручена в за-

собах масової інформації, що якщо заявить про те, що намагався, але у двох сторін немає бажання, чи когось конкретно одного звинуватить, то це піде йому лише в колосальний мінус, який стане катастрофою напередодні проміжних виборів. А це

вже внутрішньополітичне американське питання, і просто вмити руки — це розписатися у власній безпорадності. А для Трампа це дуже слабка позиція, і вона абсолютно програшна. Тому, гадаю, він займатиметься цим питанням і надалі.

Американці час від часу ставлять якісь дедлайни, але насправді жодного дедлайну не існує. Трамп буде задоволений, якщо війну можна буде завершити буквально за місяць до проміжних виборів, але головне — щоби був результат. Тому хвилю-

ватися треба не стільки через те, що Трамп покине перемовини, скільки через те, як довго РФ зможе його дурити. Ось ключовий момент. Якщо Трамп справді хоче завершити війну, треба починати з посилення тиску на РФ. А він поки що до цього не

дійшов. Немає політичної волі здійснити такі кроки, але є імовірність, що з наближенням виборів і розумінням, що саме Москва не хоче завершення війни, а це очевидно для всіх і публічно демонструє сама РФ, він змінить своє ставлення до Кремля.

■ **КАРОЛЬ ВАСИЛЕВСЬКИЙ**

Про Росію в Польщі, мабуть, уже написано все. На ринку є книжки, які розповідають про секрети Путіна. Є книги, що пояснюють його відчуття своєї місії. Не бракує також публікацій, які можна розглядати як посібники для розуміння сучасної Росії та її громадян. На цьому тлі надзвичайно складно виділитися і написати щось новаторське. Попри це Марцін Луневський, журналіст «Академічного радіо Кампус» і газети Rzeczpospolita, зробив таку спробу у своїй останній книзі «Росія. Від розпаду до фашистської диктатури. Сценарії майбутнього 2026—2036», яку видало популярне останніми роками видавництво Przeswity.

Найбільшою перевагою книги Луневського, без сумніву, є те, що йому вдалося вийти за межі домінуючого в публічному просторі способу пророцтва про майбутнє Російської Федерації (РФ). Він, дещо спрощуючи, ґрунтується на переконанні, що її чекає або розпад, або вічна слава. Приклади такого мислення найчастіше можна знайти в популярних соціальних мережах, користувачі яких вагаються між наративами про швидку перемогу РФ в Україні та її неминучу поразку, що в кінцевому підсумку призведе до розпаду держави. Про те, яка з них зараз на піку популярності, вирішують динаміка на фронті й симпатії тих, хто робить прогнози. Хто стежить за Луневським у соціальних мережах, знає, що такий погляд на майбутнє Росії його дратує,

Чи впаде нарешті Росія?

про що він, до речі, також зазначив у вступі до своєї публікації. Тому запропонував інший підхід і представив свої прогнози.

Це безумовна ознака того, що Луневський володіє базовими компетенціями, які називаються futures literacy. Цей термін складно перекласти українською мовою, але в загальному сенсі він означає здатність розуміти, з якою метою ми використовуємо уявлення про майбутнє в аналізі, плануванні й ухваленні рішень. Вони зводяться до кількох питань: до неможливості передбачити майбутнє; до того, що воно не визначається гарантовано жодними чинниками (ані географією, ані технологією); до того, що, оскільки воно не визначається, варто уважно розглянути його варіанти, щоби потім обміркувати, які з них можуть виявитися для нас вигідними.

Луневський пропонує кілька можливих сценаріїв розвитку ситуації в

РФ. Він пише про «великий російський мур», «затягування пасків», «маятник» і «незалежний Татарстан». Усі вони настільки цікаві, що варто ознайомитися з кожним з них особіно і в повному обсязі, тому не описуватиму їх детально. Кожна із цих візій майбутнього є дуже цікавим оглядом подій і процесів, кумуляція яких може привести до різних варіантів розвитку Росії. Обговорюючи кожен із них, автор дуже добре використовує свої журналістські навички, доповнені експертними знаннями. Він вичерпно описує чинники, які свідчать на користь можливості реалізації того чи іншого сценарію. Найголовніше, що читач не має враження, що ці візії майбутнього й події, які впливають на їхнє формування, зависли в порожнечі. Значна заслуга в цьому належить першому розділу, у якому Луневський представив «характерні риси» сучасної Росії (ностальгію за імперією,

серйозні проблеми з алкоголем або поширене відчуття безглуздості будь-якого опору).

Хоча цей опис не є новим, про сьогодення східного сусіда вже написано багато, проте особливої уваги заслуговує той факт, що він поданий читачеві в синтетичній, але водночас настільки вичерпній формі, що полегшує розуміння решти змісту книги. Перший розділ є корисним для читача, а автор уникає в ньому спроби чергової в історії польської літератури екзегези російської душі.

Усе це свідчить про те, що Луневський розуміє, у чому полягає професійний аналіз майбутнього. Його не можна проводити без посилання на вже наявні в реальності явища, тенденції чи сигнали змін. Останнім терміном позначають найменш структурованих «дітей майбутнього», тобто фактори й події, які свідчать про те, що майбутнє певного суб'єкта може відрізня-

тися від сьогодення. Із цієї нагоди варто також оцінити Луневського за його аналітичні компетенції вищого рівня. Адже роздуми про майбутнє — а особливо планування — найчастіше б'ють по переконанню, що тенденції, які ми спостерігаємо зараз, триватимуть. Автор же, що не раз доводить у своїй книзі, усвідомлює нетяглість. Він розуміє, що є чинники, які можуть скасувати окремі сценарії, змусивши РФ повернути в зовсім іншому керунку. Звідси, мабуть, береться його скромна, але методологічно правильна заява з передмови до книги. Він пише: «Я стверджую, що варто й потрібно задуматися над тим, як можуть скластися її (Росії) долі, які безпосередньо вплинуть на нас і наше оточення».

У цьому полягає головна цінність книги Луневського. РФ є надто важливою для нашого майбутнього, щоб ми могли залишатися без мапи потенційних напрямів, у яких можуть розвиватися її долі. Майбутня траєкторія матиме на нас значно великий вплив, щоб ми вперто, часто під впливом емоцій, залишалися в дихотомії: занепад проти світлого майбутнього. Саме тому ми повинні розглядати різні варіанти майбутнього Росії, розуміти фактори, які можуть сприяти їм, і замислюватися над тим, що із цих усіх робити.

Книга Марціна Луневського є цінною працею. Вона розширить польську дискусію про РФ і допоможе збагнути, що її майбутнє не обов'язково має бути основане на двох полюсах, а може бути сповнене важкою для сприйняття сірістю. Тому не

буде перебільшенням стверджувати, що публікація Луневського може стати своєрідною протитрутою від дихотомії в популярній дискусії про те, що чекає нашого східного сусіда. Читачі можуть отримати ширшу перспективу, а завдяки цьому навіть стати дещо стійкішими до наслідків коливань настроїв, пов'язаних із домінуючим нині в публічному просторі способом мислення про майбутнє Росії.

Цей аспект книги особливо важливий. Було б іще пів бід, якби нестабільність в аналізах щодо РФ була прерогативою соціальних медіа — така вже їхня природа, що вони більше просувають екстремальний та емоційний контент. Гірше те, що такий спосіб мислення проникає також у цитовані в медіа експертні висловлювання, провокуючи реакції ширшого кола споживачів інформації, ніж користувачі цифрових платформ. Сценарний підхід автора, який підкріплює представлені ним версії майбутнього конкретними аргументами, здається набагато чеснішим і, можливо, також більш мобілізуючим, ніж періодичні застереження про те, що на підготовку до війни з Росією в нас є два, три чи п'ять років, які часто викликають нерозуміння і спротив суспільства. Луневський уникає спокусливої ролі пророка-катастрофіста, який скаржиться, що його ніхто не розуміє. Натомість він стоїть перед читачем і каже: дивись, ось так виглядає російське сьогодення, із нього може вийти таке майбутнє, кожне з них породжує для нас, зокрема для тебе, серйозні проблеми, до яких варто підготуватися.

■ **ЮРІЙ ЛУЦЕНКО**

Путін усвідомив, що здолати Збройні сили України в нього немає шансу. Всі його надії на літню, далі на зимову, потім знову на літньо-осінню воєнні кампанії розбились об незламність українських бійців. Відстань у 50 км від Донецька до Покровська равлик міг би проповзти за два місяці. Русня встеляє ці кілометри трупами вже чотири роки. Тож цієї зими во-

Хто винен в українській енергетичній кризі?

рог вирішив бити в найслабше наше місце — в енергетику. Чому воно найслабше?

1. Тому що з осені 2023-го, коли віцепрем'єр Кубраков отримав погодження президента на програму захисту ключових 22 об'єктів енергосистеми України, лише на кількох об'єктах роботи були виконані повністю. З моменту приходу в Міністерство регіонів О. Кулеби жодні роботи із захисту цих трансформаторних

об'єктів не велися. Про це ми й чули на плівках Міндича: «Я б почекав. Шкода грошей. Марна трата». Це особливо вражає, якщо згадати, що саме О. Кулеба є одночасно начальником Штабу із захисту об'єктів енергетики і Штабу з підготовки до опалювального сезону.

2. Тому що запропонована тим же Кубраковим програма створення альтернативної розосередженої енергетики на базі нових

технологій когенерації у квітні 2025-го була заблокована міністром енергетики Галущенком. Без відкату він поставив усіх інвесторів на шлагбаум. А прем'єр-міністр Свириденко скасувала цю диверсію аж 25 грудня 2025 року.

3. Після ураження ворогом столичних теплоелектроцентральної знижало не лише тепло для лівого берега та центру Києва, але й електроенергія для котельень решти столиці. А генератори

для роботи pomp, що мали би подати тепло на поверхні, не закупили в достатній кількості.

4. Тому що аж три роки тривали перемовини керівництва України (Зеленський—Єрмак) з американським інвестором виробництва дронів-перехоплювачів зі штучним інтелектом проти дронів-камікадзе. І тепер антишахедний пояс лише будується.

5. Тому що війну, в т. ч. енергетичну, не можна виграти лише обороною. А обіцяних у листопа-

ді 2024-го Зеленським 3 тис. ракет, які вдарять по ворогу і забезпечать знеструмлення в Москві, так і немає.

Висновок. Теперішня енергетична криза — це спільний результат путінських ракет та українських зрадників, корупціонерів і популістів. Чи вистіємо ми в цій енергетичній битві? Так. Путін прораховував і тут. Тому що, як і на фронті, усе залежить не від влади, а від героїзму рядових громадян нашої країни й допомоги союзників.

Під час відкриття відділення у Джорджії

Новий дім для української громади

Укrajнська громада у Сполучених Штатах продовжує впевнено розвиватися та зміцнювати свої інституції. Важливою подією для українців південного сходу США стало урочисте відкриття першого відділення Української національної федеральної кредитної спілки (УНФКС) у місті Альфаретті (штат Джорджія).

Кредитна спілка, заснована 1966 року українсько-американською спільнотою, уже понад пів століття залишається прикладом того, як фінансова співпраця може служити розвитку громади. Її створювали з чіткою ідеєю — щоб кошти українців залишалися в громаді й працювали на її добробут. Саме цей принцип залишається незмінним і сьогодні.

➤ Сучасні фінансові послуги — поруч із громадою

Нове відділення в Альфаретті надаватиме повний спектр сучасних фінансових послуг: персональні й бізнесові ра-

хунки, кредити, автокредити, іпотечні програми, кредитні картки та зручні цифрові банківські сервіси. Відкриття відділення в Джорджії стало відповіддю на зростаючі потреби української громади регіону, яка активно розширюється та потребує надійного фінансового партнера.

➤ Більше, ніж фінансова установа

Водночас Українська національна федераль-

на кредитна спілка наголошує: нове відділення — це значно більше, ніж просто банк. Воно покликане стати простором для зустрічей, співпраці та розвитку українців Джорджії. Кредитна спілка традиційно підтримує культурні, освітні та благодійні ініціативи, допомагає громадським організаціям, молоді та родинам, інвестуючи не лише в економіку, а й у соціальну єдність.

➤ Погляд у майбутнє: спільні проекти громади

З огляду на активний ріст української спільноти в Джорджії кредитівка вже сьогодні дивиться в майбутнє та розглядає можливість підтримки масштабніших громадських ініціатив й партнерами. Лише спільними зусиллями можливо втілити ідею дому, який служитиме багатьом поколінням українців.

громадського та освітнього життя українців регіону.

Водночас варто наголосити, що реалізація такого проекту значною мірою залежатиме від самої громади — її згуртованості, ініціативності та тісної співпраці між громадськими організаціями, лідерами й партнерами. Лише спільними зусиллями можливо втілити ідею дому, який служитиме багатьом поколінням українців.

➤ Подяка місту та громаді

На урочисте відкриття відділення завітали представники українських церков, громадських організацій, лідери громади, а також представники міської влади Альфаретті. Кредитівка висловлює щирю подяку місту Альфаретті за підтримку та відкритість до співпраці, а також усім гостям і членам громади за довіру й активну участь у цій знаковій події.

➤ Інвестиція в силу громади

Користуючись послугами Української національної федеральної кредитної спілки, члени громади не лише отримують надійні та вигідні фінансові рішення, а й безпосередньо підтримують розвиток української спільноти у США. Відкриття відділення в Джорджії — це ще один доказ того, що українська громада сильна, організована й упевнено будує своє майбутнє.

Пресслужба УНФКС

СКУ провів зустріч щодо протидії депортації дітей

■ ЮСТИНА ЗАРВАНИЦЯ

Світовий конгрес українців (СКУ) організував вебінар «Довготривалі наслідки викрадення Росією українських дітей», присвячений розробці ефективних стратегій адвокації цієї теми на міжнародній арені. Практична дискусія була спрямована на підготовку українських громад до заходів напередодні 24 лютого. Учасники обговорили методи роботи з урядами та парламентами різних країн світу для донесення правди про воєнні злочини РФ і повернення депортованих дітей.

До обговорення долучилися провідні експерти й державні діячі, зокрема: Павло Грод, президент СКУ; Олек-

сандра Матвійчук, голова Центру громадянських свобод, лавреатка Нобелівської премії миру; Дмитро Лубінець, уповноважений Верховної Ради України з прав людини; Катерина Рашевська, експерт із міжнародного гуманітарного й кримінального права; Володимир Когутяк, віцепрезидент СКУ й керівник напряму адвокації.

За словами організаторів, розмова була зосереджена на побудові реальної та дієвої адвокації, що дозволить ефективно комунікувати про проблему викрадення дітей з іноземними політиками й міжнародною спільнотою. У СКУ подякували всім учасникам за відповідальну розмову й анонсували оприлюднення відеозапису зустрічі найближчим часом.

Сім вулиць у Копенгагені назвуть на честь України

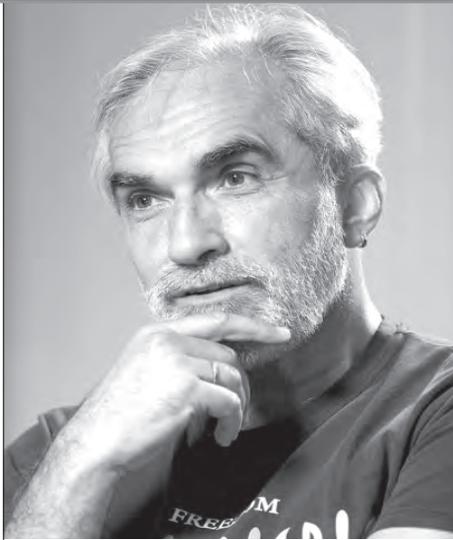
■ ІРИНА КОЛЯДА

У столиці Данії сім нових вулиць отримають назви на честь українських міст і самої держави. Відповідне рішення ухвалив кліматично-технічний і екологічний комітет Копенгагена. Про це повідомив СКУ з посиланням на Лесю Ігнатик-Еріксен, голову громадської організації «Hjaelp Ukrainke Born — Допоможи українським дітям».

Нові назви обирали серед українських портових міст, щоб вони гармонійно доповнили морський характер району. У Копенгагені з'являться такі топоніми: Київгаде (вулиця Київ), Маріупольгаде (вулиця Маріуполь), Українагаде (вулиця Україна), Севастопольгаде (вулиця Севастополь), Херсонгаде (вулиця Херсон), Миколаївгаде (вулиця Миколаїв) та Одесагаде (вулиця Одеса).

До процесу формування переліку приєдналася українська громада. Зокрема, організація Hjaelp Ukrainke Born спільно з Данською українською спілкою наполягли на залученні до списку Маріуполя як міста-символу героїзму захисників і трагедії мирного населення. «Ми наполягали, щоб у списку був Маріуполь. Місто, де українські захисники трималися героїчно. Місто, яке стало символом злочинів проти мирного населення. Місто, де весь світ побачив фото будівлі з написом «ДІТИ», зробленим великими літерами, і яку попри це було знищено авіабомбами», — наголосили діаспоряни.

Для української спільноти в Данії це рішення є не просто формальним найменуванням, а важливим актом збереження пам'яті та утвердження правди про Україну у європейському просторі.

Ярослав Грицак

Людмила Лісовська

Війна в Україні завершиться не лише на фронті

■ АНДРІЙ ПІДКУЙМУХА

Український історик Ярослав Грицак заявив, що, імовірно, війна Російської Федерації (РФ) в Україні завершиться не класичною поразкою, а колапсом однієї зі сторін через неспроможність вести тривалу війну. Про це він розповів у своїй лекції в Гаазькому університеті прикладних наук. «Дуже важливо розуміти, що треба фокусуватися не лише на тому, що діється на фронті. Це дуже важливо, але не менш важливо й те, що діється в запіллі. Як довго суспільство готове витримувати тягар війни? Ключове питання — хто не витримає першим? Якщо Україна має доступ до підтримки Заходу, то ризик колапсу для РФ зростає», — зазначив він.

За словами вченого, важливо показати російському суспільству, що режим Путіна не має шансів виграти війну й лише веде країну до глибокої кризи. «Вони готові терпіти, поки їх війна не зачіпає. Тобто, власне ціль України та Заходу — дати росіянам відчуття цю війну. Треба привести режим Путіна до колап-

су, а привести режим до колапсу можливо лише в тому разі, якщо показати, що Путін не має шансів виграти цю війну, і те, що він робить в РФ, не приводить ні до чого доброго. Це криза, криза, яка йде далі й далі», — сказав історик, а також відзначив, що колапс відбувається спершу повільно, а потім раптово. «Це може статися завтра, а може через роки. Але цей режим не має майбутнього», — запевнив професор.

Окремо він звернув увагу на небезпеку сценарію, за якого в разі колапсу теперішнього режиму в РФ до влади може прийти інша фігура з оточення Путіна, без глибоких змін у політиці держави. «Гадаю, що найгірший сценарій — це коли кажуть: «Путін був поганим, це не я, це Путін, а я — добрий і пухнастий, знімайте санкції». Без реального переосмислення й відповідальності, тобто треба старатися зробити те, що світ зробив з Німеччиною, щоб було перевиховання і таке інше», — наголосив історик.

А також відмітив, що стійкість України у війні, яка триває вже понад десять років, є прикладом того, як екзистенційна загроза здатна

мобілізувати суспільство. «Війна робить неможливе можливим. Перемога України — це не лише воєнний успіх, а остаточний вихід з російської тіні та входження у європейський простір», — поділився науковець.

Ще він сказав, що інтерес до України поступово знижується, і це є серйозним викликом для подальшої підтримки. Саме тому ключовим завданням візиту в Нідерланди було нагадати, що Україна є частиною Європи й заслуговує на підтримку незалежно від тривалості війни. «На жаль, інтерес до України падає. Дуже важливо показувати, що українці — такі самі європейці, як і нідерландці, і що допомога Україні має сенс», — підкреслив д-р Грицак.

У межах візиту до Нідерландів він провів низку публічних заходів і зустрічей у Гаазі, Лейдені, Амстердамі та Маастрихті. Виступив у Посольстві України в Гаазі, Лейденському та Маастрихтському університетах, Гаазькому університеті прикладних наук. Під час перебування в країні історик дав інтерв'ю провідним нідерландським медіа, зустрівся з представниками академічних

кіль, громадянського суспільства й політиками, обговоривши історичні витоки війни РФ проти України та роль України у європейському контексті.

Людмила Лісовська, член правління фундації «Українці в Нідерландах», нагадала, як два роки тому участь у дискусії з нідерландськими істориками стала для неї переламним моментом. Тоді вона з'ясувала, що європейські фахівці часто сприймають минуле України крізь викривлену радянську призму. «Я українка, я економіст, а не історик, але тоді наважилася вступити в цю дискусію, і мені вдалося донести свою позицію. Саме тоді зрозуміла, що до Нідерландів і ширше — до Європи — потрібно привозити фахівців, які можуть професійно й переконливо розповісти правду про Україну», — вказала вона.

Організація виступу проф. Грицака в Гаазі стала втіленням цієї ідеї. Людмила Лісовська зазначила, що цей захід є логічним продовженням розмови, розпочатої два роки тому, але тепер вона виходить на новий, фаховий рівень. На думку представниці громади, Україна зараз має не просто захищатися, а системно роз'яснювати свою роль у світовому контексті. «Головний меседж полягає в тому, що вже майже на п'ятому році повномасштабної війни маємо системно пояснювати історичну правду та роль України для майбутнього Європейського Союзу. Україна сьогодні захищає демократію, свободу та верховенство права ціною власних життів. Розуміння цього є ключовим для того, якою буде Європа завтра», — акцентувала активістка.

Українці вшанували пам'ять Василя Вишиваного

■ МАРКО СТРИХА

У 131-шу річницю від дня народження Вільгельма Франца Йозефа фон Габсбурга-Лотрінгена (Василя Вишиваного) у Відні відбулася церемонія покладання квітів до його меморіальної дошки. Про це

повідомило Посольство України в Австрії. «Василеві Вишиваному — військовому діячеві, політику, дипломату, поетові, австрійському ерцгерцогу, полковнику Легіону українських січових стрільців та Армії Української Народної Республіки з нагоди його дня народження, — ідеться в

повідомленні. — Життя Вільгельма Габсбурга визначила боротьба за незалежність України від Радянського Союзу, через що він став жертвою сталінізму». Меморіальна дошка видатному діячеві висить у церкві Святої Варвари у Відні за адресою: **Postgasse 8, 1010 Wien**.

Сергій Притула:

«Ми не можемо повернутися без реальної допомоги для військових»

Волонтер і громадський діяч Сергій Притула здійснив тур Канадою та США в межах One United Fundraiser — «Єдинозбору 2026»: масштабної міжнародної кампанії зі збирання коштів на «розумні» дрони-перехоплювачі ворожих безпілотних літальних апаратів для Збройних сил України (ЗСУ). Це благодійна кампанія за участю Благодійного фонду Сергія Притули, військових 412-ї бригади Nemesis ЗСУ та ініціативи Світового конгресу українців (СКУ). Корпорація Meest виступила спонсором цього туру, в межах якого Сергій Притула дав інтерв'ю тижневику «Міст».

➤ Людей треба більше

— **Благодійний фонд Сергія Притули має позитивний імідж і довіру серед людей. Яким чином фонд здобував цю довіру?**

— Найперше — це те, що слова і дії в нас не розходяться між собою. По-друге, люди довіряють тим, у кого є експертиза діяльності. Я почав займатися волонтерством ще 2014 року, відразу після окупації Криму, тож на початок повномасштабного вторгнення в Україну вже мав восьмирічний досвід різних ініціатив, тобто системно займався допомогою військовим, розумів, що їм потрібно, і знав, де найкраще й найвигідніше це купити. Потретье, це прозорість нашої роботи. Попри те, що навколо фонду є багато різних фейків, інколи й бруду, десь «стараються» російські спецслужби, десь доморощені недоброзичливці, це все розбивається дуже просто об прозорість діяльності. Тобто, коли хтось каже, що там Фонд Притули купував «спартани» втридорога, але якщо зайти на сайт нашого фонду, в розділ «Звітність», то можна побачити платіжки за всю бронетехніку, яку ми купили, і побачити ціни на бронетранспортерів, які ми придбали у Великій Британії. Чи це «Спартан», чи це «Самсон», чи «Самаритен», чи бронеавтомобілі «Снайчлендровер» — воно все є. І за бажання кожен може дуже легко перевірити, хто має рацію — Фонд Притули у

своїй роботі чи ті, хто на нього «накидає». Додатковим фактором, який викликає довіру, є відгуки від військових про наш фонд. І тут немає нестачі інформації —

Додатковим фактором, який викликає довіру, є відгуки від військових про наш фонд

починаючи від хлопців і дівчат, які на передовій, закінчуючи командуванням корпусів, командуванням родів військ тощо.

— **Раніше вся Україна знала Сергія Притулу як успішного актора та медійну особу. Чому залишили цю сферу й стали волонтером?**

— Справді, 2014-го я був достатньо успішним українським телеведучим. У мене щороку було по чотири-п'ять різних телевізійних проєктів, дуже суттєва гастрольна діяльність, разом із шоу «Вар'яти» щороку ми давали по 120—130 концертів в Україні і по всьому світу. Але мало хто знає, що половина моєї родини — це військовослужбовці ЗСУ. І про стан справ української армії я знав власне не від когось, не за чутками, а бачив усе починаючи ще зі середини 1990-х рр., коли приходив, приміром, до свого брата, тоді ще командира взводу, у військовій казарми. 2014-го мій перший волонтерський виїзд із допомогою військовим був на Чонгар, коли росіяни окупували Крим. Треба було допомогти прикордонникам на межі Херсонської області й Автономної Республіки Крим. Ми привозили бронезилети, підсумки для магазинів до автомата Калашникова, якусь медицину. То був об'єднаний загін Південно регіонального управління Державної прикордонної служби України, де не було

трьох однаково одягнутих людей. Там кожен, хто як міг, так і виглядав. І ситуація була не кращою ні в Сухопутних військах, ні навіть у спецназі. До 2014-го я активно

займався страйкболом. У мене було хороше екіпування, я був членом страйкбольної команди в Тернополі. Але коли приїхав і побачив, що український спецназ екіпований гірше, ніж наша страйкбольна команда, роздав свої речі хлопцям і з того часу вже ніколи не граю у страйкбол. Тому, маючи на 2014 рік достатньо

У нас зарплатний фонд формується винятково з боку українського бізнесу на окремо виділений рахунок

високий рівень публічності й впізнаваності, популярності й, дякувати Богу, довіри, почав збирати датки на армію. Щотижня на вихідних сидів у холі «Нового каналу» (робив анонси, що там буду), щоб люди почули, що це може. Вони приносили берці, цигарки, медицину, харчі, теплий одяг, грілочки, гроші. Згодом я організував збирання коштів на тепловізори, бронезилети, шоломи тощо. І мені здається, що капіталізувати свою впізнаваність і допомогти українському бійцеві — це був єдино правильний вчинок, який міг зробити тоді. Ніхто не думав, що все так надовго затягнеться і з 2022 року ще в тисячі разів масштабується. У підсумку з 2014-го по 2022 рік я зібрав на потреби українських військових підрозділів сумарно, якщо в дола-

ровому еквіваленті, десь 2 млн USD. І це був дуже хороший показник, як на часи антитерористичної операції та операції об'єднаних сил. Це був показник номер два серед усіх волонтерських ініціатив, тому що більше збирав лише фонд «Поверніть життя». Але це був уже структурований фонд із департаментами, десятками людей. А я був сам, тому серед фізичних осіб це був результат номер один.

— **Проте згодом і у вас з'явився вже свій Благодійний фонд Сергія Притули. Як це було?**

— Фонд з'явився 21 липня 2020-го. За півтора року до повномасштабного вторгнення. Тоді фонд не займався проєктами мілітарного

гатунку. Тобто в тому напрямі я і надалі працював як волонтер — фізична особа, а фонд займався гуманітарними проєктами. Ми працювали з центрами соціалізації дітей з аутизмом. Допомогали центрам, які опікувалися дітками зі синдромом Дауна, центрам реабілітації онкохворих дітей. Працювали зі сиротинцями, лікарнями, інтернатами. Розпочинали це як молодіжні ініціативи в областях. Коли прийшов коронавірус, я відкрив акаунт у патреоні й став на ньому накопичувати гроші. І це, в принципі, була перша фінансова база, на якій почав зростати фонд. Пригадую, як 19 грудня 2021-го ми зробили перший публічний звіт про діяльність фонду перед донорами. То була офлайн- і онлайн-подія водночас. Ми звітували за шість із половиною мільйонів

гривень, які витратили на 50 різних проєктів за півтора року. В нашій команді було троє людей.

— **А скільки сьогодні людей працює у вашому фонді? Маєте великий штат працівників? Як оплачується їхня робота?**

— На зарплаті у фонді працює близько 130 людей. Це небагато з огляду на той величезний обсяг роботи, що здійснює фонд. Крім них, є ще велика мережа осіб, які допомагають на волонтерських засадах. Але загалом людей треба більше, бо дуже висока інтенсивність роботи, і люди просто фізично втомлюються. Водночас філософія фонду — не брати жодної копійки з пожертв на його утримання. У нас зарплатний фонд формується винятково з боку українського бізнесу на окремо виділений рахунок. Причому абсолютно прозорого бізнесу, зокрема, наші операційні витрати забезпечує ряд компаній, як-от «Уклон», «Нова пошта», «Розетка», «Астарт», «Монобанк» і багато-багато інших. Ми дуже хотіли б ще добратися до людей, тому завжди в пошуку партнерів, які нам можуть дати якісь гроші на операційні витрати. Адже зростає обсяг роботи й усі бачать її підсумки: ось резуль-

Foundation USA, тепер запустили велетенський проєкт «Єдинозбір».

➤ «Працюємо через приватні розмови з бізнесами й окремими донорами»

— **Проєкт «Єдинозбір», із яким ви прибули до Північної Америки, — один із наймасштабніших, тож поговоримо про це детальніше. Що принципово відрізняє збір коштів в Україні та за кордоном, зокрема у США та Канаді, — з погляду мотивації людей, довіри та каналів комунікації?**

— Усе залежить від цільової аудиторії. Якщо йдеться про українців за кордоном, важливо розрізняти різні хвилі міграції: діаспору, яка живе там десятиліттями, і українців, які виїхали під час останніх двох хвиль. Це різні аудиторії з різними мотиваціями та комунікаційними моделями. Окремий напрям — краудфандингові компанії з іноземними донорами, які не мають прямого зв'язку з Україною. Для українців за кордоном особиста участь і прямий контакт вирішальні — на відміну від України, де відпрацьовані зборки через соціальні мережі. Я певен, що без особистого

Після Другої світової у Європі закріпилася модель, де за обору відповіді держава, а громадяни сплачують податки

спілкування з донорами ми не змогли б акумулювати значні суми в Канаді та Сполучених Штатах. Зокрема, кошти на закупівлю 26 бронеавтомобілів. У роботі з іноземною аудиторією найефективнішою є співпраця з локальними фондами, яким довіряють у своїх країнах. Приклад — спільний

eest' Meest' Meest'

Сергій Притула під час перебування в компанії Meest у США

збір у Чехії з волонтерською ініціативою Darek pro Putina, яка за роки повномасштабної війни передала Україні танки Т-72, гелікоптери Black Hawk, дрони й артилерію; у межах цієї співпраці вони нещодавно переказали нам 64,5 млн грн. Саме тому постійно диверсифікуємо надходження, поглиблюючи міжнародну співпрацю, і вже незабаром запускаємо новий збір у Данії.

— Якщо говорити про структуру ваших пожертв, від кого надходить більше — від іноземців чи діаспори?

— У межах туру, який ми зараз робимо разом зі СКУ та Nemesi, ми свідомо поєднуємо кілька форматів. З одного боку, це приватні зустрічі й розмови з представниками впливових українських родин у Канаді та США, а також відкриті зустрічі з громадами в різних містах, переважна більшість учасників там — українці. Водночас до цих подій долучаються канадці й американці, які підтримують Україну. Ми також окремо працюємо з бізнесами та бізнес-спільнотами, не пов'язаними безпосередньо з українською громадою, зокрема, торговими палатами чи компаніями в США, що мають представництва в Україні.

— Як переконуєте закордонну аудиторію, яка охоче жертвує на гуманітарні потреби, але не готова підтримувати воєнні, давати гроші саме на зброю?

— Залежить від країни та її законодавства.

У Чехії ми можемо відкрито збирати кошти на дрони, танки чи гелікоптери, у деяких нордичних країнах — на дрони, тоді як у багатьох державах, зокрема у США, публічні збори на воєнні потреби заборонені. У таких випадках працюємо через приватні розмови з бізнесами й окремими донорами, шукаючи легальні способи підтримки воєнних проєктів. Загалом у світі немає культури пожертв на армію: після Другої світової війни у Європі закріпилася модель, де за оборону відповідає держава, а громадяни сплачують податки.

Я бачив, як зникають цілі пласти української діаспори — не через небажання людей, а через нестачу уваги з боку держави

Тому багатьом складно зрозуміти українську систему, де благодійні фонди фактично беруть на себе частину військової логістики. Водночас інтерес до цього досвіду зростає — особливо після Мюнхенської безпекової конференції та виступу віцепрезидента США Джей Ді Венса у лютому 2025 року, коли у Європі активізувалися дискусії про реформу армії, підготовку цивільного населення та вивчення досвіду сучасної війни.

— За вашою діяльністю спостерігають за кордоном? Чи з'являються у Європі або Північній Америці фонди, подібні до вашого?

— У Європі та Північній Америці вже є

сильні фонди, які багато зробили для підтримки України. У США й Канаді це, наприклад, Nova Ukraine та Razom for Ukraine: сьогодні вони більше зосереджені на адвокації, але 2022-го відіграли ключову роль у підтримці армії. Є ще інші організації, а також масштабна структура СКУ, яка, попри скромну публічність, передала на фронт 57 бронемашин, що викликає велику повагу. Наш фонд передав на фронт 251 одиницю бронетехніки: за кошти цивільного населення, бізнесу та донорів з різних країн. Це унікальний досвід, яким ми готові поділитися. У той са-

мий час більшість наших міжнародних партнерів поки ще вчиться вибудовувати подібну модель у себе.

➤ 80 % надходжень — від юридичних осіб

— Які у вас очікування від українських громад у США та Канаді, до яких ідете не вперше?

— Коли ми ідемо за кордон, у нас завжди є дві ключові місії. Перша — це фінансовий ресурс, із яким маємо повернутися додому. Такі поїздки потребують багато часу й зусиль, і ми відриваємо людей від військової служби, зокрема одного з найкращих командирів Олександра

Ярмака. Тому відчуваю велику відповідальність за результат: ми не мо-

Поглиблення співпраці між волонтерськими ініціативами та державними інституціями піде військовим на користь

жемо повернутися без реальної допомоги для військових. Збір коштів — це не завдання офіцерів ЗСУ, а відповідальність моя і наших партнерів. Однак нам стає дедалі складніше постійно «просити». Після чотирьох років повномасштабної війни має працювати інша логіка: волонтерські організації — інструмент, яким можна користуватися, якщо є бажання допомогти Україні. У середині країни бізнес уже це збагнув: близько 80 % наших надходжень сьогодні — від юридичних осіб, які усвідомлюють власну відповідальність за підтримку армії. Ми для багатьох із них стали логістичним партнером. Друга важлива місія — підтримувати живий контакт між українцями в Україні та за кордоном. У мене є великий страх, бо за своє життя бачив, як зникають цілі пласти української діаспори — не через небажання людей, а через нестачу уваги з боку держави. Так сталося з українцями в Бразилії, Аргентині, а подекуди й у Європі. Навіть у Румунії, де ще 20 років тому існувала велика громада чисельністю близько 80 тис. людей, тепер відбувається швидка асиміляція. Без підтримки мови, освіти й культури зв'язок

з Україною поступово втрачається. Саме тому вважаю, що там, де держава недопрацює, має діяти громадянське суспільство. Постійний діалог і живий контакт між українцями в Україні та за кордоном — ключ до збереження спільноти. Для мене було принципово важливо зустрітися з молоддю — зі Спілкою української молоді та «Пластом», бо саме вони допомагають утримувати цей зв'язок і формувати майбутнє українських громад у світі.

— Які у вас очікування щодо суми зборів у Канаді та США?

— Ми не ставили конкретної цілі для зборів у цих країнах, але в мене є внутрішня планка. Ця поїздка має значні операційні витрати: переліт, проживання, логістика

зможуть спрямовувати значно більше коштів на підтримку армії без податкових утрат, і бізнес це дуже позитивно сприйняв. Зараз ми так само тісно працюємо з парламентом над тим, аби військові могли використовувати благодійні фонди як офіційних закупівельників. Це принципово важливо, бо військові частини не мають права вести зовнішньоекономічну діяльність, а фонди — мають.

— Про це йшлося під час вашої зустрічі з Володимиром Зеленським 14 січня ц. р.?

— Атож. 2025-го ми взялися штурхати Верховну Раду для того, щоб депутати ухвалили законодавчі зміни, які дозволять військовим частинам використовувати благодійні фонди як закупівельних агентів. А оскільки ми неприбуткові в громадській організації, відповідно, це нульова маржа. І з огляду на те, що ми можемо провадити зовнішню економічну діяльність за кордоном, якщо ми щось купуємо і перетинаємо кордон, завозимо в Україну, в нас нуль мита, тому що це гуманітарна допомога на конкретно взятій частині. Водночас військові, які не можуть купити щось за кордоном, приміром пікапи, змушені чекати, коли комерційна структура в Україні ці пікапи завезе з-за кордону. Але в цьому випадку перетин кордону — це плюс 20 % мита. Потім ця комерційна структура має поставити свою маржу, нехай 10—15 %. Це означає, що за один і той самий бюджет ми можемо купити 100 пікапів, а військові можуть купити через комерційну структуру лише 65.

Якщо військові частини зможуть передавати кошти в управління громадським фондам, ми зможемо забезпечувати військових краще й швидше. Нині закон це забороняє, і правильно забороняє, тому що є, на жаль, випадки недобросовісної роботи певних фондів, і тому держава у вигляді запобіжника не дозволяла такого робити. Наше прохання до держави: будь ласка, сформулюйте перелік критеріїв, яким має відповідати благодійний фонд, щоб стати закупівельником в інтересах військових.

Закінчення на с. 24

— Про це йшлося під час моєї нещодавньої розмови з президентом, а наступного дня — і з прем'єр-міністром Юлією Свириденко. Я певен, що поглиблення співпраці між волонтерськими ініціативами та державними інституціями піде військовим тільки на користь.

➔ «Якщо є можливість бути корисними, не нехуйте нею»

— У вас у США є своя юридична структура — окремий фонд. Які завдання це дозволяє вирішувати? І чи потрібна вам аналогічна структура в Канаді?

— У Канаді створити фонд значно складніше, ніж у США. В Америці ми працювали над цим близько пів року і врешті отримали статус поп-profit. У Канаді ж нам одразу сказали, що отримання аналогічного статусу може тривати роками. Тому, з огляду на наші дуже хороші стосунки зі СКУ, в разі потреби ми користуємося їхніми рахунками, і в цьому сенсі я спокійний. Американська ж структура дає нам кілька ключових переваг. По-перше, наші донори — як фізичні особи, так і бізнес — отримують податкові пільги, що суттєво стимулює пожертви. По-друге, після проходження комплаєнсу Walmart для нас відкрилися зовсім інші можливості співпраці з великими корпораціями. Ми маємо статус Platinum Transfer, і часто до нас звертаються компанії, з якими ми навіть не ініціювали контакту — вони самі обирають нас, орієнтуючись на наш статус і репутацію. У Сполучених Штатах є безліч благодійних фондів, зокрема корпоративних, але серед них дуже мало тих, хто вміє не лише збирати кошти, а й реалізовувати проєкти «вручну». Саме тут ми маємо свою перевагу. Ми не просто акумулюємо гроші, а вміємо діяти на землі: працюємо з гуманітарними проєктами, реконструкцією шкільних укріплень, забезпеченням шпиталів і медичного обладнання, підтримкою прифронтових громад, маємо меморандуми з обласними військовими адміністраціями. Це системне кризове реагування. Тому для багатьох корпоративних фондів маємо вигляд надійного й ефективного партнера: вони бачать, що ми не просто «про благодійність», а про реальні, швидкі й масштабні рішення. І

Сергій Притула: «Ми не можемо повернутися без реальної допомоги для військових»

а й реалізовувати проєкти «вручну». Саме тут ми маємо свою перевагу. Ми не просто акумулюємо гроші, а вміємо діяти на землі: працюємо з гуманітарними проєктами, реконструкцією шкільних укріплень, забезпеченням шпиталів і медичного обладнання, підтримкою прифронтових громад, маємо меморандуми з обласними військовими адміністраціями. Це системне кризове реагування. Тому для багатьох корпоративних фондів маємо вигляд надійного й ефективного партнера: вони бачать, що ми не просто «про благодійність», а про реальні, швидкі й масштабні рішення. І

саме це приводить їх до нас.

— Як ви бачите розвиток міжнародних благодійних зборів — через партнерства, окремі фонди, амбасадорів? І чого, на вашу думку, зараз бракує з боку українців за кордоном?

— Для нас не існує єдиної універсальної моделі. Десь ми працюємо напряму, десь — у партнерстві з локальними організаціями, десь залучаємо амбасадорів, які представляють фонд і наші ініціативи. Ми не обмежені у виборі стратегії міжнародного краудфандингу й щоразу адаптуємося до конкретного контексту. Що стосується ставлен-

ня до нас із боку українців за кордоном, мені гріх скаржитися. Коли я приїжджаю в Торонто, Нью-Йорк, Копенгаген чи Лондон і бачу повні зали та живий діалог, це означає, що наш кредит довіри працює. Це підтверджують і числа: ми досі отримуємо суттєву частку пожертв зі США, Канади, країн Європейського Союзу, Австралії та інших. Сьогодні українців за кордоном у разі більше, але часто звучить запитання: «А що держава для нас зробила?» Проте держава уже чотири роки воює за виживання. Так, у нас також є багато запитань до держави. Але якщо вона десь не дає собі ради, ми не

зводимо все до претензій — просто беремо й робимо те, що потрібно. Мені здається, правильна позиція — рухатися паралельними курсами: з одного боку, вимагати від держави політики та відповідальності, а з другого — показувати власну суб'єктність і готовність діяти. Зараз той момент, коли державі потрібно підставити плече. Адже ми живемо в постійному стані втрат, болю й небезпеки. Поки ми з вами розмовляємо, мої діти можуть сидіти в підвалі через чергову ракетну атаку. Нещодавно вони показали мені зроблений зі снігу «будиночок для фей», а поруч із ним — «бомбосховище». Це і є наша щоденна реальність.

— Розкажіть про свою сім'ю. Знаємо, що торік у вас народився син, і це вже четверта дитина...

— Моя сім'я — у Києві. Старшому синові — 17, донькам — вісім і чотири роки, а найменшому 1 лютого виповнилося шість місяців. Старший уже студент, одна донька ходить до школи, друга — у садочок. Марко поки що нікуди не ходить, просто повзає, по-пластунськи — дуже великий молодець. Із 21-го поверху бігати під час повітряних тривог у підземний паркінг разом з дітьми було не дуже зручно. Тож зараз під Києвом орендували будинок. Я шукав такий, щоб був з хорошим цокольним поверхом і бейсментом. Тепер у разі повітряних тривог ми просто спускаємося в підвал, там найменші почувашся трішки безпечніше. Хоча воно все одно десь прилітає поряд.

— Скучаєте за творчістю, за мистецькими акціями? Бачите себе там у майбутньому?

— Ні, абсолютно. І не сумую, і не тягне, і не сниться. Це як перегорнута сторінка вже

чотири роки тому. Бачу себе в майбутньому батьком чотирьох дітей. Може, якщо дав би Бог і більше, то взагалі було б добре. А що робити після війни? Я зрозумію тоді, якщо доживу... Бо не знаю, скільки ще триватиме. І не знаю, куди завтра прилетить в Києві ракета. У мій дім чи в сусідній?

— На завершення, щоб ви побажали читачам тижневика «Міст»?

— Хочу побажати міцного здоров'я, щоб вони жили в добрі, у затишку, в злагоді й ніколи не пізнали того жадливого досвіду, який пізнає останніх 12 років Україна. Якщо є можливість бути корисними для нееньки України, то користуйтеся тою можливістю, не нехуйте нею. У який спосіб, вам обирати самостійно: можна робити пожертви; можна турбувати своїх конгресменів, виходити на якісь публічні акції, щоби привертати увагу до подій в Україні; можна допомагати тим новоприбулим з України, які, можливо, досі себе не знайшли за кордоном. Дуже важливо, щоб ці люди залишалися в українській громаді, залишалися в українському колі.

Розмовляли
Іван Бескид
і Марія Жартовська

Попри те, що благодійний тур Сергія Притули містами Північної Америки завершився, збір на дрони-перехоплювачі для України триває. Свою пожертву на проєкт «Єдинозбір» можна зробити за цим посиланням:

У ЗСУ сформували нове командування безпілотних систем протиповітряної оборони (ППО) та посилили командний склад Повітряних сил (ПС) офіцерами з бойовим досвідом. Про це повідомив Олександр Сирський (на фото), головнокомандувач ЗСУ. За його словами, до командного складу ПС відрядили «високопрофесійних офіцерів» з бойовим досвідом. Вони надали практичні пропозиції щодо розвитку «малолітних ППО», за підсумками яких ухвалили необхідні управлінські рішення.

«Водночас за цим напрямом не все залежить лише від професіоналізму та самовідданості наших військовослужбовців. Визначальними залишаються темпи роботи українських і європейських виробників, а також постачання радіолокаційних станцій, безпілотних літальних апаратів і перехоплювачів дронів від західних партнерів», — зазначив генерал і додав, що російські війська постійно вдосконалюють засоби ураження, зокрема, оснащують ударні дрони терміналами

супутникового зв'язку, використовують складні погодні умови й інші тактичні рішення.

Крім того, триває додаткове залучення армійської авіації. За весь час повномасштабної війни гелікоптери армійської авіації знищили 5 830 засобів повітряного нападу ворога. Головнокомандувач також указав, що за слухав доповіді про ефективність знищення «шахедів» різними типами дронів-перехоплювачів. «Важливо, що в січні ц. р. високі результати демонстрували засоби саме

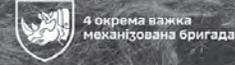
українського виробництва. Фіксуємо позитивну динаміку комплектування новостворених дивізіонів дронів-перехоплювачів. Триває підготовка додаткових екіпажів, — поділився він. — Зокрема уже сотні екіпажів безпілотних авіаційних комплексів передали під оперативний контроль ПС. Вони виконують завдання в I—III ешелонах перехоплення. Паралельно посилюють антидронний захист ключових адміністративних центрів у прифронтових регіонах.

Зимове полювання

Вогонь по ворогу

На шляху до Перемоги

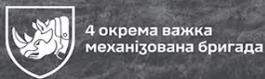
Росія руйнує все, що може

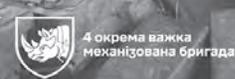
Рашисти атакували пасажирський потяг Барвінкове—Львів—Чоп

Танки завжди потрібні

На броні

Багато житлових будинків досі залишається без тепла

Пункт незламності

■ Оріся Шиян

Коли влада заборонила українську освіту, він створив у Львові таємний університет. Коли вимагала присяги, відмовився і втратив роботу. Добровільно знехтував званням академіка через політичні репресії. Василь Щурат був одним із тих, хто дбав про освіту й розвиток українців усупереч обставинам. Переклав українською знакові твори, полемізував з Іваном Франком так, що це стало літературним скандалом століття.

Василь Щурат народився в селі Вислобоки на Львівщині в родині сільського вчителя. Після четвертого класу його вигнали зі школи за свідоме українство. Здобути середню освіту вдалося лише у 20 років.

Після української академічної гімназії у Львові поїхав вчитися в Віденському університеті, педагогічний іспит склав у Чернівецькому. Потому працював учителем української мови та класичної філології в державних гімназіях Станиславова, Перемишля, Бродів, Львова. «У Перемишлі працює над розвитком місцевого Українського інституту для дівчат. У Бродях — найбільш «закацапшеному» закутку Галичини — засновує філію «Просвіти», організовує читальні по селах. Він стає справжнім піонером громадського й освітнього руху в цьому районі, бореться проти намагання дирекції гімназії обмежити обсяг навчання української мови та літератури, закликає створити у Львівському університеті кафедри з українською мовою викладання. Його заходами відкрито в Бродях бурсу для селянських дітей, які навчалися в гімназії», — писала його

Василь Щурат у студентські роки

У зрілі роки

Олена Кривач і Василь Щурат, 1907 р.

Ректор, який образив Франка

Сенат Українського таємного університету у Львові, 1921 рік. Василь Щурат посередині в першому ряду

Пам'ятник Щурату перед гімназією у Бродях

внучка Васирина Щурат-Глуха.

Коли Василь Щурат 1919 року відмовився присягнути на вірність польській державі, яка окупувала Галичину після поразки українців у польсько-українській війні, утратив працю в державних школах. Тоді організував при Науковому товаристві ім. Тараса Шевченка (НТШ) університетські курси для українських студентів, які 1921-го переросли в Український таємний університет. Щурат став першим його ректором, завідувачем кафедри української літератури, читав лекції з історії мови та літератури. За це його на три місяці ув'язнили в польській буцегарні, однак звіль-

нили за клопотанням Ліги Націй.

Лекції таємного університету відбувалися у Львові конспіративно, щораз в іншому місці. Однак студенти дуже любили слухати про творчість тодішніх українських письменників, вивчення яких займався Василь Щурат. Вони писали своєму викладачеві: «Ми, нижче підписані, сміємо просити Професора вчити нас приватно українського письменства і теорії літературного мистецтва. Маючи повну надію, що Ви нашому проханню не відмовите, чекаємо на відповідь і на лекції».

1922-го науковець став директором приватної жіночої гімназії сестер василянок у

Львові, пропрацювавши на цій посаді 13 років. До речі, там учителювала перша українська жінка-офіцер, сичовий стрілець Олена Степанів.

З Іваном Франком Василь Щурат товаришував ще з часів навчання у львівській гімназії. Старший на 15 років Франко написав рецензію на перші поезії Щурата, публікував його етнографічні розвідки, спонукав зайнятися перекладом. 1895-го Щурат перший і єдиний переклав українською французьку поему «Пісня про Роланда», а його віршований переклад сучасною українською мовою «Слова о полку Ігоревім» уважався найкращим.

До Відня Василь Щурат вирушив разом з Іва-

ном Франком: перший — вивчати славистику, а другий — отримати докторат. «Я у Львові укінчив українську гімназію в 1892 р. і з Іваном Франком вибрався на студії славистики до Відня, де в 1896 р. одержав диплом доктора філософії», — згадував в автобіографії. Упродовж року вони разом винаймали помешкання у столиці імперії.

Однак згодом Щурат спричинив один із найбільших літературних скандалів XIX ст.: 1896-го у своїй статті «Др. Іван Франко», аналізуючи поезію збірки «З вершини і низин», назвав цикл «Зів'яле листя» «об'явом декадентизму в українсько-руській літературі», підкреслюючи, що й українській

літературі не чужі європейські тенденції».

Фактично поставив поезію Франка в один ряд із творчістю Малларме, Бодлером, Верленом, Метерлінком. Натомість Іван Франко дуже болюче відреагував на це визначення рядками вірша «Який же я, до біса, декадент», а літературознавчу характеристику Щурата назвав «дурацькою заміткою». Критики підтримали метра.

Колишні близькі товариші й колеги розсварилися не на жарт, зокрема, і через діяльність НТШ, публікації у пресі. Урешті Щурат назвав Франка «вбивцею» газети «Зоря», а той глузував з опонента в сатирі «Доктор Бессервіссер». А втім, через десять років обидва науковці помирилися і хвалили здобутки один одного.

В 1915—1923 рр. Василь Щурат був головою НТШ. 1929-го став дійсним членом Всеукраїнської академії наук за напрямом «мова та література». Однак вже за рік зрікся членства через процес Спілки визволення України та репресії в УРСР.

Після радянської окупації відновив членство в Академії наук 1939 року. Тоді ж очолив клуб письменників. Останні роки життя працював директором Львівської бібліотеки Академії наук УРСР і професором Львівського університету. Керував групою шевченкознавства Інституту української літератури у Львові. Водночас багато наукових праць присвятив саме Іванові Франку.

Помер 1948 року. Похований на Личаківському цвинтарі. Його справу франкознавства продовжив син Степан, який теж став літературознавцем. А внучка Васирина після кар'єри балерини й смерті чоловіка пішла в монастир, заповівши своє майно студитам.

У Львові відреставрують 114-річну віллу-замок

■ Вікторія Ейсмут

Виконавчий комітет Львівської міської ради погодив реставрацію вілли-замку на вул. Коновальця. Ідеться про віллу Кшечуновичів, яку звели 1912-го за проектом львівського архітектора Стані-

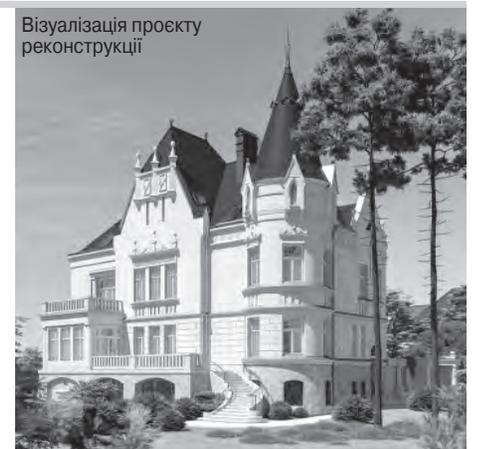
слава Улейського для польського політика Александра Кшечуновича.

Віллу була збудована у стилі неоготики й нагадує маленький середньовічний замок. 1927 року її перебудували як помешкання для Стефана Стенцеля, власника аптеки на Марійській площі. Нині

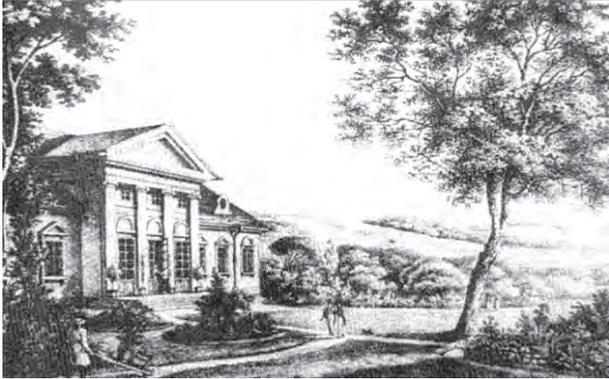
вілла має двох власників, її використовують як житловий будинок. Власники будівлі намірені власним коштом її реставрувати. «Тут планують реставраційні роботи. Їх виконуватимуть у межах периметра цієї вілли», — зазначив Антон Коломєйцев, головний архітектор Львова.

Віллу Кшечуновичів

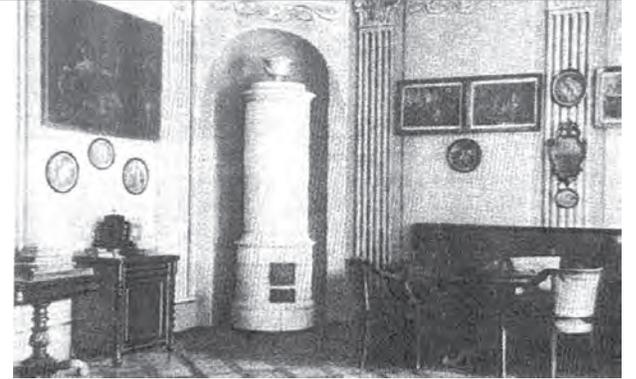
Візуалізація проекту реконструкції

Палац на літографії Петра Піллера

Фасад палацу, 1938 р.

Інтер'єр палацу, 1938 р.

■ Оріся Шиян

Палац, що став сільрадою

Село Нова Скварява, яке відділяється від Жовкви гірське пасмо Гарай, має давню і цікаву історію. Там також стоїть колишній палац вірменської родини Болоз-Антоневичів зі Станиславова. Наприкінці XVIII ст. вони купили Нову Скваряву. Цей рід походив від вірменських купців, 1789-го отримав від цесаря Йосифа II шляхетство та власний герб.

1807 року на місці колишнього оборонного двору львівський адвокат Йозеф Болоз-Антоневич збудував новий палац у класицистичному стилі, довкола якого заклали парк, квітник і модринову алею. В 1880-х до маєтку про-

Місцева адміністрація

клали дерев'яний водогін. Палац передавали у спадок, а нащадки Болоз-Антоневичів знаходили спочинок на території сільської церкви Покрови Богородиці.

Один із представників роду і власників палацу, поет і священник Кароль Антоневич-Болоз, після смерті п'яти своїх дітей

зайнявся благодійністю — у своєму маєтку у Скваряві відкрив початкову школу та шпиталь. Після смерті дружини 1839-го став ченцем ордену єзуїтів.

Остання власниця Нової Скваряви — Юлія Семенська (із Жарських) — надала історію Роману Афтаназі

Сучасний вигляд

фото інтер'єрів і переказала хронологію маєтку й родини. Завдяки цьому маємо уявлення, як він виглядав, адже ця розкіш була розграбована вже в Першу світову.

Відомо, що будівля палацу була покрита керамічною черепицею, мала масивні пивниці з

мурованим склепінням і колонами. Сходи на мансардний поверх і в підвал були білокам'яні. Опис інтер'єру включає мармуровий камінь, дзеркало у стилі рококо в позолоченій рамі, ажурний світильник з рослинними орнаментами, алькові спальні. Із центральної бальної

зали був вихід на терасу. На архівних світлинах можна помітити круглу кахлеву піч із декоративною вазою вгорі. Її зробили на фабриці в сусідньому с. Глинську. Стіни мають розписи з рослинними мотивами і лірою, пілястрами й карнизом.

З 1945 року колишній маєток використовував колгосп, який капітально перебудував історичну споруду, зробив залізобетонне перекриття, а всі оздобу залишилися лише на архівних фото. З того часу колишній палац ділили контора колгоспу, сільрада та бібліотека. Навіщо радянцям було вирізати дерева парку, питання риторичне. Нині від старих насаджень залишилося кілька дерев, серед яких і пам'ятка природи — Зубрів дуб.

Читальня «Просвіти», 1930 р.

Театральна зала, 1912 р.

Будівництво церкви Андрія на Клепарові

■ Оріся Шиян

Перший стаціонарний український театр

У Львові 1868 року заснували товариство «Просвіта», яке в умовах бездержавності дбало про національну ідентичність українців, їхній розвиток, збереження мови й поширення літератури, культурні заходи. Головний офіс із 1895-го розмістився на площі Ринок. Паралельно філії відкривали в інших районах і містечках Галичини.

У самому Львові було 12 читалень «Просвіти». Розповімо про одну з них — на Клепарові, у стилі української сецесії. Спогади про ці події залишив о. Володимир Яценків «Сторінка з історії Клепарова» (1934). На початку ХХ ст. українці Клепарова, що на

Сучасний вигляд читальні «Просвіти»

той час був окремим від Львова селом, не мали місця для культурно-громадських зібрань, а також власної церкви. Читальню «Просвіти» на Клепарові відкрили 1908 року. Спершу українці збиралися в будинку Івана Вертипороха, а потім Сави Загородного. Вони обговорювали

ідею будівництва окремої споруди.

За кілька років жителі спільними зусиллями назбирали гроші й 1910 року звели на вул. Церковній (сучасна — Сосяри) новий будинок у модному тоді стилі модерн. Проект працював архітектор Іван Левинський. До речі,

виконав роботу безплатно, допомагав із будівництвом і навіть надав частину будівельного матеріалу. Поруч почали будувати українську греко-католицьку церкву на честь святого Андрія. Але її закінчили набагато пізніше. Двоповерхову будівлю народного дому і читальні «Про-

світи» мала шатровий дах, схожий, як у будівлі товариства «Дністер» на Руській. Як пише дослідник Юрій Бірюльов, Левинський у цьому проєкті «модерністично переосмислив візантійську та романську архітектуру», вміло поєднавши її з народною гуцульською формою.

Краєзнавці розповідають, що там працював один із перших українських стаціонарних театрів Львова. Актіву залу оформляв архітектор Олександр Лушпинський. З 1921 року в читальні функціонувала чотирикласна українська школа «Рідної школи» й дитсадок, яким опікувався Союз українок. Тут були гімнастичне товариство «Сокіл», господарсько-кредитова спілка «Йордан», споживча спілка «Згода».

Під час Першої світової та польсько-української воєн читальню використовували військові. Лише наприкінці 1920 року вона відновила свою роботу. Станом на теперішній час споруда суттєво перебудована, найбільш змінений її шатровий дах.

На Волині виявили розпис із Миколою II

■ Олена Кузьмич

В Успенському соборі в місті Володимирі на Волині зафіксували іконописний розпис із зображенням російського імператора Миколи II та членів його родини, яких у Російській православної церкви (РПЦ) канонізували як «царствених страстотерпців». Про знахідку повідомив Ігор Гузь, народний депутат України.

За його словами, відповідні зображення були виявлені на стінах храму вже після того, як собор перейшов до ПЦУ. Ідеться про розпис, створений у традиції, притаман-

ній РПЦ, і релігійній практиці, яку раніше наслідувала УПЦ.

Як відомо, Миколу II та його родину Російська православна церква канонізувала 2000 року, зарахувавши до лику страстотерпців. Водночас в Україні постать останнього російського імператора часто є предметом дискусії через історичний і політичний контекст.

Ігор Гузь заявив, що такі зображення розцінюють як елемент російського релігійного впливу. За його інформацією, розпис планують прибрати. Офіційних коментарів від представників ПЦУ щодо подальшої долі розпису наразі не оприлюднювали.

Юраш обговорив підтримку українських громад

■ Юстина Зарваниця

Андрій Юраш, посол України при Святому Престолі та Суверенному Мальтійському Ордені, провів зустріч із представниками Апостольського екзархату для українців католиків візантійського обряду в Італії. У зустрічі взяла участь священнослужитель Римського та Флорентійсько-Болонського деканатів: о. Василь Гушуватий, декан Римського деканату та парох парафії у Перуджі; о. Михайло Бойко, декан Флорентійсько-Болонського деканату й адміністратор парафії у Болоньї; о. Тарас Максимів, економ

Римського деканату та парох громад у Губіо й Фоліньо.

Головною темою розмови стала ключова роль Церкви у збереженні духовної, культурної та національної ідентичності українців, які проживають в Італії. Учасники обговорили актуальні виклики в житті українських громад і підкреслили важливість постійної координації зусиль між українськими дипломатами та душпастирями. «Було обговорено важливість тісної взаємодії між дипломатичною установою та душпастирями у справі служіння українській спільноті», — йдеться в повідомленні дипломатичного представництва.

УПЦ МП намагається повернути собі вплив

■ Олег Дерев'янко

Попри офіційну ліквідацію структур Московського патріархату (МП) на Львівщині, у кількох громадах продовжують проводити «домашні» богослужіння та створювати паралельні релігійні осередки. Поліція вже розслідує кримінальні провадження в деяких громадах, а депутати повідомляють про відкриті погрози священникам Православної церкви України (ПЦУ).

Ще 29 листопада 2024 року Максим Козицький (на фото), начальник Львівської обласної військової адміністрації (ЛОВА), назвав день очищення регіону від московських попов історичним, оскільки область стала першою в Україні, де не залишилося жодної зареєстрованої громади МП.

Із 66 громад Української православної церкви (УПЦ) МП, що діяли раніше, 39 перейшли до ПЦУ, а ще 27 припинили діяльність за власним рішенням. Такі дані нещодавно озвучила Ірина Гаврилюк, директор департаменту культури ЛОВА.

Нині зусилля прихильників МП зосереджені на створенні паралельної релігійної мережі поза межами офіційних храмів. Олександр Савчук, начальник відділу прес-релізів діяльності Головного управління Національної поліції України, розповів, що правоохоронці вже розслідують два кримінальні провадження за фактами такої діяльності.

У Східниці за матеріалами Служби безпеки України (СБУ) перевіряють функціонування каплиці та господарської будівлі на приватній земельній ділянці, де відбуваються систе-

матичні богослужіння. Друга справа стосується с. Віднева Львівського району, де після відходу громади до ПЦУ (каталізатором якого стала відмова московського попа відспівати полеглого військовика) тривають слідчі дії щодо пошкодження церкви та дзвіниці, яка є пам'яткою архітектури національного значення.

Ірина Сех, депутатка Львівської обласної ради (ЛОР), озвучила інформацію про те, що в Бродах представник ліквідованої громади МП не лише продовжує збирати людей на приватній території «через пліт» від храму, а й відкрито погрожує священнику ПЦУ. За її словами, звучать заяви про те, що «наші прийдуть і вас уже не буде». Аналогічна ситуація спостерігається в Шептицькому, де на вул. Залізничній продовжує діяти осередок, який депутатка називає «структурою Путіна».

Крім того, Микола Біляк, депутат і священник православного храму Великомученика Юрія Переможця у Львові, згадав про сюжети журналістів, де вірні Москві разом зі своїми батюшками «проводять богослужіння на якихось конспіративних квартирах, особливо у Львові».

Головною перешкодою для правоохоронців у боротьбі з підпіллям залишається юридичний аспект. Олександр Савчук наголосив, що в публічній площині жодних богослужінь УПЦ МП в області не проводить, а закрити збори в приватних будинках фактично неможливо.

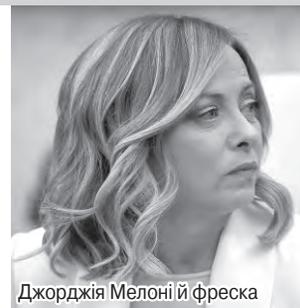
Він пояснив, що ст. 35 Конституції України гарантує вільне віросповідання, і якщо громадяни збираються вдома, поліція може лише проводити профілактичну роботу. «Ми не можемо людині второчити, як вона має сповідувати свою віру», — зазначив посадовець у відповідь на заклики депутатів щодо жорсткішого реагування.

У результаті ЛОР заступила дії представників Московського патріархату, які не дотримуються чинного законодавства України. Тому в обласній раді планують розробити програму повної нейтралізації таких осередків на Львівщині, які після юридичної ліквідації намагаються діяти через «домашні» каплиці та приватні ініціативи. До цієї роботи депутати просять долучитися і СБУ.

■ Ірина Коляда

Римська єпархія заявила, що провела розслідування після того, як херувим на фресці в церкві Сан-Лоренцо-ін-Лучина після реставраційних робіт став схожим на Джорджію Мелоні, 49-річну главу уряду Італії. За словами реставратора Бруно Вентінетті, він просто відновив оригінальні лінії фрески й не мав наміру надавати образу рис конкретної людини.

Тим часом випадок викликав неоднозначну реакцію в італійському суспільстві, а опозиційні політичні сили вимагали прозорого розслідування. Сама Мелоні відреагувала на резонанс

Джорджія Мелоні й фреска

Херувим на фресці, схожий на Мелоні

жартом і написала в соціальних мережах: «Невже я схожа на херувима?»

У церкві також були не в захваті від схожості. Там указали, що «негайно проведуть необхідні розслідування, щоб визначити потенційну відповідальність причетних сторін». Ця художня

реставрація стала приводом для дискусій на тлі останніх культурних проєктів у Ватикані, зокрема, після презентації важливої фрескової зали Рафаеля минулого літа.

Урешті-решт у римській базиліці Святого Лаврентія-ін-Лучина зафарбували облич-

чя янгола, яке вважали схожим на Джорджію Мелоні. Рішення ухвалив особисто настоятель храму. Фреска була розташована в каплиці церкви в центрі Рима, неподалік від урядових будівель. «Черги людей приходили побачити це замість того, щоб слухати месу або молитися. Це було неприйнятно», — констатував парох Даніеле Мікелетті.

Реставратор Бруно Валентінетті, автор розпису 2000 року, сказав, що його попросили зафарбувати обличчя на вимогу Ватикану. Джорджія Мелоні знову проявила іронію. Вона опублікувала фото фрески в Instagram із підписом: «Ні, я точно не схожа на янгола», додавши відповідайку з усмішкою.

Подовжені вакації для українських учнів

■ ОКСАНА ГОРНЯТКО

Ця зима стала найважчою в Україні за останні 20 літ. Енергосистема держави перебуває в надзвичайно складних обставинах через постійні російські атаки й низькі температури. Щоб знизити навантаження на мережі й гарантувати безпеку дітей, влада вдається до вимушених кроків, повідомила Юлія Свириденко, прем'єр-міністр України.

Міністерство освіти і науки (МОН) України спільно з Київською міською державною адміністрацією були змушені подовжити або встановити зимові канікули до 1 лютого ц. р. Важливе уточнення: це рішення не поширювали на дитячі садочки. Дошкільні заклади продовжували

роботу у звичному режимі, щоби батьки мали змогу працювати.

Місцева влада в інших областях сама ухвалювала рішення щодо закладів освіти: або тимчасово перейти з очного навчання на дистанційне; або також продовжити/запровадити подовжені зимові вакації. Вибір залежав від безпекової ситуації та стану енергомереж у конкретному регіоні.

У закладах загальної середньої освіти Чернігова продовжили зимові канікули, які тривали з 19 січня до 1 лютого. Про це розповів Василь Білогура, начальник міського управління освіти. Це рішення, природно, було пов'язане з оновленою інформацією щодо ситуації в енергетичній системі. Після закінчення вакацій багато шкіл залишилося на онлайн-навчання.

Заарештували депутата, який привласнював зарплати

■ Андрій Міцкевич

Вівано-Франківській області Тисменицький районний суд узяв під варту депутата Загвіздянської сільської ради Дмитра Шкаврїтка (на фото), якого запідозрили в привласненні грошей Лисецького та Загвіздянського ліцеїв, а також Стебницької гімназії. Арешт триватиме до 16 березня, якщо обвинувачений не внесе 575 тис. грн застави.

Працюючи бухгалтером одразу в трьох закладах освіти, упродовж 2021—2023 рр. Шкаврїтко вносив недостовірні дані у відомості виплат заробітної плати працівникам шкіл. Зарплати вчителів переказував на свої банківські картки. «Незаконно нараховував заробітну плату й премії як для себе, так і для своїх родичів, яких працевлаштував у закладах освіти. Загальна сума завданних збитків становить понад 2,6 млн грн», — повідомили правоохоронці.

Після викриття депутата втік з України і його оголошили в розшук. У жовтні 2024-го Шкаврїтка затримали на території Чехії та екстрадували до України. Суд обрав йому запобіжний захід у вигляді тримання під вартою з можливістю внесення 575 тис. грн застави.

Підозрюваного судитимуть за п'ятьма статтями: ч. 3 і ч. 4 ст. 190 (шахрайство), ч. 4 і ч. 5 ст. 191 (привласнення грошей), ч. 1 і ч. 2 ст. 200 (підробка документів на переказ, платіжних карток чи інших засобів доступу до банківських рахунків) та ч. 1, ч. 2 ст. 209 (легалізація майна, одержаного злочинним шляхом) Кримінального кодексу України. Санкції цих статей передбачають до 12 років ув'язнення.

Червоний корпус Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Найкраще право викладають у політехніці

■ ОРИСЯ ШИЯН

Освітній сайт Education.ua зробив зведений рейтинг рейтинг університетів України, де найкраще викладають спеціальність «Право». При його укладанні врахували результати різних міжнародних рейтингів. Несподівано плебісцит очолив технічний заклад вищої освіти (ЗВО).

Міжнародний рейтинг Times Higher Education World University Rankings by Subject 2026 враховує показники навчання, якість досліджень з конституційного, адміністративного, міжнародного, корпоративного, кримінального права, правосуддя, теорії права і юриспруденції. 2026-го до нього увійшли два українські

ЗВО: Київський національний університет (КНУ) ім. Тараса Шевченка (301—400 місце); Львівський національний університет (ЛНУ) ім. Івана Франка (401+ місце).

Міжнародний рейтинг QS World University Rankings 2025 оцінює якість викладання, цитування досліджень, наукову продуктивність, можливості й результати працевлаштування. За останніми підсумками, там представлені також два українські університети: Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого (151—200 місце); КНУ (201—250 місце).

Міжнародний рейтинг EduRank 2025 бере до уваги дослідження в галузі права та кількість згадок про них в інших роботах. Туди увійшли п'ять українських

ЗВО, які посіли перші п'ять місць: КНУ; Національний університет «Львівська політехніка»; Сумський державний університет; Харківський національний університет ім. Василя Каразіна; ЛНУ.

На основі цих міжнародних оцінок Education.ua уклав власний список найкращих правничих університетів, де врахував результати вступної кампанії, а також показники наукової, дослідницької та освітньо-педагогічної діяльності університетів: Національний університет «Львівська політехніка»; КНУ; ЛНУ; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»; Національний університет біоресурсів і природокористування України.

На Чернігівщині росіяни атакували школу

■ МАРКО СТРИХА

УЧернігівській області російські війська нещодавно завдали удару по будівлі школи в м. Семенівці. Унаслідок атаки пролунало два вибухи, приміщення навчального закладу зазнало пошкоджень. Про це повідомив В'ячеслав Чаус, начальник Чернігівської обласної військової адміністрації.

За його словами, удар завдали вдень зі застосуванням безпілотної літальної апаратури «Блискавка». Через постійну загрозу обстрілів учні прикордонних громад навчаються дистанційно. На момент атаки людей поблизу школи не було, тож ніхто не постраждав.

■ ЛАНА СВІТ

Львів активно готується до впровадження реформи старшої профільної школи й формування мережі академічних і наукових ліцеїв, у яких навчатимуться учні 10—12 класів. Уже з наступного навчального року три львівські заклади: ліцей «Лідер», школа № 84 та Лінгвістична гімназія — розпочнуть пілотне впровадження реформи. Про це розповів Андрій Садовий, мер Львова.

Старшокласники цих шкіл матимуть унікальну можливість на рік раніше за інших учнів країни навчатися за новою

Школи готуються до змін

моделлю профільної школи й оцінити її переваги. Саме вони стануть єдиними випускниками 2029 року разом з учнями інших пілотних ліцеїв в Україні.

Паралельно місто здійснює системні кроки для підготовки до повномасштабного запуску реформи. На сесії Львівської міської

ради ухвалили рішення про зміну типу та назви десяти комунальних закладів освіти. Дев'ять із них отримають статус профільних ліцеїв, ще один — гімназії. Зокрема, шість закладів стануть академічними ліцеями, три — науковими, а один функціонуватиме як гімназія.

Д О С Л О В А

У Верховній Раді України зареєстрували законопроект про заборону російської мови у приватних школах «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту». З 1 січня 2025 року набули чинності зміни до цього закону, які забороняють приватним дитячим садочкам проводити навчання мовою держави-агресора, однак у Законі «Про повну загальну середню освіту» подібна заборона для приватних шкіл ще була відсутня.

Такі зміни дозволять формувати профільні класи, ділити їх на групи для поглибленого вивчення окремих предметів, а також розвивати практичні навички, необхідні учням для подальшого навчання та професійної реалізації. Це черговий етап впровадження реформи «Нова українська школа». Водночас у міській раді наголошують: перелік закладів не є остаточним, надалі планується трансформація інших шкіл. Як відзначив міський голова, 25 % львівських шкіл стануть ліцеями, де будуть навчатися старшокласники, а в інших 75 % — навчатимуться діти до 9-го класу.

КОРОТКО

Карате

Молодіжна збірна України з карате 2026-го вперше у своїй історії виграла чемпіонат Європи, який проводили в Лімасолі (Кіпр). Українці здобули 13 медалей, чотири з яких — золоті.

Самбо

Ростислав Горичий став переможцем у ваговій категорії до 64 кг серед юнаків на етапі Кубка світу зі самбо. У турнірі на Кіпрі змагалися 120 учасників із десяти країн. Українець показав високий рівень технічної підготовки та здобув перемогу над суперниками з інших держав. Загалом українська збірна продемонструвала вражаючий результат: із 25 медалей 24 золоті й одна срібна, що свідчить про потужну командну підготовку та високий рівень українського самбо.

Плавання

Георгій Лукашев (на фото) виборов бронзову медаль на турнірі Euro Meet Luxembourg. Він виступив у трьох дисциплінах. На дистанції 800 м вільним стилем українець фінішував третім із результатом 8.11.82, що принесло йому бронзову нагороду. Крім того, на 400 м комплексним плаванням львів'янин посів четверте місце із часом 4.23.38, а на дистанції 400 м вільним стилем показав результат 3.58.22 й завершив заплив шостим.

Стрибки

Ірина Герашенко стала учасницею змагань «Золотого туру» в приміщенні. Вона брала участь у змаганнях у Белграді (Сербія) як така, що повернулася до міжнародних стартів після радісного поповнення в родині. В українки нещодавно народилася дитина. На змаганнях міжнародного рівня спортсменка стрибнула на 1,91 м. Це їй удалося із другої спроби. Висота 1,94 м виявилася несподіваною цього разу, але взятої висоти цілком вистачило, щоби стати бронзовою призеркою турніру.

Валентин Белькевич

Останній геній
«Динамо»

Олеся Белькевич

■ РОМАН СИНЧУК

Валентину Белькевичу на роду було написано грати в Україні. Свій перший гол за мінське «Динамо» він забив у Житомирі: у матчі Кубка СРСР проти «Полісся». Ще 1982-го, коли мінчани вигравали чемпіонат СРСР, Белькевич подавав м'ячі. А 1985 року на турнірі в Клайпеді зв'язка Белькевич—Хацкевич шокувала литовців. Вони були дуєтом протилежностей — на полі й навіть у дзеркалі, але ладнали ідеально.

Потому Белькевич вгатив ще багато голів за «Динамо», яке щороку стало найкращим у Білорусі. І що дуже важливо — тричі забив на Кубку Співдружності-1996. Це були ніби оглядини найкращого талантів Радянського Союзу. «Проти Мінська — це була наша єдина поразка на турнірі. Програли їм 2:3, — згадував потім Віктор Леоненко, відомий форвард киян. — Валентин Белькевич створив три голи в наші ворота. З ним було дуже тяжко. Начебто вже наздогнали, а він у потрібний момент віддавав передачу. Нападнику залишалося лише підставити ногу. Але ми з Мінськом розраховувалися у півфіналі. Перемогли 4:0».

Це саме тоді Белькевича зманило київське «Динамо». Хацкевич переїхав до Києва через місяць після приятеля.

Якщо вірити Леоненку, адаптація новачків відбулася миттєво. У січні 1997-го в команді повернувся Валерій Лобановський. Для Леоненка то був швидкий фініш, для Белькевича — головна подія кар'єри.

Білорус мав витривалість марафонця. «У мене було відчуття, що Белькевич має сили завжди. Коли суперники починали задихатися, у нього, навпаки, відкривалося друге дихання. Коли склали тест Купера, Валентин пробігав 3600 м за нормативу 3200», — розповідав Владислав Ващук, ще один колишній динамівець.

Серед українців Валентин Белькевич найбільше приятелював з Андрієм Шевченком. Не любив засобів масової інформації і не дав жодного інтерв'ю до 2001-го.

Недолюблював чорнову роботу, Анатолій Байдачний, тодішній тренер білоруської збірної, розказав таку історію: «Лобановський змушував його грати в обороні, стелитися в підкатах. А Валик до чистих м'ячів тяжів. За підсумками сезону видавали премію — кому 20 тис. USD, кому — 30. А Валику вручили 300 USD. Він гроші затиснув у долоні й каже Лобановському: «Валерію Васильовичу, напевно, помилилися». «Так-так! — похвалився тренер. — Помилилися! Ти нікому не кажи, а то відберуть, бо тобі забагато дали». Наступного

Пам'ятник на могилі

сезону Валик уже й котився, і стелився».

Улітку 1998 року Лобановський перевів Белькевича з лівого флангу на позицію «десятки», де той заправ, як «білоруський Шопен». Це прізвисько мав ще з Мінська. Там Валентина 2020-го визнали найкращим футболістом в історії. Одного в білоруса не було — інстинкту вбивці.

У 2000—2004 рр. Белькевич визнавався найкращим гравцем чемпіонату України, у якому стрімко додавав «Шахтар». Шевченка, Реброва, Каладзе, Лужного, Максимова уже не було в «Динамо», а Валентин залишався, хоча на нього було дуже багато покупців. «Ліверпуль» пропонував за мене 8 млн GBP. Але на той момент усю команду Лобановський продавати не міг. Вирішили, що поїдуть Шевченко і Ребров. А потім «Ліверпуль» купив замість мене Шміцера», — оповідав футболіст.

Чи відчував розчарування? Принаймні на публіці не показував. «Людина наврядчи може бути задоволеною собою на 100%. Звісно, хотілося б грати, як Зідан. Або краще. Але треба ставити реальні цілі. І в цьому сенсі тим, як склалася моя доля, я задоволений», — запевняв він.

В оновленому «Динамо» Белькевич був одночасно й лідером, і живою легендою. Він кричав Максимові Шацьких: «Не смикайся туди-сюди. Стань у воротар-

ському, я тобі в голову влучу — і ми виграємо». І Валентин реально зробив передачу прямо в лоб, і Макс забив.

Після нього в Києві уже не було гравця, здатного на таку об'єктивну впевненість. Белькевич щосезону гарантував «Динамо» місце в групі Ліги чемпіонів, боротьбу там із найкращими клубами світу. Міг забити «Арсеналу», а «Стяуа» просто знищити всього за тайм.

Ринат Ахметов якось запропонував за білоруса 9 млн USD, але той не перейшов. Віковий спад плеймейкера розпочався 2004-го — і результати Києва обвалилися синхронно, бо Чернат не змінив Валентина, не той масштаб.

Ну, а про ще молодших ділився спогадами Йозеф Сабо, колишній гравець і тренер «Динамо»: «Ніколи не забуду один епізод. Закінчується тренування. Белькевич, ветеран, залишається на полі. Відпрацьовує подачі з флангу в карний. Алієв бере крісло, вмощується просто на полі й поблажливо так каже: «Валику, неправильно подаєш. М'яч інакше треба кручувати». Уявляєте? Присягаюся, так і було! Такого нахабства у житті не чув! Белькевич. скромний і спокійний, промовчав. Інший би на його місці Алієва відразу розмазав».

Валентин пішов із «Динамо» 2007-го, у 34 роки. Позаду були 317 матчів і 70 голів. Хацкевич на той момент уже

давню подався деінде — навіть у Китаї побував і зі сміхом розказував, як партнери там приводили в роздягальню дружин.

Белькевичу цього оптимізму не вистачало. Він не прижився в Азербайджані, куди поїхав догравати, а шлюб зі співачкою з дівочого гурту «ВІА Гра» Седоковою розпався надто швидко. Вона забрала доньку Анну — його єдину дитину. Із другою дружиною Олесею Валентин дітей не мав.

Також Белькевич не повернувся до Білорусі, узяв український паспорт. «Та українці, білоруси — це майже одне й те саме. Тут до кордону 200 км» — такі слова футболіста зараз здаються кумедними, але то був 2008 рік, інша Україна.

Як видавалося, 2010-го рятівне коло йому кинув Григорів Суркіс, призначивши тренером команди U21, але вже за чотири роки передумав, мовчки не продовживши контракту. «Він дуже переживав після закінчення контракту, — зазначав Ващук. — Весь негатив у собі переварював. Ніхто не міг повірити, що це правда. Молодий іще хлопець, усього 41 рік, до здоров'я ніколи питань не було».

Один колега на умовах анонімності пішов іще далі: «Він тоді замкнувся — навіть на дзвінки друзів не відповідав. Не розумів, як далі жити, що робити. Спалив себе зсередини. Того вечора начебто сидів удома, переглядав телевізор. Раптом стало погано, захрипів. Швидка намагалася врятувати, але марно».

Відірвався тромб — так 1 серпня 2014-го констатували лікарі. Миттєва смерть.

Для України це стало шоком. Похорон відбувся у Києві — це друга дружина наполягла. Попереду в них із Седоковою були довгі суди щодо спадщини, але це так вульгарно, що краще оминати. За рік на могилі встановили пам'ятник, де Валентин застиг у камені достеменно як тренер, що зробив його великим. Більше, ніж будь-хто в тому «Динамо», Белькевич був помічником Лобановського, керував утіленням його ідей безпосередньо на полі. Та й залишився з ним до самого кінця.

У житті Східнослов'янської медичної програми, що діє в медичному центрі «Монмут», 2026 рік обіцяє чимало важливих подій. Програма продовжує зростати та розвиватися, отже, саме час нагадати про наші головні напрями й найближчі перспективи, пов'язані з майбутніми змінами у структурі самого медичного центру.

Як уже багатьом відомо, у планах медичного центру «Монмут» є відкриття медичного кампуса «Фогель» (Vogel Medical Campus) у Тінтон-Фоллсі. Цей сучасний медичний заклад зручно розташований між центром «Монмут» та основними автомагістралями, із великою парковкою для зручності пацієнтів та їхніх родин. Новий центр буде оснащений найсучаснішими технологіями для діагностики й лікування

Координатори Східнослов'янської медичної програми разом із вдячними пацієнтами

Нові можливості та перспективи Східнослов'янської медичної програми

онкологічних захворювань, серцево-судинних проблем, проведення найскладніших операцій і різноманітних діагностичних тестів.

Варто також згадати, що недавно відкрився новий медичний центр

системи Barnabas Health в Олд-Бриджі, який пропонує широкий спектр послуг: кардіологію, гастроентерологію, ендокринологію, ревматологію, сімейну медицину та багато іншого. Крім того, медичний центр

«Монмут» продовжує успішно працювати в Лонг-Бранчі, надаючи повний спектр медичної допомоги, у т. ч. нашу спеціалізовану підтримку для українськомовної та російськомовної громад.

В усіх цих закладах активно діє наша Східнослов'янська медична програма. Її послуги надають безплатно й незалежно від наявності медичної страховки. Пишаємося тим, що вже понад 12 років допома-

гаємо пацієнтам вчасно отримувати якісну й комфортну медичну допомогу — з урахуванням усіх деталей страхових програм та індивідуальних потреб. Наша головна сила — це небайдужість і постійний зворотний зв'язок із пацієнтами та їхніми родинами до, під час і після лікування. Ми забезпечуємо переклад, транспортні послуги, реабілітаційну підтримку і, що найважливіше, тепло й увагу до кожного, хто звертається по допомогу.

Нехай у вашому домі завжди панують здоров'я, мир і добробут. А якщо раптом зі здоров'ям виникнуть проблеми — не відкладайте! Телефонуйте нам, і ми обов'язково вам допоможемо.

*Олена Слоуш,
координатор
Східнослов'янської
медичної програми*

RWJBarnabas HEALTH

Monmouth Medical Center.
Східнослов'янська медична програма
732-923-7576

Музика керує мозком

■ Софія Турко

Усім знайоме відчуття: слухаєш пісню і раптом опиняєшся в іншому світі: згадуєш минуле, мрієш про майбутнє або відчуваєш несподіваний приплив натхнення. Музика впливає на нас відчутніше, ніж просто підіймає настрій. Вона змінює наші думки, впливає на емоції і навіть допомагає приймати рішення. Але як саме мелодія керує нашим мисленням? Чому сумна пісня змушує заглиблюватися в себе, а весела — заряджає енергією і покращує концентрацію?

«Мандрювання думок» (mind-wandering) — це природний процес, коли ми відволікаємося від того, що відбувається навколо, і наші думки самі собою «мандрують» у минуле або майбутнє. Ми часто думаємо про власне життя, цілі, емоції або стосунки.

Такий процес може бути корисним: допомагає творчо вирішувати проблеми, планувати

майбутнє, переосмислювати досвід і приймати важливі рішення. Але інколи відволікає від справ і посилює тривогу сум, особливо якщо ми заціклюємося на неприємних подіях минулого.

Дослідження засвідчили, що сумна музика стимулює інтенсивніше мандрювання думок. Під час прослуховування сумних мелодій люди частіше зосереджуються на собі, своїх емоціях і життєвих цілях. Більшість думок при цьому має образний характер: ми бачимо уявні сцени, спогади або плани.

Цікаво, що сум, спричинений музикою, часто дає змішані, а подекуди й приємні переживання. На відміну від справжнього суму, він може бути комфортним і навіть надихати, стимулюючи творчість і соціальне мислення.

Весела ж музика навпаки — зменшує мандрювання думок. Вона допомагає зосередитися на завданні, зменшує повторювані тривожні або сумні думки та підтримує позитивний настрій.

■ ГАННА НОСОВА

Чи сухофрукти справді корисні?

Сухофрукти часто сприймають як ідеальну здорову заміну цукеркам, однак це не зовсім так. Неконтрольоване споживання цього продукту може завдати більше шкоди, ніж користі. Сухофрукти — це плоди, з яких шляхом випаровування видалено майже всю природну вологу. Таке зневоднення не лише дозволяє продукту зберігатися набагато довше, а й перетворює його на справжній концентрат вітамінів, мікроелементів і насиченого смаку. Проте варто враховувати, що фінальна якість та реальна користь продукту безпосередньо залежать від обраної технології сушіння, яка може як зберегти, так і знищити частину цінних властивостей.

Натуральні сухофрукти вважаються найкориснішими, оскільки їх висушують без сторонніх добавок. Чорнослив, інжир або темна курага, виготовлені в такий спосіб, зберігають максимум

клітковини та мінералів, хоча й мають менш привабливий, тьмянний вигляд.

Набагато небезпечнішими є плоди, оброблені діоксидом сірки (E220). Цей газ використовують для того, щоб курага залишалася яскраво-помаранчевою, а родзинки — золотистими. Для людей із чутливим травленням або астмою такі продукти можуть стати причиною алергічних реакцій чи нападів ядухи.

Окрему групу становлять підсолоджені сухофрукти, які правильніше називати цукатами. Сушена журавлина, ананас чи манго часто вимочують у цукровому сиропі перед сушінням. У результаті такий перекус за калорійністю практично не поступається повноцінному десерту, що робить його непридатним для дієтичного харчування.

Під час купівлі варто уникати неприродно блискучих або надто м'яких плодів, оскільки це може свідчити про оброблення жи-

ром або гліцерином для надання товарного вигляду. Найкращий вибір — це зморшкуваті, матові сухофрукти темних відтінків. Перед вживанням будь-який продукт необхідно ретельно промити в теплій воді, щоб видалити залишки пилу та хімічних консервантів.

Натуральні плоди, як-от курага чи чорнослив, є цінним джерелом поживних речовин. Завдяки високому вмісту клітковини вони допомагають налагодити роботу кишківника та покращують травлення. Крім того, такі продукти насичені життєво важливими мінералами — калієм, магнієм і залізом, а велика кількість антиоксидантів допомагає організму ефективно боротися з окислювальним стресом.

Проте ситуація змінюється, якщо йдеться про оброблені або додатково підсолоджені варіанти. Приміром, 100 г сушеної папаї можуть містити близько 300 калорій і 75 г вуглеводів. За своєю енергетичною цінністю та-

кий перекус нагадує повноцінний десерт, що робить його вкрай небажаним для тих, хто намагається контролювати свою вагу або стежить за рівнем глюкози.

Якщо підходити до вибору свідомо, сухофрукти цілком можуть стати здоровою альтернативою промисловим солодощам. Вони не лише задовольняють потребу в солодкуватому смаку, а й забезпечують організм тривалою енергією та мікроелементами. Проте варто пам'ятати, що через відсутність води цукор у сухофруктах дуже концентрований. Навіть натуральний продукт за надмірного споживання може стати причиною надлишку калорій.

Отже, сухофрукти є чудовим доповненням до раціону, якщо вони якісні та вживаються помірними порціями.

Для отримання максимальної користі варто віддавати перевагу натуральним і необробленим плодам, які найкраще допомагають замінити звичні цукерки без шкоди для здоров'я.

ПРОПОЗИЦІЯ ПРАЦІ

Потрібний муляр, а також помічник муляра на будову в оклицях Clifton, Garfield, Wallington, NJ. Добра зарплата. Розмовляємо англ., пол., укр.

Тел.: 201-655-2127
Мачек

Потрібний працівник на підміну для доставки невеликих пакетів (бажано, пенсіонер). Телефонувати після 8 год. вечора.

Тел.: 551-482-7040

ПОШУК ПРАЦІ

Даю уроки англійської мови стаціонарно та онлайн.

Тел.: 862-249-6156

Олександр

Даю уроки гри на музичних інструментах – скрипка та піаніно.

Тел.: 862-249-6156

Олександр

ОРЕНДА ЖИТЛА

Здаю кімнату в Northeast Philadelphia для дівчини, жінки або чоловіка-дальнобійника, \$700/місяць, Wi-Fi та білі включені.

Тел.: 347-471-8792

Здаємо в рент у Філадельфії 2 bedroom apartment в районі вулиць Tomlinson – Bustleton, 2-й поверх, тиха вулиця, близько 2 парковки, магазини, школа, автобусна зупинка.

Тел.: 267-255-6443

Оля

ЗНАЙОМСТВО

Українка, 54 роки, познайомиться з самотнім освіченим українцем у віці 50-60 років, без шкідливих звичок, з високими моральними цінностями, спортивним, добрим – для дружніх стосунків і, можливо, створення сім'ї.

E-mail:

nit.rt46285@gmail.com

Олена

ПОСЛУГИ

Виконую ремонт кухонь і ванних кімнат. Гарантована якість. Добрі відгуки.

Тел.: 862-249-6156

Олександр

УКРАЇНСЬКОМУ РЕСТОРАНУ В Нью-Джерзі ПОТРІБНИЙ КУХАР,

а також працівник
для миття посуду

Тел.: 973-423-5808

ІМІГРАЦІЙНИЙ АДВОКАТ

ЮЛІЯ ЄЛІСЕЄВА
JULIA YELISEYEVA, Esq.

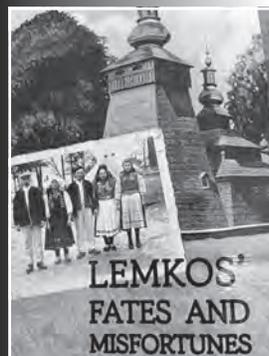
☐ ВСІ ВИДИ
ІМІГРАЦІЙНИХ
ПОСЛУГ

☐ ПЕРША КОНСУЛЬТАЦІЯ
БЕЗКОШТОВНО

☎ 347-462-1244

🏠 76 W Brighton Ave. Ste 211,
Brooklyn, NY 11224

✉ julawny@gmail.com

У ПРОДАЖУ

Книжка про історію Лемківщини в роках 1915 -1948, на основі архівних матеріалів.

LEMKOS' FATES AND MISFORTUNES

Замовляти за тел.:

1-732-432-4928

або через імейл: szere777@msn.com

Подзвоніть або напишіть і ми надамо

БЕЗКОШТОВНО

інформацію як купити і продати
нерухомість у Нью-Йорку

*Потрібна допомога в продажі
нерухомості – телефонуйте, будь ласка*

(347) 612 8834
ivannakhimey@gmail.com
2219 Voorhies Avenue
Brooklyn, NY, 11235

Ivanna KHIMEY

Bright Horizons Realty, Inc
NYS Licensed Real Estate Associate Broker

VARSHAVSKY MONUMENTS
862-219-5344
E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com
1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту

Індивідуальний дизайн

Гравірування на граніті

Керамічні фотографії на пам'ятники

Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

шукаю партнера (США, КАНАДА)

для реалізації дитячої продукції
власного виробництва

фігурки тварин з дерева

✉ dadakacraft@gmail.com
www.etsy.com/shop/dadakacraft

COMMUNITY HEALTH CARE PROVIDERS

is offering several full-time/part time positions, including:

- DSP (Direct Support Professional)
- CPS (Community Participation Services) Staff
- Managers

Requirements:

- Basic English
- Valid documents to work legally in the U.S.

Details:

- Pay starts at \$16/hour for DSP positions.
- CPS and Manager positions available at your higher rate.
- Opportunities for overtime.
- 3 shifts (8 hours each) available.
- All required training will be provided and paid for.

To Apply:

Please send your resume and contact information to:
info@chcproviders.com

ТРАКІНГОВА КОМПАНІЯ

ШУКАЄ ДОСВІДЧЕНОГО

БУХГАЛТЕРА

в Нью-Джерзі для оформлення податків

732-991-0507

БУХГАЛТЕРІЯ УСІ ПОДАТКИ

Inna Earley CPA

973-342-9043

info@earley-tax.com

www.meest-online.com **МІСТ** ПОЄДНУЄ
600 Markley Street,
Port Reading,
NJ 07064
newspaper.usa@meest.com

РОЗМІЩЕННЯ ОГОЛОШЕННЯ
В ОДНОМУ НОМЕРІ
ТИЖНЕВИКА «МІСТ» КОШТУЄ:

Звичайне оголошення – \$ 5
В рамочці (розмір – business card) – \$ 20

Публікуватимуться лише оголошення,
написані розбірливим почерком і вислані
разом з money order або чеком.

ОГОЛОШЕННЯ МОЖНА ПОДАТИ ТЕЛЕФОНОМ АБО ЛИСТОМ

Tel.: 908-937-6342

■ Ілля ВЕДМЕДЕНКО

Фахівці української компанії MAC HUB представили нову бойову броньовану машину (ББМ) MAC OWL («Сова»). Вона стала першим в Україні панцерником класу STANAG 4. Виробники пишаються результатом своєї роботи: швидкістю, силою, маневреністю, універсальністю та бронєю MAC OWL.

Передбачається, що машина може витримати підриг вибухового пристрою з 10 кг вибухової речовини під колесом або днищем. Бронювання захищає, зокрема, від бронебійних куль калібру 7,62 x 54 мм. Бойова машина вже пройшла відповідні тести й готова до бойових місій різної складності. Характеристики MAC OWL: двигун — 450 к. с.; трансмісія — автоматична шестисту-

Панцерник із найвищим захистом

пенева; екіпаж — 2 + 6 / 2 + 8; споряджена маса — 15 т; корисне навантаження — 2 т; колісна база — 3 300 мм.

Фахівці порталу Defense Express звернули увагу на те, що візуально MAC OWL є практично повною ко-

пією бронеавтомобіля Mbombe 4, розробленого Paramount Group із Південної Африки. У відповіді на запит порталу в MAC HUB підтвердили співпрацю між компаніями щодо спільного виробництва бронемашин. Відпо-

відну стратегічну угоду підписали півтора року тому. Базовий панцерник доопрацювали та переробили відповідно до реалій російсько-української війни. Серед найпомітніших відмінностей — різна кількість вікон.

■ Василь НЕТУДИКАТА

Польська влада розглядає можливість заборонити електромобілям китайського виробництва в'їзд на територію військових об'єктів, а також на прилеглі паркувальні майданчики через ризики використання їхніх технологій для спостереження.

Подібний крок уже зробила Велика Британія, обмеживши доступ китайських електромобілів до військових зон. Причина — сучасні автомобілі оснащені камерами, радарми, датчиками й іншими

Китайські електромобілі підозрюють у шпигунстві

системами збирання даних, які потенційно можуть фіксувати чутливу інформацію.

У дослідженні, проведеному в Польщі, такі авто назвали «смартфонами на колесах». Вони здатні сканувати навколишнє середовище, збирати геокадастрові дані й іншу інформацію, що може становити загрозу безпеці. «Розумні автомобілі мають величезні можливості збирання даних завдяки камерам високої роздільної здатності, сенсорам і системам LiDAR, які використовують ак-

тивне 3D-мапування», — зазначила Поліна Узманська, авторка дослідження.

Веслав Кукула (на фото), начальник Генерального штабу Війська Польського, найближчим часом видасть офіційну директиву, що заборонить використання китайських автомобілів на всіх військових об'єктах країни. Міністерство національної оборони підтвердило, що відповідна політика наразі перебуває на стадії розробки.

Імовірно, обмеження стосуватимуться не

лише брендів BYD, MG, Nio, Xpeng чи Aiways, а й будь-яких автомобілів, у яких використовують програмне забезпечення або сенсорні компоненти китайського походження. Крім того, експерти не виключають, що подібні заходи з часом можуть поширитись і на критичну інфраструктуру, зокрема летовища.

Глушники дронів виводять із ладу BMW і Porsche

■ РОМАН ЖУРБА

Власники автомобілів Porsche і BMW у Російській Федерації (РФ) мають клопотати з масовими збоями в роботі машин через антидронові комплекси радіоелектронної боротьби. Глушники втручаються в роботу штатних супутникових систем захисту від викрадення. Через них автомобілі блокуються, не заводяться або й на-

віть глухнуть. У Porsche Russland підтвердили наявність проблеми. Дилери BMW ситуацію наразі не коментують.

Проблема найбільше торкнулася власників Porsche Macan і Cayenne 2016—2018 рр. Під удар також потрапили всі моделі Porsche 2013—2019 рр. випуску: 911, Panamera, Cayenne, Macan, Boxster і Cayman серії 718, а також елітний 918 Spyder.

Аналогічні труднощі фіксують і в BMW — практично вся лінійка зі

системою Connected Drive: серії 1, 2, 3, 4, 5 та 7; паркетники X1, X3, X4, X5, X6, а також Z4, i3, i8 та M-серія. Загальна ознака всіх уражених машин — наявність заводської супутникової сигналізації. Власники скаржаться, що машини «вмирають» раптово і вимагають евакуації.

Через глушники блок машини отримує спотворений або «чужий» сигнал. Автомобіль «думає», що його намагаються викрасти й автоматично блокує двигун.

У Porsche усередині двигуна встановлена eSIM, яка при втраті коректного зв'язку може ініціювати захисний сценарій — аж до зупинки двигуна.

Перша хвиля таких інцидентів була зафіксована на початку грудня 2025 року, це були поодинокі ситуації. Зараз же йдеться про частіші випадки: у сервісах вишиковуються черги на перепрошивання, а по всій РФ фіксують десятки заблокованих автомобілів.

Найдовший стрибок на крижаному трампліні

■ Андрій ПІДКУЙМУХА

Бензиновий паркетник Changan CS75 Plus четвертого покоління встановив світовий рекорд Гіннеса, виконавши найдовший стрибок із льодової рампи. Він подолав дистанцію 20,9 м в умовах екстремально холоду — за температури мінус 30 градусів Цельсієм.

Досягнення стало демонстрацією можливостей фірмової системи безпеки Tianshu Intelligent All-Domain Safety System, якою оснащений CS75 Plus. Вона містить електронну систему стабілізації та протибуксувальну систему, здатну в реальному часі відстежувати поведінку коліс і втручатися для збереження керованості автомобіля.

Четверте покоління Changan CS75 Plus пропонує із двома бензиновими турбодвигунами. Базова версія 1.5T оснащена мотором Blue Whale з безпосереднім упорскуванням під тиском 500 барів, що розвиває 189 к. с. і 310 Нм крутного моменту та працює в парі з восьмиступеневим автоматом Aisin. Середня витрата пального за циклом WLTC становить 6,89 л

на 100 км, а розгін до 100 км/год займає від 7,9 до 8,9 с залежно від комплектації. Потужніша версія 2.0T видає 229 к. с. і 390 Нм крутного моменту, також комплектується 8-ступеневою автоматичною коробкою передач Aisin і прискорюється до 100 км/год за 7,3 секунди.

Габарити автівки: 4 770 мм завдовжки, 1 910 мм завширшки та 1 695 або 1 705 мм заввишки, колісна база — 2 800 мм. У салоні встановлена 37-дюймовою інтегрована система з трьох екранів: 10,25-дюймовою цифровою панеллю приладів, 14,6-дюймового центрального дисплея та 12,3-дюймового екрана для переднього пасажира. Голосовий асистент працює на базі штучного інтелекту. Автомобіль також оснащений системами допомоги водієві другого рівня, має 21 відсік для зберігання речей і багажник об'ємом 725 л, який можна збільшити до 1620 л.

Модель Changan CS75 Plus уперше з'явилася на ринку у вересні 2019 року. Відтоді машина пережила кілька оновлень: друге покоління було представлено 2022-го, третє — 2023-го, а актуальне четверте покоління дебютувало 2024 року.

ФОТОФАКТ

Найелегантніші машини в історії

Delage D8 (1929)

Buick (1931)

Alfa Romeo 8C (1931)

Гороскоп

➤ Овен (21.03—20.04)

Ви не відчуватимете нестачі грошей, проте імпульсивні покупки можуть помітно похитнути фінансовий добробут. Якщо плануєте зміну роботи або перебуваєте в пошуках підробітку, робіть ставку на швидкі та зрозумілі формати співпраці. Інакше існує великий ризик миттєво вигоріти і втратити всі джерела доходу. Дастся знайти перевтома та небажання поставити рутину на павзу хоча б на якийсь час. Самотні отримують шанс на знайомство, яке переросте якщо не в стосунки, то в дружбу.

➤ Телець (21.04—21.05)

Вам варто бути обережнішими з темою спільного сімейного бюджету. Вона давно «висить у повітрі», але зараз її краще не турбувати. Своєю чергою систематичне ігнорування втоми й життя за принципом «хто, якщо не я» не може відбутися без наслідків. Головне — не опиратися сигналам організму, а нарешті дати йому можливість «віддихатися».

➤ Близнюки (22.05—21.06)

Більшу частину заробленого зараз краще відкласти, оскільки бажання купити все й одразу в результаті призведе лише до непотрібних придбань і фінансових труднощів. У зоні ризику опиниться вся нервова система й від цього нікуди не подітися. Якщо давно переносили візит до лікаря, саме час це зробити. Самотні можуть сподіватися несподіваного знайомства через друзів з минулого. Тут головне — не ускладнювати й відразу чітко визначитися, потрібно вам це чи ні.

➤ Рак (22.06—23.07)

Спонтанні покупки та «подарунки всім» — це найбільш імовірний сценарій фінансових витрат для вас. Скільки разів ви давали собі обіцянку планувати великі покупки заздалегідь? І ось учоргове порушуєте її. Також час зробити повний чекап організму й лікувати проблему, а не наслідок. Тим, хто перебуває у стосунках, важливо не накопичувати мовчання: краще одна нормальна, предметна розмова, ніж тиждень натяків і образ.

➤ Лев (24.07—23.08)

Якщо плануєте великі фінансові витрати або допомогу з позикових, кредитних коштів, краще перенесіть це рішення ближче, щоб не зробити помилку в поспіху на емоціях. Не можна також забувати про відповідальність і заздалегідь закрити всі важливі побутові, робочі питання. Шкідливі звички й нестача сну вимагатимуть уваги до здоров'я. Не ігноруйте сигнали. Самотніх очікують насичені знаки уваги. Зараз хороший час для зміцнення взаємин, що може швидко перерости в період сварок через вашу зайву примхливість.

➤ Діва (24.08—23.09)

Настав чудовий період для оптимізації витрат і закладання фундаменту для фінансової стабільності в майбутньому. Ви можете страждати від самокритики й непродуктивності. Щоб уникнути цього, просто дайте іншим зробити все за вас — відпустіть тригери плисти за течією, а

Із 19 до 25 лютого

не намагайтесь урятувати всіх, хто тоне, ціною власної нервової системи. Вільні перебуватимуть у пошуку флірту, але без продовження.

➤ Терези (24.09—23.10)

Можете отримати вигоду й дати емоціям свободу. Якщо умови не влаштовують, кажіть прямо. Із холодною головою перегляньте свої робочі обов'язки й оплату за них, обговоріть підвищення. Тиждень буде для вас важким, але вкрай важливим періодом, у якому вирішиться фінансовий добробут на найближче майбутнє. Зараз ідеальний час для закриття важливих питань щодо здоров'я — від масштабного обстеження організму до операцій.

➤ Скорпіон (24.10—22.11)

Дуже важливо структурувати завдання і не намагатися зробити більше, ніж вистачає сил, щоб не пити заспокійливих ліків. Особливу увагу також варто приділити зору, тим паче, що організм давно натякає — самостійно нічого не минеться. Якщо ви у вільному польоті, то не варто чіплятися за «майже стосунки» і «радіше кохання». Теми ревностів зараз краще не підіймати.

➤ Стрілець (23.11—21.12)

Варто уважніше ставитися до того, що відбувається на роботі, та не вірити обіцянкам керівництва. Нині процес схожий на довгий чек із непотрібних покупок, а також часті переживання з приводу нестачі грошей. Але це всього лише короткий період нестабільності, потім усе швидко налагодиться. Самотнім краще не поспішати або й взагалі загасити вогонь романтики, щоб замість «метеликів у животі» не відчути повне розчарування.

➤ Козеріг (22.12—20.01)

Незайвим буде купити собі щось зі списку давніх бажань, адже коли, як не зараз? Дрібні чвари через дрібниці в результаті можуть призвести до розставання, а вам кортітиме посваритися через «тарілку не на своєму місці». Ще немає пари? Тоді будьте обачні, тому що, імовірно, з'явиться колишня любов, а ви, можливо, будете й не проти.

➤ Водолій (21.01—19.02)

Виникне чергова спроба покращити своє матеріальне становище з уже відомим результатом. Краще зайнятися питаннями здоров'я, бо, як завжди, усе відкладаєте на потім. Якщо відчуваєте, що все дратує, швидше за все, ваша нервова система натякає, що такого «на потім» накопичилося занадто багато й час приділити увагу стану організму, особливо гормональному фону. Парам корисно розмовляти й бути ближчими в реальності, а не тільки в листуванні.

➤ Риби (20.02—20.03)

Ваші думки пронизані заробітною платнею та оцінками обсягу роботи. Можливо, тиждень стане тим самим періодом важливих рішень і зміни фінансового добробуту в кращий бік. До того ж ви відрізнятиметесь особливо сильною емоційною та фізичною активністю, а це може ще дужче погіршити наразі незрозумілу проблему зі здоров'ям.

Світлана Таланова

А	П	А	К	Д	А	Г	А	З	В
С	Р	Г	А	П	Л	И	К	А	Е
А	Е	Р	О	П	А	Р	П	Р	Р
К	С	К	А	П	Т	А	Н	Е	Х
К	А	М	І	К	А	Д	З	Е	О
П	К	Е	Т	А	Р	А	К	С	Л
О	І	К	О	М	О	Р	А	І	А
Л	С	М	З	А	Р	А	М	Л	З
І	П	Л	О	М	І	Н	Е	Ц	Ь
Т	А	З	Д	У	Р	У	К	У	К

Серед літер у клітинках знайдіть указані слова: верхолаз, ера, загадка, камікадзе, каптан, карате, каса, комора, кукурудза, ліс, маразм, прапор, пломінець, політ, прес, сік. Запишіть слово, що залишилося.

Відповідь на завдання із № 7: гарантія.

Mattel представила Барбі з аутизмом

■ Дзвінка Сагайдак

Компанія Mattel презентувала нову інклюзивну ляльку Барбі — персонажа з аутизмом. Нову модель створювали в тісній співпраці з організаціями, що займаються захистом прав людей з аутизмом. Лялька має низку характерних елементів, покликаних відобразити сенсорні та комунікаційні особливості. Зокрема, Барбі носить навушники з функцією шумозаглушення для зменшення впливу фонового шуму, тримає спінер для підтримки концентрації та планшет, що символізує пристрій альтернативної і

додаткової комунікації. Серед інших особливостей нової Барбі — рухомі лікті та зап'ястя, що дають змогу відтворювати жести і рухи, пов'язані з

обробкою сенсорної інформації та емоцій. Погляд ляльки злегка зміщений убік, адже деякі люди з аутизмом уникають прямого зорового контакту. Одяг — вільна сукня — покликаний мінімізувати подразнення від тканини, а взуття на плоскій підшві забезпечує стабільність рухів.

У Mattel зазначили, що випуск цієї ляльки є частиною багаторічної стратегії компанії з розвитку інклюзивності. Упродовж останніх років бренд регулярно представляє Барбі з різними типами постави, відтінками шкіри й медичними станами, розширюючи уявлення про різноманіття в дитячих іграшках.

■ Зоряна Павлюк

Молодий олень увірвався до одного з банків у Нью-Йорку через вікно. Спершу тварина розбила шибку і через вікно прорвалася усередину приміщення. Там олень налякався ще дужче, адже не тямив, як йому вибратися назовні. Якийсь час метався по кімнаті, намагаючись вийти на свободу, потрощив техніку й побутові предмети. На допо-

У відділення банку прорвався олень

могу прийшли офіцери поліції. Вони приїхали на виклик, відчинили вікно й допомогли тварині вийти. Парнокопитний різко рвонув на свободу й зник у невідомому керунку.